

16-3-84
180 ప్రేమలు

“లేనార్డ్కు తోడు బ్లూస్టార్ పేరు. అంతకు మించిన భరోసా ఇంకెందులో ఉండంటారు?”

Parin Apoorva

“ఎర్రకండిప్పనిగూ,
రిపిజరేషన్లలో బ్లూ స్టార్
నేర్పానపుణ్యాయి మా
లేనార్డ్ వెనక ఉన్నాయి.”

ఈ అపీషు కిల్లింగు ఎర్రకండిప్పనిగూ మొత్తం
బ్లూ స్టార్ వారి పనే! పరీక్షించండి ఒక్క
మీ లేదు మనిషిమంటే అది ‘మా
లేనార్డ్ రిక్రెటివ్ను కూడా అవ్వం
అలాగే పని కేంద్రం, పేరి అన్నది
లేకుండా’

“కంప్యూటర్ ఎంత నమ్మక
వైసుదం లే, దానిని జేజేలు
పలకమనిందే!”

మా లేనార్డ్లో ఉన్నది బిక్టరీయ
కంప్యూటర్ రిక్రెటివ్ నెట్వర్క్ కూడా
సరే నది, ఇన్నితవైసనీ కావడంతోట కంటే
చక్కకుండా నడవడమేకాక కరెంటు
దెబ్బ కూడా తక్కువగా వస్తుంది మా
లేనార్డ్ నాకు పూర్తి నమ్మకం ఉంది
ఇక మార్కెట్లో, 150 రోజులలో
ఉత్తరాది ప్రాంతాల కూడా దీనిని విక్రయిస్తూ
వస్తున్నారంటే అశ్చర్యమేముంది?
అవును, ఏడాది మేలూ ఏడాది రోజుల్లో తన
వెంటా ముందు నాకును దుకాణాలెల్లాగ
దెప్పండి నిజం! అందుకు కారణం దాని
కొలపెడనే గణితపను!

“మా శ్రీమతికి లేనార్డ్
నవ్వుడానికి మరికొన్ని
కారణాలు కూడా!”

దీనిలోని అత్యంత శ్రీశ్రీశ్రీ నెట్వర్క్ ఎంత
సౌకర్యమైన అదివకు అనుభవ పూర్వకంగా
తెలుసు లోపలి పనితీరు కూడా నిలవజేసుకునే
జాగా పూర్తిగా వినియోగమయ్యేలా ఉంటుంది
అంతకాదు వేపలు, పప్పు కూరగాయలు,
మిగిలి ఏమైనా వంటకాలు—ఎవైనా ఉండండి
కాదాగా, దుబ్బిగా ఉంటాయి, పైగా వాళ్ళా వీళ్ళా
వంటికొద్ది నమ్మకం లేనార్డ్ ఎంతో తోడుగా
ఉంటుంది

“బ్లూ స్టార్ వారి సుపరిచిత
సేవ.”

మా లేనార్డ్ కిక్కుడు ర్ ఎప్పు నిండాలు, ఇన్నాన్
గానూ ఒక్క, ఇన్నింటి రాలేదు, అయినా అవసర
మంటూ కలిగితే పోకే వేస్తే చాలు, బ్లూ స్టార్
సేవ తక్షణం వారిపైతుండున్న వరోసా
ఉండనే ఉంది!

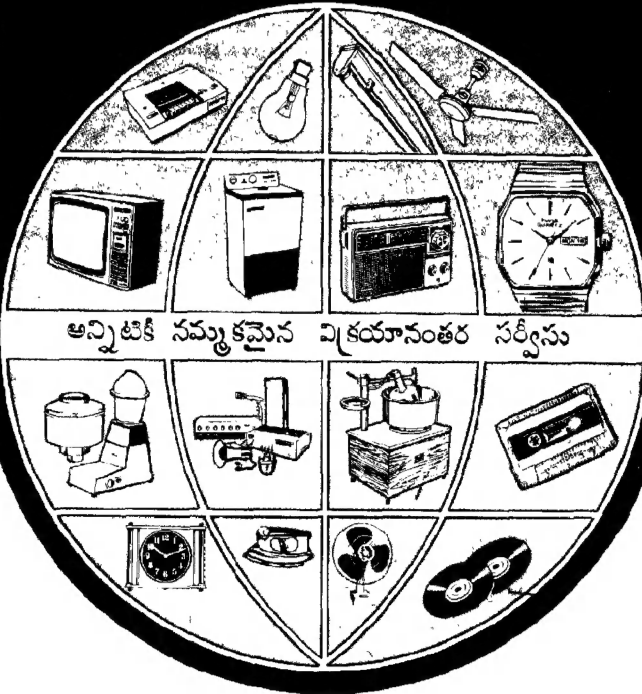

ఈకార్డ్ నెట్వర్క్ దొరుకుతుంది—అలాగేనాటికే
ప్రధానపోతే 285, 185 రిటెయి, 135, 90, 65 రిటెయి
165 రిటెయి ఇలాగే రోల్ మార్కెట్ కూడా లభిస్తుంది.
ఏదీగా లేనవ్వకంగా ఉన్న బ్లూస్టార్ సేవా సౌకర్యం

బ్లూ స్టార్-ఎర్రకండిప్పనిగూ మరియు రిక్రెటివ్మేరే అగ్రిగేషన్లు

ఫిలిప్స్ రేడియోలకు ప్రఖ్యాతిగాంచి
గత మూడు దశాబ్దాలుగా ఎనలేని మీ
ఆదరాభిమానములు చూరగొన్న మా షోరూములలో
ఇప్పుడు మీ సౌకర్యార్థం నాణ్యమైన
గృహపకరణములు కూడా లభ్యమగుచున్నవి

అన్నిటికీ నమ్మకమైన విక్రయానంతర సర్వీసు

విజయ అండ్ కం.

ఎజూరు రోడ్, విజయవాడ
ఫోన్ 75153

విజయ అండ్ కం.

మెయిన్ రోడ్, గుంటూరు
ఫోన్ 21956

పద్మ అండ్ కం.

మెయిన్ రోడ్, గుంటూరు
ఫోన్ 20911

ముఖచిత్రం

సుజాత ముఖచిత్రం వెలువడిన అంధ్రుల
వ్యక్తిక చాలా శోభాయమానంగా వున్నది.

కోట నాగరాజకుమారి,
కోట ఉమామహేశ్వరి, కంఠం.

* * *

24-2-84 సంచికలో నటి "పూర్ణిమా
జయరాం" ముఖచిత్రం చాలా బాగుంది. వెం
30 పై నలకు పెరిగినమా వర్షాలకు పొరుగు
లంకా గమనించి మా (మీ) అభిమాన వార
వ్యక్తికకు ఎప్పుడలానే చేయాలనివ్వ (ప్రార్థన
ఎన్. పి. సోమన్న, ఆదోని

చీకటి వెలుగులు

మా అభిమాన పుత్రిక 1-80పై న
లకు పెంచారు గనక నాకు చాలా బాధ కలిగి
చింది. కానీ నేటికే శిర్దికలు మాస్ట్రే రేలు
పెంచడం మంచిదేననిపించింది.

అమెరికానీ పారికిన్, నేమారు.

* * *

టి. సుజాతగారి "చీకటి వెలుగులు" చాలా
బాగున్నది. కథను చదువుతూ వున్నంతపూ
మాకో బడో మాకు తెలియని వేదన ప్రారంభ
మైంది. నీరజకు వైసలంలాంటి భర్తను ప్రసా
దింది, పూర్తిమకు దేవులలాంటి భర్తను ప్రసా
దిందడంలో రేపుని పక్షపాత బుద్ధిని కళ్ళకు
కట్టినట్లు రచన సాగించారు సుజాతగారు.

వేడు పరకట్ట నీకాచాకి గురియై సోకున్న
సోదరమణులవలె పూర్ణిమ పుట్టింటి గౌరవాన్ని
నిలబెట్టేందుకు అత్తగారి, భర్తగారి అంపపు
కోరికలు తలను చంపినా, ఫలితం భూస్వామి
అయినవాడు యే శ్రీమద్దేవా రైల్వేంజీ, ప్రాణా
లను తీసుకొనక భర్తకు న్యాయంగా కొర్రు
ద్యారా విదాకులను యిప్పివేసి తన కాళ్ళపై
లాను నిలబడి ప్రతికడం మంచిది అనే
రచయిత్రి భావంతో మేము చీకటినిస్తున్నాము.

షేక్ సుప్రసాద్, గారిచిది,
ముమ్మలనేనివారిచారిత్రం, రెండవ

హరిద్వాక్

శ్రీమతి గుండు అన్నపూర్ణగారి శేఖరి
అవేదన గ్రహింపుకు తీసికొనబడి వుంది.
వాస్తవం ప్రాకారు. కెప్టెన్ గారి 'హరిద్వాక్'
వ్యాసం చాలా చాలా చక్కగా వుంది.
జయ్ దుర్గాదేవిగారి శేఖరి విద్యవంతుల నాకర్పి
స్తుంది.

ప్రద్యుమ్నవారి, ఆత్మకూరు

నదిలో ఒయ్యానీమ్మ

"నీలు - నీరు" కథ మూస రచన
నదిలో ఒయ్యానీమ్మ అనడం అతిశయోక్తి
కాదు. చక్కటి భావ, నాటకీయ శైలి కథకు
ఎంతో వస్తే తెచ్చాయి అయితే బొమ్మను
మరింత భావస్ఫూర్తిగా చేసి వుండవలసింది.
నిమ్మె నమ్మికో ఒక్క "అక్షరం"లోని భిన్నతనం
మానవ జాతిని కాపాడినట్లు రచయిత
శ్రీ పురాణమండ రంగారావు చేసిన కల్పన
బాగుంది. మనీషి మానవత్వాన్ని మరిచిపోతో
మరచుకుంటే మానవ జాతిని కాపాడగలంనన్న
రచయిత ఉద్దేశ్యం బాగుంది. ఇక ముందుకూడా
సైన్స్ ఏక్స్ ప్లొరేషన్ కడలతోపాటుగా - మంచి
సైన్స్ నీరియర్ కని కూడా ప్రచురించగలరని
అభిప్రాయపడ్డాను.

ఆర్. ప్రసాదరావు తెనాలి.

సదాగమాల

"సదాగమాల"లో రంగారావుగారు మాటి
మాటికి బాతు బాతు అని వాస్తవం ఏమీ
బాగాలేదు. అసలు యీ బాతు పాటు కొని
ఎవేరారు బాతు తక్కువ. ఏమిమానోళ్ళలోను,
హోట్లలోను, వల్లె వందిళ్ళలోను, రేడియో
రౌండు యిటువంటి పాటు విని ప్రజలు (అది
కూడా కొన్ని వర్గాలవారు మౌనమే) క్షణకానం
దాన్ని పొందుతారేమోనని, తమ కష్టస్థితితో
యిటువంటి బాతు రికార్డులు కొని తమ
నిలువైన సమయం వ్యర్థం చేసుకొని కుటుంబ
సమేతంగా యింటోళ్ళ కూర్చోని వింటూరని
నేననుకోను. ఇక్కడ నేను క్షురణాదు వంగతి
ప్రస్తావించడం లేదు. ఈ "గొల్లెంకొల్లె"
అభిరుచికి ప్రాముఖ్యత యివ్వడం అనవసరం,
అవివేకంకూడా! తన సరికలవారోళ్ళ కొద్దిపాటి
'మసలా' కూడా వుందానే పుద్దేళ్ళంతోనే
రంగారావుగారు "ఏన్ని ఏన్ని ముద్దులున్నవి",
"అడియి అడియి బోయగా", "జిల్లా యలే
జిల్లా యలే" లాంటి "ఏన్నిట్టు" పాటు ఎప్పుడో
చేసేరని నా అనుమానం!

టి. శ్రీనివాసరావు, నిజామాబాదు

చెంచెచ్చె !

24-2-84 నాటి సంచికలోని 13వ
పేజీలో "బాలు" గారు వేసిన కార్టూన్
నాకెంతో నచ్చింది. ఈ రోజు కులమత అభి
మానాలు బాద్మిలీ, వైరితలలు మేస్తున్న
తరుణంలో, ఈ కార్టూన్ "చెంచెచ్చె!"
లాటిది. ఇటువంటి కార్టూన్ వేసిన "బాలు"
గారికి వ్యవధుల పూర్వక అభినందనలు.

నిజాపురపు వెంకటరావు, గుడిపాడు

మ్యాగిక్ లైట్

మ్యాగిక్ లైట్ శేఖరి [జయ్ దుర్గాదేవి] ప్రతిపాకము
ఎంతో ఆసక్తితో చదువుతున్నాను. ఈ శిర్దిక
మీ పత్రికతో మకుటాయమానం అనటంలో
నందోహంను. తేలియ, అంతర్జాతీయ విషయా
లలోని వారి పరిజ్ఞానానికి నేను చాలా ముగ్ధు
భూయ్యాను

డా. బాలమూర్తి నారాయణరాజు, విస్కీగోడరు.

(74 వ పేజీ చూడండి)

త్య ర లో ప్రా రం భం !
స రి కొ త్త నీ రి య లో న వ ల

ఈ రాగానికదేతాళం

ర చ న :

చక్కెలం విజయలక్ష్మి

ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :

దేవోదారక కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

సా.పా. : 1908

శివలెంక శంభు, వసాద్

సంపాదకుడు :

[1938-1972]

తే. కవచం : 16-3-'84

రుధిరోద్వారీ నామ సం. ఫాల్గుణ శు చతుర్థి

సంపుటము 76 : సంచిక 27

సంపాదకుడు :

శివలెంక రాధాకృష్ణ

విడి పత్రికలకు రూ. 1-80

ఆరు మాసాల చందా రు. 46-80

ప్రాస్లో ఏడాదివందా రు. 101-40

అంధ ధవళిర కౌర్వాలయము,

ಗಾಂಧಿನಗರಂ. ವಿಜಯವಾಡ-520 003.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

५६ (४) व १

(ਪ੍ਰਾਪਤ : ੨੫ ਜੂਨ)

தகவல் :

వికీదత్తం ! ... 10

ఎదురుగాలి ... 22

చెప్పుట ... 37

అమ్మంటే తెలిసిందా వాన్నాచూ!... 54

మీ ముద్రా తీర్చుకోలేను ... 66

నేరియల్ నవలలు :

ಕರ್ನಾಟಕ ... 16

మారేడుదశం ... 28

గోరంత దీపం ... 48

ಕಲಿ ವಿಜಯ ತೆ .. 60

ವ್ಯಾಸಗಳು, ಶಿರಿಕಲು :

ఉ త ర య-4, రోకంపోకడ-5,

న్యూఢిల్లీ లేఫ్-6, వ్యక్తి గతం, వారఫలం-8,

2. 'వేమన' పద్యాలు - 14, సర్వమతాలకు

స్వాగతాలయం-15, పశ్చిమ - 21,

కే.శే. రెంటాల వెంకటసుబ్బారావుగారు-27,

భారతీయశాస్త్రీయనృత్య సంప్రదాయం-34

పి వి మా - 40, సరాగమాం - 47,

ਧਰਮਪਦ-53, ਫਲਾਜੁਨੀ ਫ਼ਤੀ - 56,

19

పలహారు - 65, ఆవి-ఇవి-అన్నీ - 72,

16-3-84 ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్కార్

అంకం పాకడ - ఊమెన్

తుపాకులు-రాత్రి-వెన్న

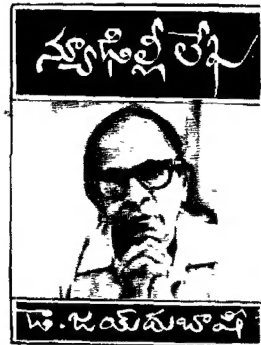
సోపానా యూనియన్ ఆర్గనైజర్లను ఏవరు పరచించినా మన దూరదర్శనం మీద నువ్వులన్నీ, మీర పాటలు పాడుతున్నట్లు మారినట్లు అంటుంటున్నాయి. అంధ దృష్టి అంటే ఒక సోపానా అధికారి. ఏవరికీ ఒక సోపానా రాష్ట్రానికి అధినతి అయ్యాడు. అయినకీ మీరకీ లేదా నువ్వులన్నీకీ సంబంధం ఏమిటి? ఏర్పడదు భారతదేశంలో ప్రజల గౌరవానిమానాని మారినప్పటికీ. దేశం అంతా కోకాకోక మురిగి ఉండని (వేద దోక్త మేనీ దూదానా) దూరదర్శనం ప్రజలను చేసే అనిద అంది. ఈ ప్రజలను చేస్తూ ఆమె తన చిరునవ్వుని అనుకుంది కనుక ఆ మాటని నేను నమ్మలేక పోయాను. అంధ దృష్టి మీద భారతదేశంలో జనానికి అంధ దృష్టి లేదు. సోపానా రెవ్యూలో మాం అయిన అంటే ఎవరికీ ప్రేమ? కమ్యూనిస్టులు ఈ కోకాన్ని పదిరి ఏక్కడికి వెదరా? వాకు తెలియ కాని ఆ రోజుకి ఆంధ్రదేశాని సాగనంబూనికి కొందరు వేల మంది మాస్టర్లు బూర్జువాలు (కమ్యూనిస్టులు వరికో సుంపుని ఉండాలి అది వేరే సంగతి.

రెవ్యూలో వచ్చిన అప్పటి జరిగి 60 సంవత్సరాల అంటింది. కాని, రెవ్యూమీద నమ్మకం కలవారు నయితే ఆ దేశాన్ని తెలుసుకుని జడను కుంటూ ఉంటారు రెవ్యూ ఇప్పుడు ప్రపంచం లోని రెండవ అగ్రరాజ్యం. అగ్రరాజ్యంకీ బలం ఉప్పునరమా? కాన ఇతరులు పాటిని ప్రేమించరు.

అమెరికాకూడా అగ్రరాజ్యం. అమెరికా అంటే ఎవరికీ ప్రేమ ఉండదు. కాని భయమూ ఉండదు. రెండు దేశాల్లోనూ విప్లవాలువచ్చాయి. రెండింటికీనూ అంతర్భూతంగాబూదా వెలె గాను. సోపానా ఇంత మౌనమే గత రి దశాబ్దాలుగా అమెరికా ప్రపంచంలోకెల్లా సంచన్న మునుపే దేశంగా ఉంటోంది. అమెరికాను ప్రపంచంలోకెల్లా బలవంతమయిన దేశం అమెరికాని "సోపానా" అని కీ. కీ. క్రుగ్గీన్ అన్నాడు. కమ్యూనిస్టులు ఎంత ప్రయత్నించినా ఈ పనిని సాధించలేక పోయారు

అయితే అమెరికా ప్రమాణంగా పేనుంటే సోపానా రెవ్యూ ప్రపంచంలో దీర్ఘకాల స్థానంలో ఉంటుంది. షేనెలు, లెన్యూస్టా - పిక్కి కొడువలేదు అయితే కేవలం ఉంది అట్టికీ క్షేమాలు ఏమిటి? ఈ విషయంలో రెవ్యూ రెండవన్నెనంకావేకాదు. యూరోప్లో రెవ్యూన్నా పేద దేశం ఏదయినా ఉంటే అది వరిలాంటి కాని సోపానా కాని అయి ఉండాలి. ఈ సంగతి సోపానా నాయకులకీ తెలుసు.

ఇంగ్లీషు లో "తుపాకులు - వెన్న" (బ్లడ్ సెండ్ గెన్స్) అనే నామక ఉంది. ఈ రెండింటినీ పుష్కలంగా ఎలాగ తయారు చేయాలో అమెరికాకి తెలుసు. తుపాకులని తయారు చేయటం ఎలాగో రెవ్యూకి తెలుసు. ఇక వెన్న సంగతి అంటారా? ఒక్కొక్కసారి రెవ్యూ వెన్న రాసేందుకు రోజ్మీదా తయారు చేయలేకపోతూ ఉంటుంది. వ్యవసం జరిగిన

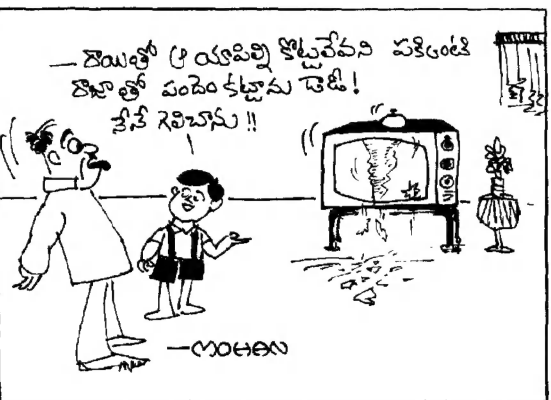

డా. జయదేవరావు

60 ఏళ్ళు చాలిన తర్వాత సోపానా యూనియన్ గోధుమని దీనిమరి మేనుకుంటూ ఉంటుంది. అది కూడా ఎవరి దృగ్గచియి అంటారు? ఇంకెవరి దృగ్గచియివోకాదు, రెవ్యూ వరకు శ్రమిస్తూ అమెరికా వర్తమంది. తక్కిన కమ్యూనిస్టు దేశాలు అంతే. పోలాండు పనికిల అంతే అవి వేరే చెప్పారా? కొన్ని సంవత్సరాల కింద ఈ దేశంలోనే కదా రాష్ట్రం తాలూకు అర్ధరూలు చెందగాయి? ఇక మీర పాట అన్నీ టెలియూ, ఇంకా ఇతరదేశాల వర్త కూడా గోధుమ కొంటూ ఉంటుంది.

వియత్నామాన్, అకలేకే మద్య ఏదయినా సంబంధం ఉందా? అమెరికాంటూ ఉంటారు. నిరంకుశ పరిపాలనకీ పేదరానికీ మద్య కలుపు సంబంధం ఉండేమా? అక్రికాలో ఎప్పుడూ దివాలా తీసిన పరిస్థితిలో ఉండే దేశాలు దేశా? పొట్టిలో ఎక్కువగా రాత్రి, వెన్న ఉన్న జనం తుపాకులని తయారు చేయటానికి అంతగా ఇష్టపడరు ఏదంతం ఉండేమా తెలియ! ఆ పరిస్థితిని అమెరికానే కొండరు అంటారు పరదానినీ తప్పకుండా తయారు చేస్తే శ్రమా..? రెవ్యూలో జాన్నా ఇలాగే అమెరికాలో ఉండుటా ఉండాలి? ఇలాగే రాత్రి ఉంటే రేపు కాని మానం ఉండదు, రేపు మానం ఉంటే ఎప్పుడో కాని బంగారయింది ఉండదు, ఎప్పుడో బంగారయింది ఉంటే ఇంతే ఉండదు. ఇలాగే పోతూ ఉంటుందేమోనా. ఒక అంచనా ప్రకారం రెవ్యూనాళ్ళు పదిహేల మంది ఏదో ఒకతనం నిర్బంధంలో ఉండుతున్నారు. నిర్బంధం అనే మాట వాళ్ళు వాడవచ్చునని, నిర్బంధం కేలరాదు, మామక అరోగ్య కేలరాలో ఉండు తున్నామంటారు - కాని ఉన్నీకం అనే. ఒక రోజులో ఇన్ని రోజుల మంది మామక-రుగ్గత కలవారు ఉంటే ఏమనకపోలి?

భారతదేశం ఉప్పుగూర కొనమూ, అంతరిక్ష వానం కొనమూ వందల కోట్లు కట్టు కట్టు కేస్తోంది.

— బాయిలో (రాయపిల్లి) కట్టలేమని పకటంటి
తెలుతో పంపించకట్టను డెడీ!
నేనే గెలిచాను!!

— (గంధం)

వ్యక్తిగతం

బంగళాదేష్
విముక్తి సేన
“ముక్తిబాహిని”కి
సేనాధిపతిగా ఉన్న
జనరల్ ఎన్. ఎ.
జి. ఉస్మాన్
ఫిబ్రవరి 17వారు

సాత్యంబ్ నాబెక్
బహుమతి పొందిన
సు ప్ర సి థ్
సావియట్ రచయిత
మై కేల్ షోల్
తో 5 (78)
ఏప్రిల్ 21న
మరణించారు.

ఈయన డి. జి. కృష్ణేశ్వరికి మంచి మిత్రుడు.
రవ్వోల్లో అధికారంలో ఉన్నవారి అనుమతి
నాబెల్ బహుమతిని (1965) అందుకున్న
మొదటి వ్యక్తి ...

నమాచర్యుని నీతి విజ్ఞాపితలని కంకిం
లనీతి ఆచరణలో ఆయనని వదలనిం
తొలగించవలసిందిగా గవర్నర్ కి పిచ్చి
చెయ్యడం అప్పుది దేశంలో ఇంతకుముందు
ఎక్కడా జరగని సంఘటన. తెలుగుదేశ
పార్టీలో వ్యవస్థాపక చింతనకున్నవనాని
ఇది నిద్రాసమయి క్రొందరి అభిప్రాయం.

హారధ్వజం

16-3-1984 శుక్రవారం మొదలు

† మేషుం: వ్యాపారం అనుకూలం. వ్యవహారం
 విద్యుత్తు ఉంటే: అనుకూలంగా పరిష్కరింపబడు
 గలదు. దూరప్రాంతాలనుండి బంధువులు యింటికి
 రానున్నారు. వారికి ఉపహరించుటయే కాక, అను
 కూల విధంగా శిక్షింపబడుట గమనించారు. స్త్రీలకు
 వ్యక్తి ఉద్యోగాలందు పెంపు కలిగిస్తుంది.

శ్రవణవిధానం: గృహ విస్తరణకార్యమునకుకొందరు
విమగ్నులు కావటం, కొందరుకాదరికష్టయం సంభ
వం కావటం, కొందరుతూపంపదమపెంచుకొనే
యత్నం చేయటం గమనింప గలుగుతారు. వీరికూ
ప్రత్యేకంగాపాపాతి రంగామకాలత ఏర్పడ గలదు.

II మిథునం: బంధు పరిధం రాకుండా మామ
కోనాలి. కుటుంబ కలహం రాకుండా వస్తుదామి చెప్పి
కోనాలి, భేదాని ప్రాయోగకు ముకుం పరిష్కరముం
టాయి, జాగ్రత్త. ప్రీతి: వేపన ఉన్న గ ప్రయత్నాలు
వలించును. గ. హం నాలి.

అకర్మాకుం: కోర్టు వ్యవహారాలు మీకు వ్యతిరేకంగా పరిణమించగలవనే భయం ఏర్పడుతుంది. రాకపోకలందు వ్యవస్థలో, ముఖ్యంగా లాలో, పోస్ట్మార్ట్ కాకే తన కాశం ఏర్పడుతుంది. ఎంత జాగ్రత్త వహిస్తే అంత పనిపెడితే. ప్రీటు: ఉద్భావకతాయి, స్వల్పానాగుం పరిధనం.

మిషింహం: గమనించు, తాగడానిందు
 'ఫిట్టర్'లందు వనిపాటలు వేసికొనే వారికి గాని,
 ఇంజనీమెంటులకు గాని మూ రాయితీ, చిద్దాయుః
 మైన వారం-కుటుంబాదులం డంటుం. స్త్రీలకు
 మాత్ర నానాట. తిరిసికోవలసి, మాత్రవేద్యగల లకు
 వేసి యీలాట పడెదాయనం ఇవలం గమనించు.

జ్ఞానకన్య: వస్తువులు సేవించుకొనుట, అందమైన క్రమ వల్లను మనసునందు యుండు పాదబిందువులను గవి జరిగిపోతుంది. వల్లికా ప్రకటనమందు, లేఖమందు ఈవారం లో కొందరికి అనుకూలక, మనవాంఛలు గ్రహించుటకు అవకాశం లభించినందువల్ల. స్త్రీలు. ఉద్యోగమందు ప్రయోజనం లభించే అవకాశమొస్తంది. అందు మున్నది గ్రహించు.

22-3-1984   గురువారం వరకు

నమ్మకం కనిపిస్తుంది. భూమికొనలు, ప్రాంతస్వ
మా? గురు మా అనేనకకుంధోచదువారు. సోపా
వెరగామీకుమేలు చేకూరుతుంది. శ్రీ లకు: దూర
బంధువులను ఆదరించుటతో ప్రార్థన చేయండి.

గొప్పతనమునకుఁ బాదపాదములతో నా కను
కొని నిరూపణ పడ నట్లు. ఉత్తమ ఫలదాయకమైన
దివాలి జాతాకర వివరములను బ్రహ్మసందర్శనా నెడనే
తుంది. మీ పుట్టి భావించి దీపాలు వెలిగించు -
ప్రీతిః పుణ్యార్థ సుప్రసాదములు, బంధువులు యింటికి
రాకపోకలు సాగించుట కనిమి వేతనము మున్నది

జీ దనుము: మీ యిద్దం వెరవేరుతుంది. తోక వారిలన విశాకులు రాకుండా చూచుకోవాలి అధికారం అధిష్టర్థి వందుతుంది గదా! ఉద్యోగం పొగట్టుకొన్న డెంగ్ తోనతమత మనటం ఏవిధం గా మీ తో యోచించండి. ప్రీతి: రాయాది వర్షం వలన గాని, శత్రు వర్షియాల వలన గాని యిబ్బందులు రాగలవ, జాగ్రత్త!

విమతరం: ఒకవ్యాఘ్రమరం చరితాంగం
నెవర లేదు గదా! ఇది ఏమియు లేని గదా! ఇది
సాచితరంగానమిష మేలు వృద్ధి-రచన వ్యాసంగం
భిన్నం. గ్రహించి మెంగండి- కొంచెము ఇవ్వ
కుండా కొన్ని వస్తువుల నెవరేమిటా- స్త్రీలు- ఇ
యిచ్చ దురదృష్ట, అంతకు అంతవ్యయం గల వారమే

ముకుందం: కోపవలన పుట్టాయి. నలుగురిలో
చెల్లెలికం పోగొట్టుకొన్నందున బానిసయ్యతాను
ఏం ప్రయోజనమో, కోరికవంటిది. వాలుగు విధాల
ప్రగతి పోవుచు గనుచుచే గలుగుతాడు. యత్న
కార్య పిట్టి, రాజకీయం అను కూలత చేసుకొనగలడు.
స్త్రీకా: అధిరణలు చేయవలసి కొనుటకు, వస్త్ర
ప్రకటనకు అనుకూల వారం.

శ్రీమనం: వామండి విదేశాదు హేమం
యశ్చామబరువ గరువ ప్రయాణం హేమం
మత వామాల గ్రహిం గలుగుతారు. ఉద్యో
యశ్చామ మమకూడు విచ్చయం, సతతం కూ
నారం ఉద్యో హేమం గలుగుతారు. స్త్రీల: వ్యవహ
రిశ్యామేల సందం: కోర్టు వ్యవహారం అమకూ
మే. గురు మునివ్రీతి అమకూమే, గ్రహించాలి.
- విద్వాన్ కోట నవగ్రం గయ్య శాస్త్రి.

బలహీన వర్గాలకు బంగారు బాట

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు వాయుకార్యవ అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం బలహీనవర్గాల ఆర్థిక సాంఘిక సముద్ధరణకు తంజనం తట్టుకొని దీక్షతో కృషి చేస్తున్నది. షెడ్యూలు కులాల సంక్షేమానికి సాంఘిక భద్రతా చర్యలకు, బడ్జెట్ కేటాయింపు 1982 - 83 లో రూ. 78.57 కోట్లు కాగా, 1983-84 లో రూ. 129.63 కోట్లు.

* రూ. 2 లక్ష కిలో బియ్యం :

108 లక్షల పేదకుటుంబాలకు ప్రయోజనం.
రూ. 108 కోట్లు సబ్సిడీ.

* పేదలకు వసతి గృహాలు :

కార్యక్రమైన వక్కా ఇళ్ల నిర్మాణం గుడిసెల కార్యక్రమం రద్దు.

సుమారు 70,000 వక్కా ఇళ్లు పూర్తి.

మొదటి దశలో రూ. 88 కోట్ల ఖర్చుతో 1.4 లక్షల ఇళ్ల నిర్మాణం మొత్తం 2.2 లక్షల ఇళ్లు నిర్మించాలని పథకం.

పేదకుటుంబాలకు 1 లక్ష ఇళ్ల స్థలాలు వంపిణీ.

* విద్య :

37.45 లక్షల పేద విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనం.

13.52 లక్షల హరిజన గిరిజన వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు మెట్రిక్కు ముందు తర్వాత యిచ్చే ఉపకార వేతనాల కోసం రూ. 23 74 కోట్ల కేటాయింపు.

* ఆర్థిక సహాయ పథకాలు :

3 లక్షల హరిజన గిరిజన కుటుంబాల సంక్షేమ పథకాలకోసం రూ. 225 కోట్ల కేటాయింపు.

2.88 లక్షల వెనుకబడిన తరగతుల కుటుంబాల కోసం మార్షివ్ మనీ క్రింద రూ. 14.81 కోట్లు. వృద్ధావృషి పంచములకోసం రూ. 7.99 కోట్లు

* మహిళా సంక్షేమం :

ఆస్తులలో స్త్రీలకు సమాన భాగం కోసం శాసనసభ మైన చర్య ప్రారంభం.

బడ్జెట్ కేటాయింపు 1982 - 83 లో రూ. 7.11 కోట్లు కాగా, 1983-84 లో రూ. 13.52 కోట్లకు పెంచుతు.

* వికలాంగులు :

ప్రత్యేక డై రెజ్టరేట్ నిర్మాణం.

తిరువతిలోనూ, విశాఖపట్టణంలోనూ శిక్షణతో పాటు ఉత్పత్తి కేంద్రాల స్థాపన.

బలహీన వర్గాల సంక్షేమమే ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

వికాసభాగం!

మనదేవుని

మంచి నిద్రలోంచి కుల్లపడి లేచింది కృష్ణదేవే.

గండెలు దడదలాడిపోయాయి.

కంగారుగా వంచపపిడి లేచి కూచుని ఆ చప్పుడు జాగ్రత్తగా విన్నది. వక్కనాలాలో పిల్లల అల్లరి. నిద్రను తప్పి వదిలిపోయింది. వక్క మండిపోయింది. గణితా యవరతికి వచ్చింది.

ఒక పెద్ద ఇల్లడే పశ్చిమీద విరిగిపోయిన గదికలో కొడుతూ అల్లరిచేస్తున్నారని పొంగింటి పిల్లలు.

“ఏమీ ఎందుకూ అల్లరిచేస్తారు?” అని ఒక్క కేక వేసింది.

పశ్చిమీద కొడుకున్నవాడు ఒక నిమిషం కృష్ణదేవుని చూశాడు. అనిచేయాడు. మరో నిమిషంలో మళ్ళీ ప్రారంభించాడు. ముట్టు వక్కల గంటలు గంటలు మేపున్నారు.

అపారిత్రకంగా కూర్చోబిడిన మనుషుని “మీక్కడూ చెప్పులు గోల చెయ్యకండి” అని అరిచింది. కళ్ళు పైకెత్తే మంగోసేలా చూపింది.

ఏమీ ఎరగినాల్సినా తలకాయలు వంచమకుని నుంచున్నారు.

“అల్లరి చెయ్యకుండా అడుకోండి - అయినా మధ్యపాం రెండు గంటలవేళ ఆట ఏమిలే? ఇంట్లోకి తొండి. నీయంత్రం అడుకుండుకుని -” అని గవీసింది.

వెళ్ళ ఒక్క అడుగు వెక్కెళ్ళగారు. వచ్చిన పిల్లలు, వచ్చిన పిల్లలు - అని విసుక్కుంటూ తొలికొచ్చింది.

వక్కనాలాలో నలుగురు పిల్లలున్నారు. ముగ్గురు మొగిల్లలు, ఒక అడవిల్ల. పెద్దవాడి నయను అరేళ్ళు. రెండోవాడికి నాలుగున్నరేళ్ళు. మూడోవాడి నయను మూడేళ్ళు. అజారిది అడవిల్ల. రెండేళ్ళ ఒకళ్ళు. బోకీకి వేళ్ళదం లేదు.

‘మంచి నిద్ర పొడవేయడం మాయాని మూకా పిల్లలు’ అనుకుని పాత నృతికి తీసింది కృష్ణదేవుని.

ఆమెకు రోజూ మధ్యపాం ఒకగంట నిద్ర తియ్యడం అలవాటు. వసుంతిని చేసుకుని ఒక్క గంట నిద్ర తీస్తే వాళ్ళు తలెక్కి పుంటుంది.

తరవాత మళ్ళీ ఎంతవెయినా చేసుకోవచ్చు.

కానీ కానీ కానీ - అని కేటలు.

వాళ్ళ కంపం పతి పోయింది.

విసురుగా ఇవరతికి వచ్చి - “మీకేమిమీ బుద్ధుండా లేదా? ఆ కాకీ గోరేమిటి?” అని గట్టిగా గవీసింది.

ఆ కేటలు ఆమెకి వీరసం వచ్చింది గాని ఒక్కడూ కెదరలేదు.

“పశ్చిమీద కొట్టొద్దన్నామని - కాకా అడుకుంటున్నాం. కడు రు -” అన్నాడు జగ్గన్నాధం తమ్ముడితో.

జగ్గన్నాధం అందరితోనూ పెద్దవాడు. ముగ్గురు చినిజిల్లు మేముకు ముక్కా దిగివీడు కుంటూ చూపున్నారు. ఎవ్వరికీ వాటిమీద నరయను బుట్టలేవు. తేక్కిలు మాత్రం వున్నాయి. మాపుకుంటారని, ఆటల్లో చింపేస్తారని వాళ్ళమ్మ బట్టలు చెయ్యడం. ఎక్కడకైనా వెళ్ళాలన్నప్పుడే వాళ్ళకి బట్టలు.

ఒకక్షణం అలోచించి - ‘మేడమీదికి పొడి, కింద అల్లరి చెయ్యకండి’ - అన్నది.

‘వెదరా-పోరా’ అనుకుంటూ నలుగురూ మేడమీదికి వెళ్ళారు.

చివ్చించారు - అనుకుని యింట్లోకి వచ్చింది ఏమీ తోచడంలేదు.

పాత పత్రాలలో ఏదిచూచా వాళ్ళ ములు తిరిగిస్తూ కూచుంది.

నక్కమూర్తి కంక్తరాసేమలో సెక్స్ పాడ్లు. ఇద్దరు మగిల్లలు. ఇద్దళ్ళు ఉదయం రొమ్మదమ్మనకి తోటనాలు పెట్టి కారియ్య కట్టి రిక్తమీద కావాలంటు వంచేమింది నక్కమూర్తి కూడా తోటనంకేసి, టిప్ బోక్ నుట్టుకుని వది గంటలకు సైకిలుమీద ఆసీనుకు వెళ్ళిపోతాడు. అతను అరు గంటలకుకాని రాడు.

పిల్లలు అయిదు గంటలకు మ్మరు. కృష్ణదేవే వది గంటలకి మొగుడితోపాటు తోటనం చేసి వుంది. తరువాత ఇంట్లో నిద్రగలవనులు చేస్తుంది. ఒక గంట నిద్రపోతుంది. అప్పుడు లేచి ఇంత కానీ పెట్టుకుని తాగి నీయంత్రం పంట ప్రారంభిస్తుంది. ఇది ఆమె దై నందన కార్యక్రమం.

నీక్కిలూ, వనలూ వదువుతుంది. రేడియో పెట్టుకుంటుంది. మృత వేదా వలకంకే

మనిషి తోపాటే ఎలా తోస్తుంది? ఇమగు పొగుగల్గే పద్ధత తోపాటే ఎంత యిల్లుంది?

వక్కనాలాలో వున్నతని పేరు కృష్ణదేవేకి తెలియ. పూజా, చాలా మందికి తెలియ. మర్రిపువ్వునే పిలిచి రుద్రురూప. మనిషి తెల్లగా పాలిపోయిపోతుంటాడు. దీనికితోడు ఎక్కడైనా తెల్లనిబట్టలే మేముకుంటాడు. వక్క కొంచెం ఎక్కు. బట్టతల. అతని రాళ్ళు పేరు ముగ్గురు. ఏటా కామరే. తడికలా పుంటుంది. దానికితోడు పూజలూ ఉపనాసలూ జానీ. ఎప్పుడు చూసినా వది లంకణాలు చేసినదానలా పుంటుంది. రెండు నెలల క్రితం గావును పిల్లలు పుట్టుకుండా అనరేషను చేయించుకుంది. పనిపాటలు చెయ్య దానికి మునిగిల్లి మృదూ యింట్లోనే వుంటుంది.

మర్రిపువ్వు ఆ పట్నంలోంచి అతి పెద్ద గ్రాంధి పైపు మేజర్. ప్రాచయటలు అన్నీ అతనికి అప్పగించేశాడు. హోల్ నీల్ పైపు. అతను రాత్రి వంకీయడకే పన్నెండుకో యింటికి వస్తాడు. ఉదయం ఎనిమిది గంటలకు లేస్తాడు. గంటపేపు మొంక కడిగి, మాతిదగ్గరే ప్లాం చేసి - రెండు డబ్బు యిట్టిలో, డబ్బు సెలెస్ట్రి తిని - పెద్ద గాజున్నామిండా కానీ తాగి - మూరెడు పొడుగున్న లంకెపుగాకు మట్టు ముట్టింది, వదిగంటలకు పైపుకు వెళతాడు. ఒంటిగంట రెండుగంటల మధ్యన వచ్చి తోటనం చేసి మళ్ళీ వెంటనే వెళిపోతాడు. పిల్లల నగతి, వెళ్ళాం నగతి ఏమీ చెప్పించకూడ.

మేడమీద గంటలు ప్రారంభించారు గంటలు.

ఏం చేస్తుంది? ఎంతవని గమనించుంది? మునంపూ ముగ్గురూ తోటనం గదిలో తలుపులు వేసుకుని పిస్ట్ పెట్టుకుని వదు కుంటారు. కటకటాం తాం తోటనంమంచి తోసేసి గంటల్ని మృతం ఇంతకే వారికిస్తారు. ఇంటికి చాలా పెద్ద వేసేపెట్టుంది. అది ఎక్కడానికి వీలుగాతామని, వీలుంటే కొత్తల్ని ఎప్పుడూ ఆ పెట్టుమీదే వేసేదాళ్ళు. ఆ పెట్టు కింద కూతలు వుంది.

ఆ కూతలు మూరిరిచేసింది ఈ గంటలే. పెద్దవాడు పిడిగిం వగిగోట్టివేస్తాడు. వాడు మూసానివాడు. ఎవ్వరూ బుద్ధిచెప్పరు.

“జాంపెళ్ళ జాంపెళ్ళ - అవకావల్లి జాంపెళ్ళ -”

ఒక మునంపూ జాంపెళ్ళబట్టు పైపుమీద పెట్టుకుని - కేకలేస్తూ ఆ పిడిలోకి వేస్తుంది.

దిరిగిపోతూ తోటతోట వేడదిగింది.

“ఏమీ మునంపూ ఇలా - బట్టు దింపు - లేదో వారిగా ముప్ప అమ్మని లేస్తూ” అని అజ్జ జారీతాడు పెద్దవాడు, జట్టు పాడినమకుని, ముక్కు, చీరుకుంటూ.

కటకటాం దగ్గర గోలగోల చేశారు. మునంపూ యంతరికి వచ్చింది.

“ఎందుకూ అలాపెడిపిరికివచ్చానూ”

అప్పుది అవలెమ్మా.
ఆ వెనకే మళ్ళీ దబాదా వచ్చింది.

“శాంపళ్ళు లేవు దిబ్బవళ్ళూ లేవు.
నువ్వెళ్ళిపో మదంమ్మా” అని ఒక్క గుమరు
గిడింది మళ్ళీ ద తల్లి.

చిన్న పిల్లలు ఏడుపు లంకించుకున్నారు.
పెద్దవాడు కొంటాగా కొనసా అని కేటులు
ప్రారంభించాడు.

అదేళ్ళకి ఏం దా రెండేళ్ళంటాయో
ఉండవలసి ఏడవడంతో మూ దిట్ట. ఊరూ
నాద ఎగిరిపోయేలా ఏడుస్తుంది. పిట్ట కొంచెం
కూర పునం. ముఖం అంతా నోరు మొక్కుకు
వెళ్ళులు పగిలిపోయేంత గట్టిగా ఏడుస్తుంది.

శాంపళ్ళు తెచ్చిన ముమ్మడికి ఏమీ పాలు
పోయిందికాదు.

పెద్దవాడు జగవ్వదం ఉ శాంపెండు
దియ్యనేలేకాడు.

రెండోవాడు చందులుకొట్టుతూ ఏడుస్తు
న్నాడు. మూడోవాడు నలసడి రోడ్దేసి
ఏడుస్తున్నాడు.

“శాంపళ్ళూ - శాంపళ్ళు కొమా” అని
యవంగం కేసేస్తున్నాడు.

“హూ యిచ్చేవు శాంపళ్ళూ” - అప్పుది
మళ్ళీ ద యిక తప్పక.

- “హూహూకై దూ” - మూడండ్ల ఎంతలేసి
పట్టున్నాయో - గొప్ప రుగ్గేంక పట్ట” అప్పుది
జాంపళ్ళ మునంబు.

“హూహూకైరా ? హవ్వ -” అప్పుది
మళ్ళీ ద తల్లి.

“అయిదేవా - నాటియ్య” అన్నాడు
మూడోవాడు, వాడు ఎప్పుడు కేరాడో నేలమించి
వాడికి మూడోళ్ళే గురి గడ్డుగాయి.

“నోరు ముయ్యరా వారిగా -” అన్నది
మళ్ళీ ద.

వాడి పేరు శ్రీమవ్వాదాటా. మర్రిపుచ్చుకే
వాడంటే వల్లమోతిన అపేక్ష. మళ్ళీ దకు మంట
రాదులే.

శ్రీ“వల్లమంటే మమ్మా -”

“అరు శీనుకొండి - పెద్ద వళ్ళు.”

“హూహూకాయ” అన్నాడు పెద్దవాడు.

“హూహూకాయ దూహూకాయ” అని గొం
ప్రారంభించారు.

“పివ్వాక నాటియ్య” - అప్పుది మళ్ళీ ద.

శాంపళ్ళ ముమ్మడి పురులలేని గింబ నెల్లి
కెక్కుకుంది. జగవ్వదం చేతిలోని జాంకాయ
కూడా తాక్కుంది.

“చాలు పాలులేమ్మా బేర వాడి నా పు
మాగొప్ప. ఎప్పుడైతే శాంపళ్ళు తిప్పి
మొఖమేనా ?” అని జాడంపేసింది.

ఈ రెల్లవాళ్ళతో వట్టోనోరు పెట్టలేం-
అని మమమోకే పలుకుచు - “అగయితే

వెల్లికొకూ—ఎలా యిస్తావో మరోమాట చెప్పు—” అన్నది సుభద్ర.

సుబద్ధి గంప దింపింది. సుభద్ర పండ్లు చూసింది.

“రూపాయి కెసిదిస్తాను, నీట బోదదడితో పువ్వుకో, నేకపోతే ఒక్క—” అన్నది రెల్లిసుబద్ధి.

“నాలుగియ్యి మంచిది చూసి—” అని బోదలికి వెల్లి రూపాయిను తెచ్చింది సుభద్ర.

“రూపాయి పళ్ళు పువ్వుకోండి—” అన్నది ముబద్ధి.

“వాడులే—” అనేంది సుభద్ర.

నలుగురూ నాలుగు పాంపళ్ళు తియ్యనే తిశారు.

నోటు ఆకాంతవేపు పెట్టి చూసింది శాంపళ్ళ ముబద్ధి.

“అల్లి డూబిచ్చాది. అప్పి బోక్క. తే. మరుకోలోట్టువన్నా—” అని నోటు పిరికి నింది.

ఎంతసార్లు ఎంతసార్లు అనుకుని బోదలికి వెల్లి అడ్డరూపాయిల్ని తెచ్చి యిచ్చింది. ముబద్ధి “శాన మంచి కేరమే” అనుకుంటూ వెల్లిపోయింది.

నలుగురూ నాలుగు పళ్ళూ తింటున్నారు. ముబద్ధి అల్లంత దూరం వెళ్ళేక్క, పెద్దదూరు పిక్కిడు జేబులోంచి పెద్ద శామకాయ తిశారు. దోరగా ముగ్గురింది.

“ఇండా—” అని అల్లి చేతికిచ్చాడు, ప్లెమెనా వైదూర్లుచే అల్లికి కానుకగా యిస్తున్నంత గర్వంతో తల ఎగవేసి.

“ఉరి పెద్దదా యెక్కడిదిరా—” అన్నది సుభద్ర సవ్య మొహంతో.

“నీకెందుకూ తిను—” అన్నాడు అగవూరం.

“ముబద్ధిగని చూస్తే పీపు నాలుగుకొట్టి నును. నా నాబునే—” అంటూ కొడుకు పాస్తలామనానికి పెచ్చుకుని దోర శాంతాయ పుచ్చుకుంది.

* * *

“మా అమ్మ నాలుగు వెల్లిల్ని పాలులుంటే ఇమ్మనాడు—” అనుకుంటూ వెళ్ళి ఎగిడుకుంటూ లోపలి గదదోలికి పోవడాడు

పది రోజుల క్రితం గొనుడు పెరిరపన్ను పట్టుకెల్లి యిచ్చేరుకారు. అమర్లు దబ్బాకో దబ్బాయి పంపదార. అంతకుముందు.. లాభం లేదు పక్కలో—

“వెల్లిల్లిపాయలు తనది చెప్పు—” అని పంపించేంది కృష్ణచేలే.

ఆ వెనక సుభద్ర తల్లి— మనలమ్మ వచ్చింది.

“ఒక్క పాయుంటే పెట్టుతల్లి అల్లి రేపు తెచ్చింది యిచ్చేస్తామా”

“రేపు మాయగారా—”

మీ కోరికలు

“పాపంపెట్టి మరోసారి చూడు. అడుగుప ఒక్క సార్లు ఉండవచ్చు.”

చచ్చునట్లు తెచ్చిచ్చింది కృష్ణచేలే. అప్పిల్లని కిదిరిదిరికాదు మనలమ్మ.

ఇది అడుగులాడు ఇది అడగరూ అవిలేదు— అప్పి అప్పే. మరి తీర్పురు పారరాణంగా. అడిగితే చిరాకు, అడగబోతే పరాకు. ఎలా చావడం పిల్లలో? తలకాయ పట్టుకుకూయింది.

ఒకటి సుభద్ర వాల్లింటికి చుట్టూ లోపారు. నీలుగ్గా సుబో నీలుగ్గా సుడు కందివన్ను పట్టుకెల్లాడు. వెల్లిళ్ళ యింది. ఇవ్వలేదు. చివరికి తప్పక విజగనే అమరం వచ్చింది అడిగింది కృష్ణచేలే.

“ఇచ్చేస్తారే అమ్మా—అమ్మ తినుకున్నా తప్పకుండా? పంపేమేకోం యిచ్చేస్తాం—” అని దిద్దాలు తిసింది మనలమ్మ.

మర్నాడు మరోసారి శాన్తం చేస్తే, తెచ్చింది యిచ్చింది.

మాది మాకిచ్చులే మడిమానాల్లిచ్చుల | ఒకసారి యిచ్చే యిచ్చేస్తామని కత్తెర

పట్టుకెల్లి తెలిపే యిచ్చారు.

పిల్లలున్న యిల్లు అల్లి— పీచి అనుకోకు. కానిచ్చేస్తారే” అన్నది ముబద్ధి.

“వాళ్ళ కొనిచ్చారు మనం పుచ్చుకున్నాము. రెండూ విజమే. పోళ్ళ” అన్నాడు పళ్ళుమూర్తి.

నోరు మామకును పూరుకుంది కృష్ణచేలే. ఏం చేస్తుంది.

తియ్యం, కిరననాయిలు, కూరగాయలు, గాజాగ్లామలు, కత్తెర, మోది, పప్పులు అమ్మ

గొట్టామీదా వచ్చుచేరు

బంతీ! చామంతీ!

కప్పిటిమక్క, బందిపువ్వు గుండెలో, దూరి వెచ్చగా పలరించింది—

మంచులిందువు చామంతీ మనమోకి వెల్లిగ జారి చల్లగా పలరించింది—

పలరింతుకకి పులరించిన బంతీ చామంతీ నన్ను వికలంపటం చేర్చుకోమన్నె—

కప్పిటిమక్క, రగిలి వైతనంగా వికలించింది మంచులిందువు

కరిగి కిరణంబు లాసించింది !!!

— రామమూరి

దన్నుడు పిల్లర దబ్బలు— ప్రతిదీ అన్న. ఎలా అడుగులాలో తెలియ కృష్ణచేలేకి. ఆమె మాత్రం ఎన్నడూ ఇంకో యంటికి అప్పుకు వెళ్ళదు. అప్పి యింటోనే అమర్లుకుంటుంది. పళ్ళుమూర్తి కూడా ఎన్నడూ ఎవరికీ అమ్మ అడగడు. కోట్ల పది పదులు పెట్టుడు. ఉన్నంత కోనే జాగ్రత్తగా కాంపెం చేస్తాడు.

మేడమీద బట్టలాకేస్తే లోక్కోస్తారు. తాడుమీద ఆరేనే కంట కుప్పెట్టచరిందే. లేకపోతే ఆరేనే బట్టలేదు. ముక్కులు చీడేస్తారు.

ఒడయాలాని. అప్పలాని ఎండబెడితే పచ్చినే తినేస్తారు. కాకం భయం కంటే ఈ పిల్ల కాటల భయమే ఎక్కువ కావాలా కూరవలసిందే.

మల్లిపువ్వు లాల్లి వెళ్ళేటప్పుడు నలుగురికి నాలుగు పాట్లులు తెచ్చాడు. పక్కా కి రో, కారమూస, పిట్ట— లేకపోతే నాలుగు మురి అరటిపళ్ళ— ఏమీ తెచ్చాడు. అడ్డ లాల్లిచే గం చేసుకుంటూ తింటారు.

ఆ గోరికి కృష్ణచేలేకి పిల్ల మెలుకువ వచ్చేస్తుంది. ఒకసారి మరి పిల్ల పట్టుడు.

పిల్లల్ని పాడుచేస్తున్న పెద్దదా ల్ని కాదా?

* * *

మల్లిపువ్వు బాగా ఎండెక్కి లేచాడు. మనిమీ దగ్గర అదేకళం గట్టువామ. అంత దూరం కొడుతుంది. దానికిలేదు ఏ పప్పు చూచుట్టులు. ప్రళుపించా పేష్టు పెట్టుకుని గంటపూరేపు మరగ తాల్చుకుంటూ మేనాం కడుకుంటుంటాడు. పోల్స్ పిల్ల సేనుకుని శాశాశా ఒక ఒక అని భూమి ఆకాం రద్ద రిల్లిపోయేగా వచ్చుచేరు

కృష్ణచేలే అను— పెంట్కో వస్తే ఇంటికి వస్తే తలుపు చేదేసుకుంటు ఆ మరమ్మ న వచ్చుచూ, గట్టువానా అప్పులు భరింపలేదు.

బకట్టు, తడిపిన బట్టలు, వెంటా, నల్లూ అన్న మాతంగ్గరే ఏదిదీ పోతారు.

మొదిల్గ ఒకటి రెండూచల్ల వెచ్చ చూసింది “వెళ్ళేకి తియ్యండి బిళ్ళే వెంటా వెంటా” అని. వినిపించుకుంటా?

చచ్చి నట్టు— అమ్మంపంతుంటానే అమ్మ పక్కపిల్ల, రెండు చేదల పిల్ల మాత పళ్లెం మీద పోసి కడగకపోతే— అడుగుపెట్టు దానికి కంపరంగా వుంటుంది.

ఒకసారి అంటున్న కూడా సూతి దగ్గర తోపేస్తారు. పిల్ల పాద్యురు. ఆ ఎంగిలి మెతుకులన్నీ ఎలా కడుగుతుంది. ముక్కు-మనుకుని బట్టిట్టుకో పిల్ల కొట్టి తాను చేస్తుంది.

“ఇట్లెక్కడ పాయోదా చాలా— యిల్లు మాతల్లిగూ— మరో యిల్లు చూడడం— అటుంది కృష్ణచేలే భర్తతో.

ఇ'వేమన' పద్యాలు

మోత కొత్త, కవ - ఓళ్ళు నెప్పులు వచ్చునుంటేయి -
కొంతకొలు సాటు మీ సహస్రి మోత మనసుండి
- తగ్గపాతెడు -

పుస్తకములు జడలు పులిహోలు బెత్తంబు
కట్టెపాలలు పది లక్షలైన
మోత చేతగానీ హెడ్డంబు లేదయ్యా
విశ్వభాధిరామ విమల మేను.

అల్లరి చేసేరు. రావితే అంతలే మూలనె
య్యారా -" అని రెట్టించింది సుభద్ర.
కృష్ణదేవ కారా పూరుకోలేదు. పిల్ల
లంత అల్లరి చేస్తున్నారో చెప్పింది. వెనుకటి
పచ్చి తగ్గింది. ఒకసారి పళ్ళమూలకి జ్వరం
వచ్చి పడుకుంటే ఎంత అల్లరి చేశారో. కొత్త
నవ్వులు పట్టి కోసే ఆ ముక్కలో గుర్రపు
కళ్ళించే ఏరా అలూడారో చెప్పింది.
తనపు మురిసాయింది.

మీ కోడ జ్ఞం

ఎవరికి సుభద్ర పిల్లని తీసుకుని
యింటోకి వెళ్ళిపోయింది. సాయంత్రం వరకూ
ఇవంతికి రానివ్వలేదు వాళ్ళని.
మరి మంచిదనుకుంది కృష్ణదేవ.

* * *

ఇది జరిగి నెలాళ్ళయింది.

మళ్ళీ మామూలు పాలి.

సుభద్ర ఎప్పుడైనా వెళితే నీనుకా

వెళ్ళుంది తప్ప, మరెక్కడికీ వెళ్ళదు. ఇటుగంటికీ
సాదుగంటికీ కూడా వెళ్ళదు - కొంత వరకూ
పిల్లలకు భయపడే.

ఒకసారి పిల్లల అల్లరి గురించి అబ్బో
నుంది కృష్ణదేవ. తల్లిదండ్రులు బుద్ధి చెప్పక
పోవడం కొంత కారణం. పిల్లలకు ఆడుకుంటున్న
వ్వలం ఏదీ? ప్రతి పేటోమా, ప్రతి కాలి
లోనూ పిల్లలకు కొంత ఆటవ్వలం వుందా.
ఇది ఎప్పుడో జరిగే పని కాదు.

కృష్ణదేవే మాట్లాడతూ తనూడూ
సుభద్రతోనే.

ఒక వక్క సుభద్ర రాళ్ళంటే, రెండో
వక్క పగం పగం కట్టి పదిలేసిన పెద్ద టిల్లింగు
వుంది. ముందు ముక్కలవెలు చేసేకారు. ఆ
వక్కనే పోస్తాను. ఇంటి ఎదురుగా కాపురాలుండే
యిల్లారేపు. అవే గోడోన్న. అప్పుడప్పుడు
లారీలు వస్తుంటాయి. ఇలా ఎవరింటికీ వెళ్ళుంది
కృష్ణదేవ?

ఎదురుగా అద్దం పెట్టుకుని తీరుబడిగా
తలచిక్క, రీతుకుంటూ కూచుంది. సుభద్ర
వచ్చింది. రాకక వచ్చింది. ఇద్దరూ కానపు
కలుగ్గలోకి దిగారు. ఇంతలో వచ్చేసింది రాక
పై న్నం. తలుపులు బాద్ద. తీసే పువ్వులు.
యింటోనే ఆటలూ, పరుగులూ ప్రారం
భించేడు.

"కొంచెం కొట్టారానా పాపం తగ్గి..."
అని ములంపూ పచ్చి కొట్టారానా పోయింతుకు
వెళ్ళింది. ఎదురుగా నీసావుంది. లేచి ఏలా
అంటుంది?

పిచ్చిపిల్ల అద్దంతో అందాల మామ
కుంటూ అద్దంకానా జారెట్టింది నిలుపువా
టీసుంది. ఎంతమంచి అద్దం!

"ఎంతమంచి చేసేవో కొలిమిందా" అని
ఆ పిల్లని నాలుగుబాది. యింటోకి రాకుం
పోయింది సుభద్ర.

కాస్తాంటికి ములంపూ పచ్చి - "అద్దం
ఎంతో తెచ్చింది. కొనేసింది యిచ్చేమందరు"
అప్పుడి.

"వాద్ది రెండో" అనేసింది కృష్ణదేవ.
ములంపూ మాట్లాడుకుంటా వెళ్ళిపోయింది.
ఇంతకు ఎప్పు పంలగట్టి మిస్సి కొనివ్వారా?

నిజంగా ఏ రోగిస్తే ముడికో, గుండె
నీరసం ముడిగోని పుంటి తగ్గోలకి వెంటనే
వచ్చుపూరుకుంటాడు - అనుకుంది కృష్ణదేవ,
మనమోలే.

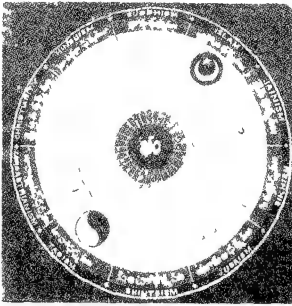
మేడమీద పిల్లలు గోం ప్రారంభించారు.
గోలంటే గోలకాదు. గంటలూ కేటాము.

వాళ్ళని కోప్పడి ఏం లాభం తగ్గింది డి
వాడతేనువ్వులు?

"మీకో దక్కం. నా వెళ్ళకూడు ఈ గోం
భరించడం" అని కళ్ళు మూసుకుంటే రెండు
వేళులా జోడించింది కృష్ణదేవ.

సర్వమతాలకు స్వాగతాలయం!

శ్రీ భంభం స్వామి ఆశ్రమ పీఠ ముద్రిక

సర్వ మతాల కలయికను నిలబెట్టే న ఆశ్రమం, సర్వ మతాలకు స్వాగతాలయంగా మారుచిద్దొ కొంట్లు ఆశ్రమం అనంతపురం జిల్లాలోని రాయదుర్గంలో జూనియర్ కళాశాలకు ఒక కిలో మీటరు దూరంలో వుంది అదే శ్రీ భంభం స్వామి ఆశ్రమం గత మూడు సంవత్సరాలలో ఈ ఆశ్రమం ప్రగతిని పొంది పంచదారల వలె దిగులు అయిన సర్వ మతాలను ఇచ్చట పరస్పరం ప్రేమమరగా లో తమ తమ సద్గుణాలతో ప్రార్థనలు జరుపు తారు సర్వసాధారణంగా దరిగా వచ్చేటటువంటి ప్రాణులు, కుటుంబధారల, యుండదు కాని ఇక్కడ హిందువులు, ముస్లింలు, క్రైస్తవులు, ముస్లింలు "ప్రార్థన"లు చేసిస్తారు ఈ సమాధి భంభం ఆశ్రమ వహిల్ సాహిబ్ గారి దంపతుల ఈ ఆశ్రమంలో హిందూ మతం గతంలో దీక్షితుల స్వీకరించిన ఇచ్చట ప్రతి పూర్ణిమ రోజున వందలాది భక్తులు రాతరిండా శ్రీ స్వామివారి తత్వాలు చెబుతూ భజనలు చేస్తారు ఇటీవల భక్తి రస పదమైన నవనవ్రాహ్మ చూపుచున్నార (ప్రార్థన రోజున మాత్రమే) శ్రీ స్వామివారి సమాధి వెనుక వారి పోలీస్ స్టాంపు కనబడుతుంది ప్రతి సోమ, గురువారాల్లో వందలాది భక్తులు, పూజలు రోజు చేసి భక్తులు శ్రీ భంభం స్వామి ఆశ్రమాన్ని సందర్శిస్తున్నారు

అబ్దుల్ మహ్ద సాహిబ్ గారి గురువులు శ్రీ సయ్యద్ మలాన్ మెహ్దీన్ ఖాన్ గారు వీరికి హిందూ భక్తులపై మక్కువ ఎక్కువగా యుండెడి వీరు 'భంభం' అంటూ వీధులలో తిరిగి ఎన్నో చుహులను చూసినారట వీరి సమాధి చిహ్నం గ్రామములో వచ్చిన ఖాదర్ గారి వరపుతరుల, శిష్యులు అయిన అబ్దుల్

వహిద్ గారు హిందూ ధర్మముపట్ల అసక్తిని చూపిస్తూ, సర్వమత సహనంకై కృషి చేస్తారు వీరు కూడా కొన్ని చుహులను చూసినారట అబ్దుల్ వహిద్ గారు జమ్మేదార్ పోలీస్ ఉద్యోగిని నిర్వహిస్తూ, - అధ్యాత్మిక తత్వాలు ప్రాచీన, సాధారణమైన జీవనం గడిపారు వీరు 1969లో రాయదుర్గంలో సమాధి చెందారు ఈ భంభం స్వామివారి మహిమలను భక్తులు కోర్కెలుగా చెబుతుంటారు

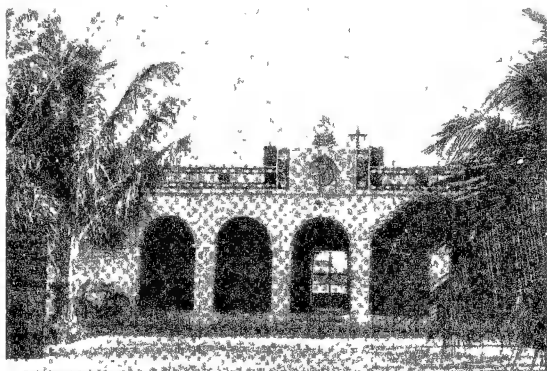
ప్రస్తుతం ఈ ఆశ్రమ పీఠాధికారులు శ్రీ అన్నార్-భాషిగారు వీరు తత్వజ్ఞులలో ఎం ఎ పిసయ్య, కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని బర్నార్ జిల్లాలో జిల్లాలోని సమైక్యమైన వీరు పదిమతాల చిహ్నాలను కలిపి, ఈ ఆశ్రమ పీఠముద్రికను తయారు చేసారు ఈ ఆశ్రమ అవరణములో పరిశ్రమలపై పదిమతాల సౌరశక్తి, బైలియ, ఖరూసు మూర్తులు, భగవద్గీత కోర్కెలు ప్రాయశః యున్నవి ఉద్దేశ్యం చేస్తున్నందువల్ల వీరు తరచుగా ఆశ్రమానికి వచ్చు వుంటారు వీరు వివిధ వింజైన ఉపయోగములవల్ల ఉద్ధార నంది తులు, స్వయంకృషిలో వీరు ఈ ఆశ్రమాన్ని సర్వమతాలకు స్వాగతాలయంగా మార్చిందని చున్నారు

ప్రతి సంవత్సరం పాబ్లూ తర్జు దశమి నుండి పాబ్లూ తర్జు పూర్ణిమ వరకు ఇచ్చట శ్రీ స్వామివారి ఆరాధన, ప్రవక్తత్వాలు జరుగుతాయి 1984 జనవరి 12 నుండి 17వ తేదీ వరకు ఉత్సవాలు జరుగుతాయి ఈ సమయం కర్ణాటక మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు తదితర సమూహ ప్రాంతములనుండి చేరాది భక్తులు విచ్చేస్తారు అప్పుడు శ్రీ స్వామివారి (అన్నార్ భాషి) ఊరేగింపులో పాల్గొంటారు సర్వ మతాలకు చెందిన ప్రార్థనలు, తత్వాలు, భక్తి గీతాలు, మిమిక్రీ మొదలయిన కార్యక్రమాలు జరుపుతారు ఈ రోజున వందలాది రోజులపై న వివాదాలు వారిమతాల సద్గుణ అనుసారం పీఠాధికారులు, తమ స్వయంకృషి సంతానం జనతో జరుపుతారు

సర్వమత సత్కార్యాల, సమసమావేశాలకు ఈ ఆశ్రమశ్రేయస్వి అంటూ ఆయన ప్రతి సంవత్సరం ఉగ్రవృక్ష 41 రోజులు వీరు తో పని చేయండి యోగ సమాధిలో యుంటారు అప్పుడు పాట తప్ప మరేమీ తినుకోరు కులమతాల కలిపిస్తే న ఇలాంటి ఆశ్రమంలో భక్తులకు నిర్మలమైన కాంతి లభిస్తుందంటే అతిశయోక్తి కాదు గదా!

పీల్, వ్యాస → జయమమన

రాయదుర్గంలోని శ్రీ భంభం స్వామి ఆశ్రమం

శ్రీనివాస

కర్తవ్యముగ

డా॥ కె.వి.
కృష్ణమూర్తి

మేనమామ తల్లు తెలుసు కృష్ణారావు
మృత్యువుతో. గంగాజలం చుట్టుకుని రామకృష్ణయ్యుడు
దగ్గర కూర్చున్నాడు. ఎవరికంటే తీవ్రం పుష్పలక్ష్మి గుండె
భారంగా కదులుతోంది. తుమ్మిందివా ఆ పదనం కాంతి పుంజులా
మరుస్తోంది. కాంతి వీసినమైన ఆ కళ్ళల్లో మిలుగురుల
గుంపులు కప్పిస్తున్నాయి. పచ్చగా పాలిపోయిన ఆ చెక్కిళ్ళు కూడా
వింత అందాన్ని సంతరించుకుంటున్నాయి.
“అమ్మయ్యా!”
కృష్ణారావు గొంతు పీంగా వాణికింది.
“అమ్మయ్యా...”
పలుకుతాడన్న ఆశలేదు.
ఎనా రై కృష్ణా కూడగట్టుకున్నాడు.
అన్నయ్య లాంటి వ్యక్తికి ఆశురీ దశలో
ఇటువంటి రాపు రాకూడదు. మనవి స్వీకరం
లోకి రాకూడదా ?

ఆయన కఠిక ప్రకారమే - కృష్ణారావున
లోనే ప్రాణం పోకూడదా ? ఇంతటి తనమ్మకి
ఆ మృత్యుం పరం దొరకరానిదా ?
అదురుగా పూజామందిరం.
అందులో గోరొకాన్ని అమరుకున్నాడు
రామకృష్ణయ్య.
ఆ మందిరం విచిత్రంగా ఉంది.
గోరొకంటే - రాధాకృష్ణుల రాసక్తిడం
కనం - మహాభక్తులగా మలచిన వచ్చిక
మందిరాలా ఉంది.

శ్రీకృష్ణ పదనం కాంతి పుంజులా
వెడలుతోంది. రాధారేవి వితర విచిత్రమైన
కలలో అత్యున్నత సౌందర్య రాసిగా విరాజిల్లు
తోంది. రాధిక కలలో విలసిల్లుతున్న గోపీ
మణులతో విద్వితరాసిగా కప్పిస్తున్న శ్యామ

(గత సంచిక తరువాయి)

మందము విగ్రహం చూసిన కొద్దీ మైమరపు
కలిగింది.
వీరాంజన దారియ్య - కేత మురళిలో,
శ్రీమత్కామము, కామధర్మారామా, మనమాలిక
లలో, కోటి సూర్యవహానమామలైన ఆ దివ్య
శ్యామమందరమూరి - రాధతో-మట్టుముట్టిన
గోపీకంతో - క్షణకాలం కల్గుముందు నిలిచారు.
తనయంతో తన తురికేనే మరెవరూడు
కృష్ణారావు.
“అరి...మానున్నాడు...మానున్నాడు”
తల్లిపదాడు.
ఆకృష్ణులతో కల్గు వెడల్పుయూ.
విర్యుతము మించిన అనందంతో వెలుగును
నింపుతున్నాయి.
అవును. అన్నయ్య మానున్నాడు...
అరితో మానున్నాడు.
ఆరాటంతో మానున్నాడు.
తనవతో మానున్నాడు.

జరిగిన కథ-2 : కులము కుమారులు
రామకృష్ణయ్య, కృష్ణారావు. రామకృష్ణయ్య
కృష్ణుడు. లాల్ల కళ్ళలోకూడా ఆయనకు
సేమేమిశ్యామని దివ్యరూపమే కప్పిపింది.
కృష్ణారావుకి పంగీతం అంటే ప్రాణం.
విద్యరీ ప్రవర్తన చూసి తల్లి కులమున్న
తమకొకటై పెంచుకొన్న ఆటల తీరవేసే
అని భయపడింది. కులమున్న కృష్ణారావుని
వశం నిలమని వేడుకొంటుంది. తల్లి
కఠిక అన్నోచేపు ఆయన నలవో ఆడగ్గి
రాడు కృష్ణ. ఆడిగిన వాళ్ళకు రాధ
మాధుర్య లత్యం బోదించమని కృష్ణుల
కొడుకాడు రామకృష్ణయ్య. అన్న పరిస్థితి
బాగలేదని తల్లిని, పదనము వచ్చి చూడ
మంటాడు కృష్ణ.

రెట్టిచిన తనయంతో మానున్నాడు.
నందమూ ? మామూలుగా అయితే ఇది
నందమూ ?

కాంతి వీసినమైన ఆ కళ్ళల్లో ఇంత
కాంతి ఎక్కడుంది వచ్చింది ? జీవాన్ని
కోల్పోయేటట్టున్న ఆ కళ్ళల్లో ఇంత
వెలుగేమిటి ?

ఇందరా ఇన కృష్ణా ?
అన్నయ్య కోరిక నెరవేరతోందా ?
ఎందుకు నెరవేరదు ???

“కృ...న్నా...”
“కృష్ణ...”
అ న న దం ో ఉక్కిరిబిక్కిరయూడు

కృష్ణారావు.
అన్నయ్య మాట సారేడు. అరి క్షణం
దాకా సోడు ఆ దైత్యం-ఆ కృష్ణ కొండంత
బలాన్నివ్వాడు.

“కృష్ణ...”
తనవో రామకృష్ణయ్య పెదాలు స్పష్టంగా
కదులుతున్నాయి.

“నా రాధాకృష్ణులు కనిపించారు కదూ.
వారి రాసీలు మచ్చు స్పష్టంగా చూశావు
కదూ... అవునా ? - అందుకేనా. నా రాధా
కృష్ణుల్ని వాళ్ళు మరచి మృతించావు. కృష్ణా
నీ పిలుపు పోతున్నా నా ప్రాణాల్ని మళ్ళీ లాక్కు
వచ్చిందా ? వారంటే ఆకృష్ణ వేరు కాలేదా ? నా
దైవంతో కల్గులేదేదా ? ఈ అన్యవశంతో
ఇంకా డిలీర్ల పుందా ?”

రామకృష్ణయ్య స్పష్టంగా మూడు
కున్నాడనీ ఇంకా ప్రాణం పోనందుకు పొరి
మన్నాడనీ. గుండెలు వగిలేలా పీడుమ
న్నాడనీ జ్ఞానమీద ఇంటా బయటా పోకి
పోయింది.

‘చావు తెలిసినో కూడా ఇంత తెలుపుం
టుందా ?’ అన్న ఆకృష్ణారావుకు మిగిలిపోయింది.

ఆ గదలా తీర్చి వెజలా విడిచిపోయారు.
‘పైకి ఆనలేపోకున్నామని ప్రతి ఒక్కరి
మనసులోనూ అడుగుతైన నుండన వెనకి
వారికి స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

విత్త దేహయంతో - దైవమన్నిముందు
భక్తి ప్రావర్యంతో మారపుతయిన అస్థిశిలాగే
కప్పిస్తున్నాడు రామకృష్ణయ్య.

‘జెబుకో జీమకుంటూ - ఏ జ్ఞానో’
కన్ను మూయడోయే క తే ఐ రా క రం లా
కప్పించడంలేదు.

రామకృష్ణయ్య కప్పిల్గు దాదాపితంగా
కురుస్తున్నాయి
గంగకున్న విచిత్రతను సంతరించుకున్న
ట్టుంది.

కృష్ణామామయంతో పులితమయే ! ఆ
‘పెదాలు చిన్నగా విచ్చుకున్నాయి.
విత్తలతూడా ఆత్రంగా గానిన స్థంభించ
జేసినట్టుంది.

గుంటకీ - మరో మాపుకీ నోచుకొని రామకృష్ణయ్య అత్త - అనంతలో కల్లి పొయింది.

అది కరీక బరాలంటేనే తీరిపోయింది. కన్నులెత్తి కడుపుకోసం ఉప్పునూ తన్నుకు వచ్చింది.

కృష్ణారావు కల్లికప్పు - నిర్మలామంగా - నిర్మలాంగ - అన్నయ్య కరిరాన్ని అలిపి కిమ్మన్నాయి.

కల్లితో తడి పూర్తిగా ఇంటిపోయింది ఒక్క బట్టికే.

జరగడమేన తంజూ - తలంగం - యధా విధిగా - శాస్త్ర ప్రకారం చాలా సునంగానే జరిగి పోయింది.

* * *

"కృష్ణ... లక్ష్మీ పిచ్చిచెప్పితుందేమోరా పాం"

"ఎందుకని?"

మాలికా చాకాడు కృష్ణారావు.

అడిగిన వాళ్ళు తడబడ్డారు. సమాధానం తోచలేదు వాళ్ళకి. ఎందుకో చెప్పగలరు. కానీ పనిచ్చిరాన్ని మాంపచగరా?

మాంపచలేదని తెల్పు కృష్ణారావుకి.

తేజవితో వాళ్ళు అన్నయ్యగారు కని నివేదితంగా పేరుకు పోతుంది అది లక్ష్మీంటే ప్రేమనా? కాదు.

బాలిపడ్డా? ఏమో కావచ్చు ఎవరి ఆకలి ముటుసు స్తీరమైందా? కొన్ని రోజులు కాల పేసినా మికి వచ్చేది.

లక్ష్మీకేనే జరిగిపోయిందని భావించితో - చలుగుగడ్డకూ వాళ్ళకేళ్ళనీ. రామకృష్ణయ్య పూర్తిగా ట్రాంబో చేశాడని చెప్పుకుంటే - వాళ్ళకేనే వాళ్ళ వాళ్ళకి న్యాయం చేస్తున్నంత తల్పి.

"కన్న పిమ్మలాటా?..."

"పదిన్నగంటి"

క ర్మ యోగి

"అయ్యో ఆ వెళ్ళాది గుల్లాని కి

ఆ మాత్రం సమాధానం చెప్పే శక్తి వుంటే - ఈనాడు పరిస్థితులలో వుండేదా? ఈ స్థితి కొచ్చేదా? ప్రకటనైంది ఎవరి మొగుడ్డ

కొందరి కట్టెమకుది వుండే."

కావ చువ్వున్న వాళ్ళవరో అతి చువ్వుతో

అంటే కృష్ణారావు మనసు విపుక్కుమంది.

జూ పిక్కతో మాటలు పొడిగించటం పూర్తిగా ఇష్టంలేదు.

"కృష్ణా నీ మనసు మందే అవచ్చు. అన్నయ్యకి ట్రాంబో చేర్చామనే ఉద్దేశ్యం..."

కృష్ణారావు మొహం ఎరబడింది.

"నిమిటి మీరేదీ?"

అయ్య లక్ష్మీకి అప్పుచదు. రామకృష్ణయ్య పొయివచ్చుట్యుంది లక్ష్మీకి తను తప్ప ఇంకెవరూ లేనట్లు - కల్లింబుకునే మరీ వోదాడున్నప్పుడు మిషి వేళ్ళేమందు అంత లేకా. ఈ గుమ్మం కడంబడి-తన వాళ్ళని కడంబడమనే తెల్పు-చూ ఇంజింటి?

కృష్ణారావుని మానీ తడబడ్డాడతను.

తను ఏదో అలాంటి ఏదో అనేపట్టున్నాడు.

చదువున్న వాడిక కాయున్నాడు.

"నేనెవరో... అప్పిస్తామని పేరు... ఈ విషయంలోనేనా - లక్ష్మీకి న్యాయం జరగానీ ఎందుకంటే ... ప్రస్తుతం ఏకైక వారసుడిని సువ్యకాటన్."

కృష్ణారావు మొహం విరగిమైంది.

"మిగలేదీ..."

"ఇప్పుడంతా కాదు సెజు. కానీ రేపు పిక్కు పొక్కే పిల్లలు పుట్టాక ఆ పిల్లలతో బాటు స్వార్థం కూడా వుంటుంది. ఈ వైదిబాగం ఆ మిషికి న్యాయం చెప్పుటం మాకు న్యాయ మవుతోంది. అప్పిస్తామని విషయం తెలుస్తూ లక్ష్మీని మాతో తీసుకుపోతాం - ఇక్కడేముందు

వుంటుంది? ఎవరున్నారని వుంటుంది-ప్రజ్ఞింటి వాళ్ళం మా బాధ్యత మాకు తెల్పు ఇంక నీ బాధ్యత మరేవో."

కృష్ణారావు అలాగే నవ్వాడు.

"చూడండి. మీకు చెప్పాడన్నాడు కాదు, అప్పిస్తామని పేరుమంటే... తోలు లేనట్లు ప్రేమాభిమానం విషయంలోనూ ఈ ఇంటి లోటుతుంది. అయ్యతో - నాకు పదిహే అంటే.

పదివేల కన్నాయం జరిగిందే జరుగుతుందే మీరెందుకు నుకుంటున్నారని? ఆవుయ్య పక్కెత్తాన్ని అర్థం చేసుకుని ఆరాగించింది పదివే.

అయిన అడుగు బాదలో నడవటం తన ధర్మ మునుకుంది. ఏవేరైనా తన ధర్మాన్ని తను నిర్వహించింది. అన్నయ్య అన్యాయం చేశాడనే పదివే అనాడే పొయిందని - మీ ధర్మాలే పిమ్మ న్నామ నేను. అలా అవకపోయిన అవకం లేదే!

పదివే అట్లుమే ఇల్లయి. అన్నయ్యకి తగ్గ ఇల్లాలు. ఈ ఇంటికి గర్వంతగ్గ కోడలు.

సర్వధిరాగింటి కూడా. పదిహే నాకు అక్కడని మర్యాదకా చెప్పేస్తామని ... ఇప్పుడు తల్లిం కొడుకుగా నా బాధ్యతలు నాకు తెల్పు."

లక్ష్మీని కూడా అదగాలేనే వాళ్ళ ఉద్దేశ్యం కనిపెడతననే నిక్కచ్చిగా అన్నయ్య కృష్ణారావు ఏనాడూ ఇంకెవరో మూర్ఖుడగా చూడనివాళ్ళకి ఆకర్షణకానే వుంది.

"అమ్మా... లక్ష్మీ... నీ భవిష్యత్ మాటెవరిది?"

"నా భవిష్యత్ ఇలాగే వుంటుందని మీ అందరినీకన్నా ముందే తెలుసుకున్నాను. నాకు సామాన్యత కాదు. కృష్ణా వైతన్య దంతటి మనో బిరుదు. పంకం పిండాంటే - ధర్మం తప్పకూడదని. అయిన ఇష్టం ప్రేమయం లేకుండానే ఒక విధంగానే పెళ్ళిచేశాను. ఆ విషయం పెళ్ళియొక తెల్పింది నాకు. చూ బాధపడలేదు..."

చూ బాధపడలేదు... అన్నయ్య అలాగే చూశాడు. ఇప్పుడూ తేరన్న భావన నాకు కలగలరేదు... అయిన తిరిగి ఈ ఇంటికి వూరిన కట్టిన దారంతాంటి అప్పట్లో... అయిన సమాచారం వోవో- ఈ కృష్ణానికన్నానే అయ్య మునుకు ప్రతిభకూడా..."

కృష్ణారావు కల్లికేటి పిటికా పెరిగింది.

పదివే పరికొత్త వ్యక్తిత్వం తో కచ్చిస్తోంది.

"కృష్ణ నా కొడుకులాంటివాడు. అవిడ నా తల్లి. ఇక్కడండలుమే నాకు పేమం. గర్వం."

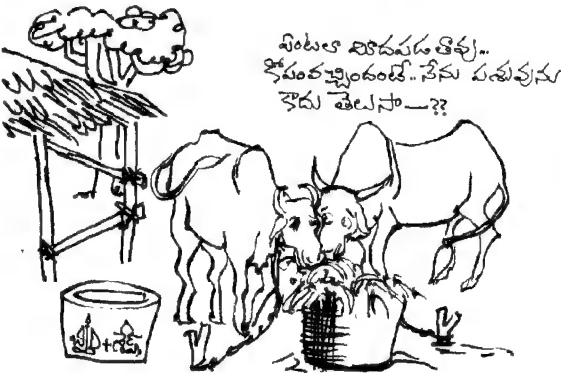
* * *

మళ్ళా నోరెత్తలేదు వాళ్ళు.

"కృష్ణ..."

"అమ్మా..."

18 అంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య 18-3-84

షర్టింగులు: పాలియెస్టర్,
పాలియెస్టర్ బ్లెండ్ మరియు కాటన్

మంచి అభిరుచి.
తగిన ధరలు.

ఎస్టేట్®

న్యూషనల్
టెక్స్టైల్
కార్పొరేషన్

(తమిళనాడు మరియు
పాండిచెరి) లో
భారత సర్కారుకు ఒక ఉద్యోగ
సంస్థ

10/64 సోమసుందరం మిల్స్ రోడ్డు, కొయమత్తూరు-641009

ఇండెంటింగ్ ఏజెంట్లు : ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లాహరీ టెక్స్టైల్ ఏజెన్సీ, 3-4-394, బొబ్బిలి జూబిలీ హిల్స్, విశాఖపట్నం-500 008 (పి.ఎం.) సంగం టెక్స్టైల్స్
ఏజెన్సీ, 280, మెదక్ ఆంధ్రప్రదేశ్, రోడ్డు, కొయమత్తూరు-841 002. ఆర్.ఎ. డిస్ట్రిబ్యూటర్స్, 3-4-394, బొబ్బిలి జూబిలీ హిల్స్, విశాఖపట్నం-500 008 (పి.ఎం.).

MCA/NTC/87 TEL

నిల్వంగా చూడకు తల్లి పంక.
తడవించింది.

"చెప్పమ్మా..."

ప్రతాపంగా పుస్తక కొడుకుని చూడగానే
కండంబ దైత్యుల వచ్చిందాడె.

"చూడు బాబూ... నా అప్పమ్మనా ...
దుర్బుష్టమౌ... నిన్ను కంటితో చూడకుండానే
నవ్వుకుట్టి కత్తికాయారు మీ నాన్నగారు
మిగిలిన మీ యద్ధుల్ని పెట్టుకుని అగ్నిపర్వతాన్ని
గుండెక్కో పెట్టుకుని... ఇంతకాలం... రిలీజున...
ఎందుకు? ఎవర్ని చూసుకుని? మీ కోసం
కదూ..."

అమ్మ తనగా పెంచి కంటికే రెప్పలా
కాపాడుకొన్న తల్లిని 'కాదు' అనిగల స్థితిపత
లేదు కృష్ణారావుతో.

కానీ అది విషితంగా... అది సామాన్య
రాల్లా... అందర్నా మృత్యువే తల్లి మాటలు
'కాదు' అనడం అన్నదేయి. కానీ... తల్లి
పూర్వం అప్పటికే అంతమైంది. పరదలాల
నాటుకున్న పొంగివెలుపుననే పేరించబడింది,
పూర్వమున పారకట్టి విషయం తీర్చివేసుకున్న
దైవాన్ని కూడా దూరం చేసుకోగలదు. కన్నులీది
చెయ్యలేదని లేదు. కడపు మంటకు అర్పకాదని
మాటంటూ పుండదు- అందుకే తల్లి పక్కటెల్లం
విచ్చితిరిగి, అన్నిమైంది అప్పుడప్పుడు.
ఆ పక్కటెల్లం వెనకే పుస్తక అపలు వున్ననీ అర్థం
చేసుకోగలదు కనుక- ఆ బాధను చూడ అర్థం
చేసుకోలేనాకీ ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

"కృష్ణమ్మ కర్పన చెయ్యమన్నాడు
కానీ - చనవల్సింది బాధపెట్టి వచ్చి ఇల్లికి
వదిలి పెట్టమని చెప్పాడ కృష్ణ..."

"నన్నే చెయ్యమంటూ చెప్పమ్మా..."
అదే ప్రతాపతంత్రో అడుగులున్న కల్పన
అలాచనగా ఎవరో చూస్తున్నాయి.

"చెప్పడూ అడిగే మాటే -- పెళ్లి చేసుకో
మని..."

తనది దైత్యుగానే కొడుకు పంక
మానందాడె.

"మనంకొచ్చే పెళ్లిళ్లు అప్పుడతడవన్నా..."
కాలంతో సాదించిన బాధ కలిగిందా
విడిక.

"ఎందుకంటున్నావరా?"

"ఇందుకో నీకు తెలియని దం టూ
విముడమ్మా..."

"తెలియకపోవడం కాదురా ఇంతలా నా
ప్రకృతి... ఆ కృష్ణ భక్తి మనం ట్లోనే
పొందుకుండా రావాలి? అన్నింటికీ కన్నులులేకనే
మనం కాపురం చెయ్యాలి? ఎంత రిలీజుడి
కై నా తేలికమీద ఆశ పుంటుంది. అదేమన
కుండవారడా కృష్ణా - మనమే సాసం
చేకొనూ... ఈ నైరాగ్యం - కన్నీళ్లుగర్పన
మనంకొచ్చే గిరిలాయా..."

క ర్మ యోగి

కుర్మ కుర్మ ఏడుస్తోంది తల్లి.

కృష్ణారావు పండుగా వచ్చాడు.

"కృష్ణ భక్తిని ఉగ్రసాంతో చూసింది
నువ్వేకదమ్మా. అందర్నా అన్న పుస్తకాలూ
పదవీపాత్రలూ కృష్ణ తర్వాతే విస్తృతం
మాత్రే పదిపంచేదామి. అర్థాంత్రక తర్వాన్ని
మాతో (వేళ్లు) నాలుకుతున్న విధంగా చేసింది
మమ్మే. నాన్నగారు నవ్వనిది తెల్లనీయక
మమ్మ బాధపడింది కొన్నాళ్ళు. కానీ అపట్టుగా
లేని పరమ పదానికి దారి వెలుక్కున్న మహాను
భావుడని మమ్మ అందర్నా గర్వంగా చెప్పుకోలేదా?
మీలాంటి భక్తులకి పుట్టిన మేము భిన్నంగా
పుంటామని ఎలా అనుకున్నావమ్మా?..."

అమ్మ కన్నీళ్లు చూడలేక తల దించు
కున్నాడు కృష్ణారావు.
"నీ బాధ అర్థం చేసుకోవడమ్మా. కానీ
నా బాధమకూడా అర్థం చేసుకోవలసివచ్చింది.

ఆ మ్మ

దేవకీ నందమధై నా
జానకి వల్లభుడై నా
అమ్మ గుండెపై అడుక్కున్నాళ్ళే
ఆ ప్రత్యక్ష దైవం సాక్షిల్లో
అమ్మ విరుచుకున్నాళ్ళే
అందుకే అగమ్యులూ -
అమ్మకీ అమ్మే అర్థమని !!

— ఆదవాణ

నన్ను, అన్నియ్యనూ అల్లారు ముద్దుగా పెంచావు.
కృష్ణ బలరామల వేషాలుచేసి నీ ముచ్చటల్ని
తీర్చుకున్నావు. యేదంత అద్భుతమంతలా
లూని పొందోడు దానిని. కాదా అమ్మా - మువ్వ
తీర్చుకోవాలనుకున్న ముచ్చటల్ని మేము పసి
వాళ్ళుగా పుట్టినదే తీర్చుకున్నావు. రు.
నయమనే నీకు తేలిగ్గిరికీ బుంబారా కాలాకు
బారల కావమ్మా. నిశ్చలం పూర్వం నైర్మల్యం-
విరాగం - అన్న పంపూర్ణ పరిణామ పూర్వ
దైన భక్తి మీద ఏ కాగ్రత. అందుకు
క్రొత్త బందలెని ప్రసంగం ద కాలు
కాకుండమ్మా. ఆటవంటి బందలెని మీదా
రాధాభవామిదా వాకూ ఎందుకో కోరిక కలగటం
లేదు. అన్నియ్య బంధంలేమిది ... బంధానం
పల్ల వివాదం చేరుకున్నాడు. నీ ముందు అడ్డన
లేని బంధానం ... ఏదరకమై వుంటున్నా...

గమనించని కృష్ణారావు ఇంకా చెప్పుకు
పోతున్నప్పుడు.

"బాబూ... ఎటువంటి సమయంలో ఏం
మార్పాడాలి? ఇటువంటి సమయంలో ఏం
మార్పాడుతున్నావు మమ్మ? ..."

పదివేల పండుగల సమయమిది.

అయోమయంగా చూడబడింది.

అమ్మ పుస్తక తప్పకవచ్చింది.

పదివేల ... పదివేల కోళ్ళ అల్లగారు...

కన్నతల్లి వాళ్ళే సమీపలా కన్నులొంది. పతే
విస్మయకాగాడు.

ఆ నిశ్చలతను కలిగివారిన బాధక తన
మీదవుంది.

తనమీదే పుండా?

దగ్గరగా రోడ్డు అంటికి అంటి.

పదివేల మార్పుతో తనకా అర్థకారం లేదని

నితనే అర్థక కన్నులొంది.

తనకా అర్థక లేదు చెప్పే అధికారమా

కన్నులొంది.

"కృష్ణా... మీ అన్నియ్య బంధంతం వల్లే
వివాహం చేసుకున్నాడు. కన్నతల్లిని బాధ
పెట్టలేదని బంధానం వల్లే. వివాహం చేసు
కున్నాడు. నిజమే. కానీ ఆ పేషయాన్ని అర్థయ్య
దగ్గర చేర్చాలని సమయం ఇదా? ఆనందు ఆ
పేషయాన్ని (పేషయాపమల్లిన అనంతం పుండం?)
అనిద బంధంలేవన్నే - నా బేటితం రావనమ్మే
సోయిందన్న బాధ అనిదేమిదు కృష్ణించాలి?
అనలే గర్భాశ్రయం కురిపింతున్నా అనిద
కానీపల్లించాలి. పోయి, మామయాల లేకపోయినా-
రత్నాలంటే మీ ఇద్దరూ వున్నాడు. మీ ఇద్దరి
నల్ల ... మీలాంటి ప్రయోజనాలతో - మీలాంటి
దైవభక్తులే - మీలాంటి ఉత్తములే - మల్లా
ఈ ఇంట్లో పుట్టాలి... అదే అనిద తనన.
అదే అనిద అనేవన... అందుకే అన్నీ మరిచి
సామాన్యరాల్లా మీ ముందుకువచ్చిందా.

అమ్మ కళ్ళలో నీళ్లు మరికాదు.

"కృష్ణా... నన్ను మీ అన్నియ్య స్థాయికి
చెక్కెనలు ... అందుకే చెప్పావు... ఆయన
నిశ్చితిని ఎప్పుడో రావీతయారు... మువ్వ
చెప్పే... అనిదకు ఏగిరిన ఆశ మమ్మే, ఆ
అయోమయాల కోరిక తీర్చినంత మార్పాన
నీ చేసుకోకే కేవలం ముందా? మువ్వ పలు
పట్టించుకున్న 'గోత' కర్మయోగాని కన్నుల
కుండాపెట్టి దుర్బుష్టమౌ."

తెళ్ళిన పిల్ల పరిచిపెట్టేంది.

పదివేల అంతా... మామూ పుండి
పోయాడు.

వారకాం తరువాత పదివేల మార్పాడింది.

పదివేల మార్పాడింది...

"కానీ ఏమని???"

తక్కు తనే గొలుక్కున్నాడు కృష్ణారావు.

(ఇంతా పుండి)

ఎన్. పి. ఎన్. - శాకివాడ

అబ్బబ్బ! ఈ పద్య ప్రశ్నలో శిర్దిక నాకు పెరిగివున్న దేవుని కొట్టుకొమ్మింది - ప్రేమ-పరిమళ-ప్రసాదానికి ఏలా పుష్ప మీరు జవాబులు ఏలా యివ్వగలరు? కొంచెం సామాజిక స్పృహ కలిగిన ప్రశ్నలకి సమాధానాలు యివ్వండిమని నా నలభే.

★ సలహాకేం? ఎవరేనా యివ్వవచ్చు. అట్లాంటి స్పృహ పుష్ప ప్రశ్న ఎందుకు వేయలేదు మీరు? బోలె కొట్టుకొమ్మి - సహజ యితర విషయాలవ్వాతే - చదువు కుండువా! ప్రాస విషయం ఒకటే అయినా రాసినాళ్లు వేరు వేరు. అది మీరు గ్రహించలేక పోవడం-నిజంగా సామాజిక స్పృహ లేకపోవడంగా నేను భావిస్తాను! మీకేనే ఆ స్పృహ మీ చుట్టూ పుష్పవారి పట్ల మీరు ప్రదర్శిస్తున్నారా? లేక-స్నేహదర్శన-భిన్న గ్రాడం జనాభాలో-సామాజిక స్పృహ కలిగిన ప్రశ్నలా? ఇలాంటి పాదీశి అర్థశక్తిని పంపి. పట్టు ఉన్న పాదీని ఉదాహరణ ఏదీమా-స్పృశాద్యం ప్రేమేలావుంది. అందుకే-అనే పట్టుకొమ్మ అయినా లేదు. నేను అది తప్పకుండాంటేను. తెలిసి తేలుతుంది సందర్భంలో ఈకదంపుడు ప్రశ్నలనే నేను -పట్టుకొమ్మకు క్షమించండి మీ ఉపరి నలభే పాలిసలకేకావచ్చును. అయిన వారికి ఉత్తరం ముక్కు రాయడానికి బద్ధకించే మనం -ప్రశ్నలోకి పనికివచ్చుకుని తాయారని కావలెయి నదేవారిని - మెచ్చుకోవాలి. మీరు కాస్త 'ఇలాంటి' భృష్యని మనిషికి పట్టించండి-అప్పుడు -నా దృక్పథం అర్థం అవుతుంది.

తె. పి. ఎన్. - అనకాపల్లి

మీ పాద్యధిగుడు పూలు ఏ ఏ మా గా తిమ్మవారిని విన్నాను. ఎంతసరకు నిజం?

★ నిజమే.

అర్. ఎన్. అర్. - మాచర్ల

అంచం తినే పనికివచ్చును ఏ దోసకే పట్టాలి?

★ అంచం యివ్వడం తెలిసినాళ్ళి కద - వారిని పట్టుకొమ్మ, పని వేయించుకోవాలి!

హెచ్. తె. పి. - విజయనగరం

కవి పండితుడు కాకేడు - పండితుడు కవి కాకేడు. అని కొందరంటారు. ఎందుకు?

★ రిటరెయిన్మెంట్ యా జబ్బు ఉంటుంది -కొందరికి, ఇందుకే అలా అంటారు.

తె. డి. ఓ. - మచిలీపట్నం

అడవాళ్ళ పొట్టు పెద్ద మేముంటున్నాడు. కానీ పొట్టాన్ని అడ వేషం రాయేయిండుకు?

★ వాళ్ళ కది నవ్వుది!

పి. యు. ఎమ్. - విశాఖపట్నం

పురుషులు అడగే ప్రతి ప్రశ్నకు జవాబులో దెప్పిపొడుస్తూనే వుంటారు. అంటే స్త్రీలంతా అడగే మంచి వారు చెబుకుంటున్నామని ముచ్చటపడతారు. మీకో ఈ పొట్టుయాలికి పోయేది ముచ్చట కాస్త - అప్పటి నుండి నేను ముచ్చటపడే మనస్సుల్నిగా అభిమానిస్తాను. ఏమంటారు?

★ నీ అభిమానం నాకొద్దా!

డి. సి హెచ్. - అత్తిలి

పెళ్ళి చేసుకోకపోవడం ఏ ఏ కి తగిన అవుతుంది?

★ కాదు, కానీ పెళ్ళి వద్దనీ-అడ్డదాన్ని తొక్కిడం-అప్పజుతుంది. స్త్రీ మతం కావాలి - పెళ్ళి రాకపోక అడ్డం అనుకోవడం - పొరపాటు దొరకే అవుతుంది

స్వర్ణలత - పొన్నూరు

రామంట్లగారూ, పిడియో చిత్రములపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

★ అది గొప్పదానికి కొత్త సరదా. ఉన్నవారికి అని స్పీడ్ వీలెంబర్న సామాన్యుడికిలాంటివి అందుబాటులోనా వుండవు. అతనికా సరదానా వుండవు. అటువంటి వారిని మళ్ళీ పట్టి ఉట్టు చేసుకోవడాన్ని - అరికట్టాలి.

జి.ఎన్. - అలూరు

ప్రతి కవి, కవీంద్రుని ఒక వాయికను వర్ణించేటప్పుడు మూలం చంద్రగిరి అని కళ్ళ కలువలేకుంటే పొగుడుతూనే వుంటారు. ప్రతి స్త్రీ కవులు వర్ణించే విధంగానే వుంటుందా? ఎన్నడొకటిగా వుంటారు. అలాంటివన్నడ కవితలెందుకేలా అబ్బుతారు? చెప్పండి. ఉదాహరణకు మీ ఇర్ర గారిని తినుకుని మరీ చెప్పండి.

★ ఇంకా చంద్రగిరిలా అనెవరంటున్నారన్నప్పుడు - చంద్రగిరిమీద మనకి పొర ముగ్ధ ప్రదానం కూడా. కాకిలీ కవి ముగ్ధ స్పృహ ఎవరి నాయక వారిగా కన్నీటి బిందెపోయింది చెప్పి? ఇక మాచారా? మీటాకల్. చిరుగాలిని చంద్రగిరికి తెల్లించారు! పైగా ఆ ఉపమా (ప్రేమం!) నైనా బొంబాయి గంగరి పురుషులతో పోల్చి "జీవిత ప్రతీతిమీద గూడు కట్టుకుని" - రూపాంతరం చెందనున్నట్లు వ్రాసాం! ఈ పద్యకాలంలో ఏకైకా కొత్త ప్రేమపని గురించి రాసినట్లు లేదు!!

ఎన్. ఎన్. అర్. - ఖంగోలు

కలంలో కలకాలం ఏదో నవ రోకం కన్నీటి దాపున యువకలకు మీ సలహా ఏమిటి?

★ కలం కొలులు - సేకవేదాల్లోనిదే, శ్రమ వందగా నమ్మక గూడు గురించి రాయింది. కానీ అది లోకాన్ని మార్చేస్తాయని అనకండి...

ఎం. ఆర్. - ఉరవకొండ

కలం పైపాంపల్ల మునిషి విశాల దృక్పథం అలవడుతుందని నా అభిప్రాయం.

★ చుట్టూరా ఉన్న మ మ మ లతో మార్లాడే పెంతుకోలేని దృక్పథం - ముక్కు మూలం తెలియనివారికి రాస్తా ముందంటారా? నాకు లేదా నమ్మకం. ★

1 బోయో! మీ అమ్మగారు గొప్పది!

2 మరెంతో... ఎవరగొప్పరు?

తేకు!

మరెంతో!

అనుకుంటున్నా...

ఎదురుగాలి

కంఘు వంఠ సకలజ్ఞానింధూరి

స్వయ్య వచ్చింది. చక్కగాలి వచ్చింది వంతులు గూళ్ళు చేరాయి. అలమందలు ఇళ్ళకు మళ్ళాయి.

కానీ... మధుమాదన్ మౌళం యింకా రాకేదు.

సంధ్య దీపం వెలిగింది గూలలో పెట్టింది చంద్రావతి. పిరి గుమ్మం వరకు వచ్చి తొంగి చూసింది. ఆమె చూపు అవినవల మేలా మధుమాదన్ జాడలేదు.

"అమ్మామీ అమరా! పొద్దుపొద్దుపువ్వు వెళ్ళినవాడు పొద్దు వారి పొత్తున్నా అంటు లేకేమిట?"

చంద్రావతి గొంతులో భయముంది ముఖంలో ఆడుద్దా వుంది

"పెన్నెళ్ళై అత్తయ్యా మీరు మరీ కంగారు పడకపోయారు" పెరట్లోంచి వివేచింది అమరేశ్వరి స్వరం.

"కంగారు కాక మరేమిట? పిల్లవాడే జాడ లేకపోయింది" అయినా నేను వెలుతునే వున్నాను... అబ్బాయికి అలమలు ఎదురొచ్చిందే... కాబట్టి వెళ్ళి వెళ్ళక అని. పంలేనా ఒక్కరైతే నా? ఆ తప్పగింఠం ఎదురొచ్చిందట బచ్చిరంగం ఏదో ఒక కీడు అరిగి తిరుగుతుంది." చంద్రావతి కరం ఇంసుమంటోంది.

రెండేళ్ళ పాపకు స్నానం చేయించి వళ్ళు తుడుచు న్న అమరేశ్వరి ఉలిక్కిపడింది. "అలాగ అరుస్తారేమిటి? అలమలు ఇల్లు ప్రక్కనే అని మర్చిపోతే ఎలా? విషాద విగళం."

"ఏమిటి, ఏమిట వాకేం భయమా? తలగిట్టి ములమేనంటా ఈ ఏంలా తలుపు దాని తలుపు మంచిది కాదు." చంద్రావతి స్వయం యింకా పెంచించి

"తలగిట్టి ములమేనంటని కాదండీ. పంలే బాధపడుతుంది ఆవమరంగా ఎదుటి మనిషి మునుపటి నొప్పించలం లేవ్వింది." అమర పిల్ల ముఖం పొదుముక్క పెడుతూ అంది.

"తప్పక నువ్వు వెళ్ళిపోవాలి... గుడ్డవచ్చి నిల్లమ వెళ్ళిందినట్లు. దానికేం గాని పిల్ల బుగ్గన అగురు మక్కువెన్ను. నా తల్లి తాములా పుండుతుంది పూరివాళ్ళ కళ్ళు కుట్టి పొత్తున్నాయి. అప్పుడు కడే చంటి?" చంద్రావతి పాప మృగలు పుటేకి ముట్టాడింది.

"ఈ పెద్దవాళ్ళ వాదనలతో ప్రాణం

పోతోంది బాబూ." అమర సమయం చంద్రావతి చెంది వడపోసింది.

"అహ... మీ క్షురకాదు తిరుగుబాటుతో మా ప్రాణాలు పోవట్లేదు! అబ్బాయి రాకేదు పొద్దు బుగ్గన అలా తుడుచున్నాను. ఎవరికైనా పీనుకుట్టి నట్లు వుందా?"

చంద్రావతి మాటలకు మనసు విచ్చివట్ట మంది అమరకు. "ఆ దిగులుతో మర్నాడు నుంచి పిల్లగా భోజనం కూడా తయ్యకమిది తను. అదిద మౌళం సుమ్మగా భోంచేసి మర్నాడు గంటలకు పావుకే ఉన్నా కంటలోలా కానీ తలపే అల్లమీద కొంచెం ధుళిమీదన్నట్లు అలమేమిటి, తనమా తలమీద కూర్చుంది. ఇదెక్కడి న్నాయం?"

అమరకు వళ్ళు మండిపోయింది. అత్తవంక దువకుదురామూ హానీ ఏదో అనబోయేలాగా గుమ్మంలో అలికడయింది. ఆ తులకా తలెత్తి చూసింది. మధుమాదన్ కాలికీ విన్న కేంజేకో కుంటుంటూ వచ్చి నిరంగం మంచం మీద చాలి పోయాడు

అతడు చెప్పబోయేది పంబానికి అమర గురిల్లునుంది. "ఇదేమిటా నాయనా? ఈ కళ్ళేమిటి... ఈ అవతారమేమిటి?" బలబల రాదుతూ అడిగింది

అతను చెప్పబోయేది పంబానికి అమర లౌలంకా చూస్తోంది. ఆమె కళ్ళలో అప్పడే నీటిపాత అయిపోయింది

"అమరా! కాస్త మంచివిల్లివ్వు" అతను అలనటా మధుమ రాసుతున్నాడు. అమర ఒక్క అంట్లో వెళ్ళి చెయినిండా నిల్చి వచ్చింది. అతను నిల్చి గుట్టలా తాగేసి రెండు నిమిషానికి తల్లిరైత తిరిగి అన్నాడు. "విన్న యాక్సిడెంట్ అయిందే. రిక్తావృత్తం కాబోతుందా వెళ్ళండి."

"అయ్యో... అయ్యో... వాడి పోల్డో మట్టిపడి. ఎంతవని చేకాడ...దుర్మార్గుడు!" చంద్రావతి కొడుకు కాలు పట్టి చూస్తూ రిక్తావాడ్ని తిట్టసాగింది.

"మీరంత నిర్లక్ష్యంగా రోడ్డుమీద ఎందుకు నడుస్తారు? బాగోతగా వెళ్ళకూడదు!" అమర కాస్త పొరగా అన్నది. "తాగేతగానే వెళుతున్నా. రిక్తావేదన తాగినట్లున్నాడు. ముందావెనకా చూడకుండా పోతున్నాడు."

"వేదన మీమా కోనమని మీరా నట్లుం వెళతారు. వచ్చేవంక ప్రాణం కడలెట్టి పోతుం

టుంది. ఏముంటాయి ఆ సినిమాల్లో... మన పొలాంకన్నా అందమైన సీమంటాయిమా? అప్పుమా... యింతకీ దాక్కురేమన్నా?" అమర బండేకి వతి చూస్తూ అన్నది.

"చాలా విన్న దెబ్బ అమరా. దాక్కు రో ఇంజెనీర్లు లేకేకే కాకుండా. పంచెకేడిక. స్నిహానికి నిల్చునట్లు." తేది తుడుకు భుజంమీద నేనుకుని పెరట్ల పై వున్నాడు.

"ఏమీ అమరా! ఇప్పటికైనా తెలిసిందా! అలమేలు ముఖం పంబోడినో. దానంత అవశకుమ ముంద ఇంకోటి లేదు" చంద్రావతి అమరను సవాలుగా చూసింది.

అమర అత్త వంక నిరవనగా చూసి భర్త వెనకాలే పడింది. బానిసో లేదే నేనుంటే నీకు మీరు గా నలకరించింది అలమేలు.

"ఏమియ్యోయి అమరేశ్వరి! మీ అయినేంటో కాళికీ ఒక్కటో వచ్చాడు. ఏమిటి విషయం?" "కాలిమీదగా రిక్తా పోయిందిటండీ."

"అమ్మగారూ! ఎంతవని అరిగింది." అలమేలు కళ్ళలో పుష్పంగా కప్పించింది ఏదో బాధ

ఆ కళ్ళలోకి చూస్తున్న అమరకు గుండె కలుకుతుంది. "పిల్లదానా! ఎందుకలాగా బాధపడతా? ఇది జరిగింది సున్నయరు రావడం వల్లేనే అని మా అత్తగారి ఉదాస. ఈ నిలాపనిదం పంలే నీ గుండె భగ్గువనదా?" మౌనంగా అమరకు నిశ్చలంగా నిల్చుల్సింది అమరేశ్వరి.

పంబోనివ్వో తలబుడవ కలిపి చంటిపాపకు తిన్నెస్తోంది అమర. చంద్రావతి రావమీద కూర్చుని వతులు చేతుకుంటోంది

"ఏం చేస్తున్నావు చంద్రావతిమ్మా" అలమేలు వచ్చింది.

"ఏమటా! అలమరా? రామ్మారా కూర్చో" అత్తయ్యగారు నచ్చించి చంద్రావతి. "అబ్బ!" ఎందుటా మండిపోతున్నాయి" ఇలమేలు చంటిపాప నిమిషకుంటూ అంది.

"అమరా! అలమేలుకాళికీ వేరకక్కర అయ్యిస్తో." కడలికి పులమయించి అలమేలుతో బోలాగిరావాయంకో వడింది.

అమరేశ్వరి గడమీద కూర్చుని చంటి తల్లికి గళుమధ్యలు పెడుతోంది. పాప వద్దని మారాం చేస్తోంది.

"చూడు... మళ్ళు బువ్వు తినుకుంటే ఆమె పట్టు తుటించింది నిన్ను" అలమర అలమేలు వంక చేలుపెట్టి చూపుతూ.

"అప్పులేమీ చంటిగా... నిన్ను పట్టు కేటా...అండ...బుద్ధిగా ముగ్గులిను." అలమేలు కళ్ళలో కెరిగిరావచ్చింది.

చంటిపాప భయపడతూ అలమేలు వంక రిక్కురిక్కున చూస్తూ అన్నం రిపేసింది. ఆ పిల్ల రిపేవరకు అలమేలు కెరిగిస్తూనే వుంది.

అమర నవ్వులంటూ తాళి అయిన గొప్పను
పాము తీసుకుని పోవోకే వెళ్ళింది.

మరిలానేవు కబుర్లాడి అలాంటి వల్ల
పోయింది. మంచం మీద నడుమువార్చిన అమర
దగ్గరకు రిచ్చిన పచ్చింది పోరావతి.

"నీ కనిపి బుద్ధి అడవి అవులా ?"
చంలావతి అలియోగానికి అమర అరిచిపడింది.

"నీ... చంటిదొడ్డు ? కానివు మీర
కాయలా, ఉప్పు పూ. చూర్నం చెక్కు
వెంట్రుకలుగ్గాయేమో చూడు." చంలావతి
చంలావతి అంటోంది.

అమరకు వచ్చిన అడ్డుపైంది అత్తగారి
కోపనికారణం.

"మీర మీరే వాడనం. చంటి నిద్ర
పోకోంది. నడుకోదొడ్డు." అంది అమరనంగా.

"వోరుమయ్యే. ఆ పిల్లకు ఆ వుం

పెరుగుతుంటేనేనూ ఆ అలాంటివకు మిడిగుచ్చ
పడిపోయాయమక. చంటిదొడ్డు ఎంత దిమ్మ
తగిరిందో. రావెనుకగా పెట్టిపండుకు నివ్వను
కోవాలి."

అమర చూడు చూడాలివంటి లేచి చంటి
పాము నింపి పక్కా మేముంది. మధ్యలో

చూడ వెనువెంటకు నిరసనగా చంటి తల్లి
అడుక్కొక్కరాం అంటింది. చంలావతి

ఎడవేరి గుప్పట్లో మువకాయలా, ఉప్పు
వెంట్రుకలు లింగి చుట్టుకుని "ఇరుగుదొడ్డు

...చూడుగుచ్చి... ఇంటిదొడ్డు... చంటి
దొడ్డు... అడ్డుదివల్లం దొడ్డు... చంటి

అంటూ పాములూ చేయి రిచ్చుతుంటే
అమరకు నవ్వులేరు.

అమర అలాంటి గుర్తుచేసింది. ఎంత ఆ

నివ్వుల్ని చూసితిక్కం అచ్చానికి అత నడ
తా ? చంటి బుచ్చరివాంవేనూ అమ

బూదాడూ నంటి , ఆ చంటిపాము చూరి
ఆడిందింది. నీ... తన అత్తగారి మనసంత

నుకుంటివెంటి ! " అమర చంలావతి
చూసింది అత్తగారి వైపు.

అది గమనించిన చంలావతి కేదంతలా
వచ్చి అచ్చా "మీ తేరితే అమర. మీ కుర్రాడు

చూ పెద్దవాళ్ళ చూలుచ్చి చాడ్చాటాకే
చచ్చిచ్చి. చూ న దొడ్డు అచ్చి పెచ్చివనే

అచ్చిచ్చి. ఈ నమ్మకాలు తనాటివి కావు.
జీవితానుభవాల్ని కాచి చంటివే మన చూరేము

ఇచ్చి పెచ్చారు. మనం అంత తేలిగ్గా వాటిని
జీవిచుట్టుకూడదు. ఇంతయకు ... మంచి చీర

కట్టుతుని మల్లికార్జున పెచ్చుతుని అలాంటి
ఇంటికి వెళ్ళాలి. చంటివే అంటికి నీకు తెచ్చి

రాకుంటే నవ్వుకును. అంటేనే కాదు ... చాలా మంది కళ్ళు మంచిది కావు."

"అలమేలు యింటికెళ్తే తల వోస్తే ముందరేదేదోగాని ... మీ మాటలు వింటుంటే మృత్యుం యిప్పుడే తలవోస్తే వస్తోంది నాకు." పెదవరాళం అని మనవల మీద తీర్మాన పడుతుంది.

"అమరకాపుటే తేగిని అక్కడకాదు నిర్లాంటి వాళ్ళకు" వంధ్రానికి నెమిక్కుంటూ భగవద్గీత పుచ్చుకుని అక్కర్లుంది చెల్లెలియింది.

ఆ రౌలి చంటిది ససేమరా అప్పుం ముట్టు లేదు. ఆఖరికి మధుమాదన్ కూడా పాపను బుజ్జగింది, బెదిరించి చూశాడు. లాభం లేకపోయింది.

"చూశావుటే అమరా ? ఇప్పుటికై నా అక్కర్లుండా దివ్య (వ్రణం)" చంద్రానికి విజయగర్భంతో చూసింది.

అమరకు కూడా ఒక్కొక్కరిం అప్పనేమో అన్నిందింది. మళ్ళీ చెప్పింది "ఏ... ఆమెమిటి ఇలాగ అయిపోతోంది !" అమరుంది.

"దివ్యమిటే నీ ముఖం. దానికి ఒంటర్లో బాగున్నట్టు లేదు." మధుమాదన్ పాప ఒళ్ళు నట్టుకు చూశాడు. "చచ్చగా వుందా ?" అదర్దగా అడిగింది అమర.

"వ్వు...లేదు. మరి ఎందుకు తిన్నేదన్నా ?"

"ఏమోనాకి ... పాలు కూడా తాగలేదు."

అమర దిగాలుగా అంది.

"ఇక నోళ్ళు చూసుకుని కాస్త ఉన్నా... మిరవకాదు..." చంద్రానికి మాట ముగియే రోసలే అమర అందుకుంది "ఇదిగోదత్తయ్యా! రోగానికి మందు వెయ్యలిగాని ఇలాగ మిరవ కాదుటా, ఉన్నా ఒకరోజుమంటూకూర్చుంటే లాభంలేదు. ఈరోజు దానికి అక్కర్లేదు...తిన్నేదు అంతే. ఆ అలమేలు ఏం పాపం చేసుకుందోగాని మీ నోట్ల నువ్వులంతలా నానిపోతోంది. చ...చ...తేటిమనిషిని నట్టుకుని మరి అంతలా

ఎదురుగాలి

అ వ మా నం చెయ్యగూడదు. ఏమంది ఆ అలమేలు ముఖంలో ... మీకూ నాకూ వున్నట్లే ... రెండు కళ్ళూ, ఒక ముక్కున్నా, నోరు వుంది. అంతే...మరింతే ఏమిరంత లేదు."

అమరకు అవేం కట్టులు తెంచుకుంది. చంద్రానికి ముఖం చెప్పిపోయింది.

"అమరా ! ఊరుకో. పెద్దవాళ్ళ మాటలు మరి అంతలా తీసుకోకూడదు. ఎవరిచూపు ఎలాంటిదో ఎవరుచూపుతుంది ?" మధుమాదన్ తల్లికి సపోర్ట్ యిచ్చాడు.

"మగవారై వుండి మీరు కూడా అలా గంటాడేమిటండి ? అదవాళ్ళ కలుహూ ... అమృతకృతి మెయ్యి నెమ్మల్నిపిస్తారా ?" అమర పిల్ల తంజా చూసిందతల్లి.

"జాబోయ్... వాకెందుకోచ్చిన గడవలు ! ముందు నాకు లోజనం వడ్డించు. నా మానాన నేమే తినిపోతాయి." మధుమాదన్ భయపడుతున్నట్టు చేతులు జోడించాడు.

"చంటి చాల్లిగా విక్కిపోతోందండి" విడుదలకవు పాప వంక జాలిగా చూస్తూ అంది అపరీక్ష్యరి.

"అప్పుడు అమరా. నేమో గమనించాను"

మధుమాదన్ పాప నల్ల బిమరాడు. ముద్దుగా బొడ్డుగా రబ్బరు బొమ్మ లాగుండి పాప నవ్వుగా అయిపోయింది. ఏమన్నా యాదోస్తోలా విగళింలాడే బుగ్గలు తమంపాకులా ల య పో యా యి. పాటగానే చెక్కిల్లీ పాలిపోయాయి. కళ్ళతో కల తగ్గిపోయింది.

"డాక్టర్ దగ్గరకు తీసికెళ్ళమండి. అలమేలుగాను కూడా అడే అవ్వాడు.

"అనలు చేసేన నిర్వాకమంతా ఆ ముందరే. దాని దివ్యకొట్టే నా తల్లి యలాగైపోయింది." చంద్రానికి అందుకుంది.

అమర చురుక్కున ఆమె వంక చూసింది

"జీవితే నీజమమకన్నా మీరు రోజూ గుప్పెడు మిరవకాయలు నీటిపాలు చేస్తున్నాడు కదా ! ఆ దివ్యమిటే తొలిపోకూడదా ?"

"ఎలాపోతుంది ? దాని కళ్ళూ అలాంటివాని కావు. దాని కళ్ళలో కలిపిమంటలున్నాయి. అమ్మా ఇది సామాన్యమైన దివ్యమే."

"ఇకదాళ్ళ వూరుకోండి. వెంటనే నవ్వులా రెండై నా." అమర ఆ మాటలని భరవంక తిరిగి అంది "చూడండి. రేపు ఉదయం పాపను నట్టుం తీసికెళ్తాం. ఉన్నేషిస్తారే ఊరికెళ్ళు లేదు, నాకేమిటో భయంగా వుంది. ఆ రానురాజుగారి మనసులాలు కూడా ఈ మధ్య ఇలాగే తిండి తిన్ను మానేసి విక్కిపోతున్నట్టు దాక్కికిచూస్తే "తెల్లకామెచ్చి" అనిపిస్తారు. ఏళ్ళ నెకారంలో కమకొక ఆమె ముదిరేయి ఆ బిల్లి చచ్చిపోయింది - అలమేలుగాను చెప్పి నేషియం."

"ఆ ఆ ఆ మేలు వోరువెడ. ఆవేం చూయింది మాటలు !" చంద్రానికి దురుసుగా అన్నది.

"ముందు బొగ్గతగ్గేసేం అవిడ నంబో యిస్తే అంతా చూయింది మూలపుత్రాయి ? చూడండి... ఈ గడవంతా ఎందుకు ? రేపు చంటిని నట్టుం తీసుకుపోతున్నాం. అవునా ?". మధుమాదన్ వంక చూస్తూ అంది.

"అలాగే... అలాగే. నేరాల పరకు వెళ్ళిపోయి. గింజ లాల్లిస్తున్నాంగదా. కాస్త పులిరూత కూర్చి గింజ మాయం చేస్తారు." మధుమాదన్ లేచి చెళ్ళదానికి ఉద్యుక్తుడయ్యాడు.

ఉదయాన్నే చంటిని తీసుకుని బయలు దేరుతుంటే చంద్రానికి కనుకూడా వస్తూంది. వద్దంటే మనసు కట్టి నట్టుకుంటుందని ఇంటికి తారం పెట్టి అందరూ బయలుదేరుతా అమర చంటిని వంకమేతుకుని గుమ్మం దిగిందే లేదో అలమేలు నవ్వుతూ ఎదురొచ్చింది. తనుకూడా ఎక్కడికీ బయలుదేరినట్టుంది.

చంద్రానికి గుండె గుబురు. ముఖం ములుములులాందింది. "ఎక్కడికండి ?" అమర నవ్వుతూ అడిగింది.

కాస్తే అలమేలు ఎందుకోగాని నమా దానం చెప్పలేదు. తరువాత మెళ్ళని స్వరాన అంది "పట్టునికే నేమా నమాంబు. వదండి. నేను వెనక పోస్తాను" ఎందుకో మళ్ళీ యింటికి పెట్టిన లాంఛిని ఇంటికి వెళ్ళి కెల్లండి అలమేలు. ఆమె ముఖం మృగమృ వుండటం అమర చూపు దాటిపోలేదు.

అమర దిద్దంగా నిక్కెసింది వాకిట్లోనిరివన ఒంటెన్ను బండికికీ ఎక్కింది. తరువాత మధు మాదన్, చంద్రానికి ఎక్కారు. మువ్వలు గణం లాడించుకుంటూ కదిలింది బండి.

సంపూర్ణ పోషకాహారంలో అన్ని పోషక పదార్థాలు సరియైన ప్యాజ్ లో వుండాలి...

ప్రాతీమలు
పెరుగుదలకు ముఖ్యం
నిండి పదార్థాలు మరియు క్రొవ్వు పదార్థాలు
శక్తి
విటమిన్ ఎ
కల్షియం కాంతులీ
విటమిన్ లు బి గ్రూప్
అన్ని ఇతర పోషక పదార్థాలని తీర్చిదిద్దడానికి
విటమిన్ సి
రేగ నిరోధక శక్తి పెంపొందించడానికి
విటమిన్ డి
కాల్షియం మరియు ఫాస్ఫరస్ లని గ్రహించేటట్లు చేయడానికి
ఇతర
అలోగ్ల్యూటెన్ తగ్గిన రక్తానికి
కార్యము మరియు పాప్సరన్
దృఢమైన ఎముకలు మరియు పండ్ల కోసం

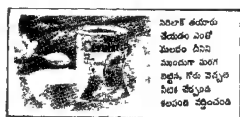
సిరిలాక్ సంపూర్ణ పోషకాహారాన్ని రుచికరమైన విధంగా అందిజేస్తుంది

సిరిలాక్ లో అయిదు రకాల పోషకాలు అన్నీ వున్నాయి—ప్రాతీమలు, క్రొవ్వు పదార్థాలు, నిండి పదార్థాలు, అనిబాలు మరియు విటమిన్లు. మీ పాపతి ప్రతి పర్యాయమూ సిరిలాక్ తో తయారు చేసిన అహారం మీరు యిచ్చినప్పుడు ఈ పాపకాన్ని సరియైన ప్యాజ్ లో చేరి వుండాలి.

కలసికట్టుగా పని చేయడం వలన ఈ పోషకాలన్నీ పెచ్చు తగ్గులు లేకుండా ముఖ్యమైనవే అందుకే అన్ని పోషకాలు 'సంపూర్ణంగా' వున్న సిరియల్ అవడం మీ పాప అలవాటుకి అత్యవసరం. ప్రతి సిరిలాక్ అహారం మీ పాపతి ఒక రోజుకి కావలసిన పోషక పదార్థాలలో ప్యాజ్ వంతుని అందిచేస్తుంది. ఈ అహారం యిస్తున్నప్పుడు పోషక పదార్థాల కోసం సురక్షితమైన యివ్వలసిన అవసరం లేదు. మీ పాపతి చదువలీ తగినవి అయితే పాపతి వాలుగు నెలలు వచ్చి టున పదార్థాలు తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా వున్నప్పుడు, మీ డాక్టర్ ని సంప్రదించి సిరిలాక్ యివ్వడం ప్రారంభించండి.

సిరిలాక్® పాలు వుండనే వున్నాయి

SAA/FSU/C/3151 TEL

“ఈ ఓ ఎదుకొచ్చిందేమిట... అదేమని దాక్కురగి దగ్గరకెళ్ళుతుంటే. ఏం చెప్పి కొంటలు ముంచుతాడో ఏమో ఆ దాక్కురు.” చంద్రావతి చంటిని తన ఒక్కో మేనుకుంటూ అంది.

చంటి కెప్పుడూ మోయాయని మళ్ళీ ధర్మ ఒక్కోకి మారింది. “మీ అనుమానాలతో నన్ను భయపెట్టకదండ్రయ్యా” అంది అమర ముఖం అనవసరంగా పెట్టి.

సుమారు ముప్పాళ్ళ గంటలకు పాత హాస్టిల్ లో చేరుకున్నారు. పేపర్లన్నీ ఎక్కువేం లేదు. నలుగురైదుగురు మాత్రం చంద్రావతి శిలపి మీద కూర్చున్నప్పుడు. అక్కడ అస్సంలేకుండా మధుమాదవ్ కి పీచుపొచ్చింది. అమర చంటిని తీసుకుని మధుమాదవ్ నెత్తి కన్నుల్లోకి దూకేశాడో నడిచింది.

“మీలుమ్మా కంప్లెయింట్ ?” దాక్కురి అడిగాడు.

“పాపకి నెలాళ్ళమంది ఆకలి బొత్తిగా పోయిందండీ!”

“ఊ... పాప... పేరు?” నేనడమిద పెప్పుచుంటూ అడిగాడు.

“ఇతా పెట్టలేదు. చంటి అంటూ మేముంటా.” మధుమాదవ్ చెప్పాడు.

దాక్కురి ఆ పేరే వ్రాసుకున్నాడు. పాప పిట్ట కొక్క చూశాడు. నాలుక తెరచుకున్నాడు కళ్ళు పరిశీలించి దాక్కురి అనుమానంగా అగి పోయాడు.

“పాపకు జాండ్ల అని అనుమానంగా పుంది. షెల్డ్ షెడ్... యూరికే పెట్టి చెయ్యాలి. తెల్లకామెట్ట కావటాన మీరు గమనించకపోయింటారు. అయినా ఆకలి మందగించిపెట్టడే నా దగ్గరకు రావలసింది.” దాక్కురిగారి మాటలు వింటున్న అమరకు తల తిరిగిపోయింది. “జాండ్ల... కామెట్ట...” అమర గుండె కొట్టుకుంది. వెంటనే రామరాజు గారి పాప కల్లమందు మెరిసి పోయిపోయింది మనసు.

మధుమాదవ్ పాపను అయిదుకు తీసుకెళ్ళి యూరికే తెచ్చిచ్చాడు. నన్ను పేరేమీద పిక్ గుచ్చి రక్కంటినుకుంది. చంటి కెప్పుడంటుంటే అమర పూర్వము విలపిస్తాడనింది.

“పొయ్యతం... ఏ విషయం చెబుతాను” దాక్కురు అన్నాడు.

“మాది ప్రక్క పక్క దాక్కురి ఇప్పుడువెళ్ళి మళ్ళీ రావాలంటే కష్టం. ఓ గంట బయట కూర్చుంటాం. మీ రిబ్బొన్న యివ్వలేరా?” అడిగాడు మధుమాదవ్.

దాక్కురి ఒక్కో ఊరిం అలోంచిరాడు. “అక్కర్లే లేదు... చంద్రావతి కూర్చోండి.” అమర లేచి ప్రక్కకుపోయిపోయి.

ఎదురుగాలి

“ఏమన్నారో దాక్కురి?” కన్నుల్లోకి దూకేసింది బయటికి మున్ను కిడింది అమరగా అడిగింది చంద్రావతి.

“దీప్తి తగిలించాను. ప్రెస్టెన్స్ కూడా వ్రాశాడు. ఓ ఏకేడు మీరవకాయలు...” పాపకిలో ఉన్న.

అమర మాటలకు అంత బాధకోనూ పక్కన నవ్వించింది మధుమాదవ్ కి. చంద్రావతి అయోమయంగా మారింది ఇద్దరికైపు.

“అప్పుడెండి హా బిడ్డకు బాత తీసుంటే మీకు నవ్వొస్తోంది.” అమర చంటిల్ని మధుమాదవ్ కి కూడా కూతురేమని మర్చిపోయిందా ఊణం.

అమె కళ్ళలో కన్నీరు చివ్వున పూరింది, చంటిపాపను గట్టిగా పూర్వయానికి పట్టుకుంది “ఒక్కరూ చెప్పలేమరా?” చంద్రావతి అలాంటిగా చూసింది.

“పాపకు కామెట్టలున్నారమ్మా.” మధుమాదవ్ బాధగా తల విడిచాడు.

“అయ్యో... విజమేమిట?” చంద్రావతి చంటిని చేతుల్లోకి తీసుకుంది.

“విజమే” వీరగంగా పుంది అమర స్వరం. చంద్రావతి కానీడో అలోచనకో మునిగి పోయి చుట్టూ నులికి పుడుకునక మాన్పింది అంది “అబ్బాయీ మధు... కామెట్లకి ఈ ఇంకోపు మందులూ అని వాదకాడమరా. దీనికి వేరే కేర్యమంది. పనకపిపి దండమేయాలి. మనస్సోరం బా య మ్మ కామెట్లకి మందిస్తుండే.”

అమరకు అరికారిమంట వెళ్ళి కెక్కింది చంద్రావతిని చూస్తుంటే. “అత్తయ్యా! అసలు మీవల్లనే పాపకు జబ్బొచ్చింది. దానికి ఆకలి తగ్గిన మొదట్లోనే దాక్కురికి చూసింది పూర్తి ఇంతవరకూ రాకపోయింది. దీప్తి తగిలించాలంటే వాదనలగా మాటాడి ఆనవలతో కామరామన చెయ్యటంతో దాని పూర్తి ముదిరిపోయింది. పైగా ఇప్పుడేమో మందులన్నీ వాదకుండా దండంబా రోలారా అంటూ మొదలెట్టారు. రాంబాబుమల్లారా, చేదబాబుమల్లారా ఏంయ్యో గుండు? మీరు అక్కో మాటాడక మెదంకుండా కూర్చోండి మా పొక్కో మేం వడతాం” అమర చక్కు పరిచిపోయింది.

“ఏన్నా పెద్దా లేకుండా ఏమిటా దూకుడు?” చంద్రావతి అసాం చెబుతున్నది.

“మీరవలంలేదు... పూర్వోన్యాధారాన్ని ఏంకమాటలతో అంతమాటా. అసలు నన్నుగిటి అ ఆలయం ఉమరే తగిలించి మన కంపకు. అన్నమానం అవిదమ అడిపిసుకోబట్టి యలా గయ్యుంది.”

చంద్రావతి ముఖం మరలమైంది. ఇద్దరి వాదనలూ వివరకపోయినా మధుమాదవ్.

“ఇది ఇబ్బకాదు... హాస్టిల్. గుర్తుండా ఇద్దరికో ఒక్కొక్కే నా?” కోపంగా అన్నాడు.

అమర మోహంగా తల దించుకుంది. గంట ఓ యుగండా గడిచింది. దాక్కురి రమ్మిన్నాడు.

“పాపకు ఇప్పిలంగా జాండ్లనే. ఏమంటా ముందరమే. నన్నై నమయ్యానికే వచ్చారు.” దాక్కురి ప్రెస్టెన్స్ వ్రాస్తూ అన్నాడు.

అమర గుండెలు తేలికపెద్దాయి.

“మాడండి... ఈ మందులన్నీ క్రెడ్లగా వాడండి. పాపం రెండు రోజులకోపాది నాకు చూపిస్తుండండి.”

“అలాగే దాక్కురి” మధుమాదవ్ తలా దించాడు అతనికన్నులు మనసు కురులుండేంది. దాక్కురి దగ్గరమంది వెళ్ళి బజార్లో మందులు కొనుక్కురి ఇంటికి అయిదురేలరూ దారో చంద్రావతి ఏం మాటాడతే, అమె ముఖం విప్పకలేదు పుంది. అమర అత్తగారి నాలకు గ్రహించక పోతే. “క్యూ... పాపం ఏదో పెద్దది. తనేమి నా అరిగా మాటాడించేమా!” మోహంగా విట్టాల్సింది.

మళ్ళీ అంతలోనే అలమెట్టు ముఖం గుర్తు కొచ్చి అత్తగారిమీద జారి ఎగిరిపోయింది. “అలమెట్టు స్త్రోమగా వలా కలిచింది ముసి. అందరూ వేరారా వెలలిస్తుంది. అలాంటి మనిషిని పెట్టుకుని ఏంక కేర్లేమా మాటాడు తుంది అత్తయ్య!”

అలోచనలోనే ఇద్దరైపోయింది. చంటిల్ని భుంతుమీదే పిదపరేయింది. వెళ్ళగా పాపను ఊయకో వడుకోబట్టింది అమర. చంద్రావతి అలమెట్టు మానవమీద కూర్చుంది. మధుమాదవ్ బయలుమించే పోలంవేపు వెళ్ళాడు.

“అత్తయ్యా! కాళ్ళకుడుక్కుండా రండి” అమర అత్తగారిని వెలలిస్తూ వెంట్రోకి నడిచింది.

బాపిదవ చేదమేం అని ప్రక్కవెలలోంచి అలమెట్టు గొంతు మరో గొంతు పెడ్తగా వినిపించాయి.

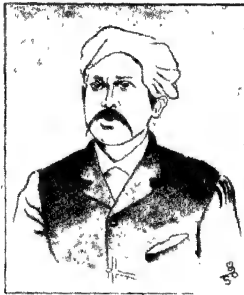
“ఏమన్నా అలమెట్టా! ఉదయం పల్నానికి బయలు తేరినట్లున్నప్పుడు... వెళ్ళి రేదేమిటి?”

“అయ్యో నారాలో! వెళదామనే ఇంటికి రాకం కూడా పెట్టానోదరా. అలా గుమ్మం దారాలో రేదో శనిస్థానం ఎదుకొచ్చింది అమరేళ్ళది. దాని ముఖం పడదు... ఏ వక్కులతో పుట్టిందోగారి... అది ఎదుకొచ్చిందంటే ఏలాంటి ననయినా తారీ అంతేరా! ఏదో కీడు జరిగిపోయిందంటే. పీకు తెలియకేం వదిరా! మొమ్మంటే మమ్మ పోలికలో పెట్టినవలెయితే. ఈ కేర్వే రేదేకే ఎదుకొచ్చింది. ఆ... కాక లేమ్మని వెళ్ళి... బోడ్లనే వెలలిస్తామంటే పోయాయి. కారుకుంక వడకయి ఊణంలే తప్పించుకున్నాను. వేదపని తగలోకా కాకుంలే

రెంటాల వేంకట సుబ్బారావు గారు

పురుషుల మహత్వమునకు సాధనంబులనేకములు. తాత్పర్యము విశ్వాసము వినియము దైర్ఘ్యము సాహసము దయ కొనము వితరణము అపారము మహత్వమునకు సాధనంబులు. పత్త్యశీలములై రాజవశీలమును మహత్వమునకు సాధనంబగుచున్నది దేశారాధన పత్తియులందు రాజసన గుణము ప్రమాణము. సర్వేశ్వరునకు నిగదాను గ్రహములు సమాన ధర్మములు శిష్టు దక్షణములై చుట్ట జ్ఞానమును పరమ ధర్మము మానవులందు రాజవభావసౌత్కర్యము చేసినవచ్చుట దుర్లభము నకల సమగ్ర సందన్వితము సర్వేశ్వరుడే ప్రమాణము. ఒక భావమున్నను సంపూర్ణముగ వికసించజేయు గలిగిన మానవుడు ధర్మము కర్మదహారక ప్రేతుడైనను దానలెము కాల్వకమ్మైన కీర్తిని గణించినది. మానవుల యోగ్యత్వమును పరిశీలించుచున్నది వారి జీవితములందలి సర్వమార్గమును గ్రహించుట భాగ్యము. ఇతర విషయాలారమున మూలభావమును మాటు పరచుట యుపతమ (ప్రతిభాంతరం జీవితములందుక విధమైన గుణ శీల సంపూర్ణము సహజము. ప్రతిభాంతరంబు సామాన్యవార వ్యవహారములు కష్టములు జీవితమునందుకు ప్రతిబంధకములుగావు. అన్ని దశయందును ప్రతి భావంతులు జీవ మహత్వమును గనుకనుచుందురు.

రెంటాల సుబ్బారావు పంతులుగ రాష్ట్రపురుషులందు ప్రతిభావంతుని వారి జీవిత చరిత్రమును వివరించినవారలకు విదితము గాగలదు. సుబ్బారావుపంతులుగారి ప్రతిభకు వారి అత్యగ్రహము అత్యున్నతము మేధాశక్తి చిత్తస్థైర్యము జ్ఞానార్థము గాఢమరాగము ముఖ్యకారణములు ఈ మగుటలు వారి వ్యక్తిత్వమును స్పష్టించు

చున్నది. దశముతాయిను సాక్షిబంధువులు గలించినను చిత్తస్థైర్యమును గలిగి యుండుట కష్ట సాధ్యము సుబ్బారావు పంతులుగారు ఆరువేల ఏయోగులు. గుడివాడ తాలూకాయందుల చెప్పారు జన్మస్థానము. చెప్పారు కరణము క్షేమస్థులగు జనము. ఆంధ్ర విద్యను మందపాడినందు నివసించుచు గుడివాడ యందభ్యసించి చువలి బంధువులందు వ్రో. ఏ. పరీక్షకు వచ్చి కృతార్థులై రైరి తల్లి జాళ్ళముందే పరీక్షమున కేగుటవలనను బంధువులందు విద్యాభ్యాసము చేసేది కావలసినందు మాకర్హులైన ప్రితులు వందు తండ్రికి రెండు పూటలను అన్నము పండపెట్టును రృతులందు తాల్కా పొయ్య

మంట యెరుటను సోతమును చదివెట్లులు పంతులుగారు వారి యాత్మలకు చెప్పుచుండెడి. విద్యార్థి చేతనమునబట్టి చెప్పుచిరి (కై నన కలాపయందు జి. వి. పరీక్షను చదివి కృతార్థులై రైరి చెప్పుచిరుండలి పరీక్షకు పరీక్షల యందును గుంటూరునందలి ఆమెరికను మిషను పరీక్షలయందును ప్రవేశసాధ్య యులుగ నుండి విద్యా శిక్షణమునందు మంచి సామర్థ్యమును జూపిరి. ఉపద్యాయ వృత్తి యందువుచ్చి 1880వ సంవత్సరమునందు నులభ గ్రామ్య గ్రంథమాలా రచనకు (మేడ్ ఈజ్ సీరీస్) బానుకొనిరి. ఆ కాలమునందు విద్యార్థులకు గ్రంథమాల వరదాయినిగ నుండెను. ఏ పుస్తకమును చదువకున్నను సుబ్బారావుపంతులుగారి గ్రంథమాలను జదివిన వారలకు గెలుపు సాధ్యమగుండెను. ఆ గ్రంథమాలయందు సాధ్యమైన ప్రశ్నల తర్కర వేతముగా వ్రాయబడియుండెను. ఈ గ్రంథమాల నలను నెలకు ఆయిదు పందల రూపాయల లభి కలుగుచుండెను. కాని గుంటూరు వదిలి చెప్పుచిరికి వచ్చు పంతులు అప్పు చేయవలసిన స్థితి గలిగినదని తెలియుచున్నది. చెప్పుచిరి యందు పరీక్షను సుబ్బారావులుగారి నుండి చదివి కృతార్థులై పాల్కోట్టు వకటాగ జేరిరి. ఆ కాలమునందు చెప్పుచిరికి గమనాగమనములు మంభమైన రైలు మార్గములు లేవు. చెప్పుచిరి రాక సోకటకు సముద్రము కాలువలు సాధనములుగ నుండెను ఉత్తరాదివారికి చెప్పుచిరియం దాంధ్రుల సాహసార్థము దుర్లభమగుండెను అయినను పంతులుగారు సాహసించి చెప్పుచిరి నందు సంతాపమున గైకొని పరీక్షను గడిచెను కాని ఉత్తర నుండి రైలు రయలిమానము మాత్రము వారి జీవితాంతము వరకును సోతెను.

ఆంధ్రపత్రిక
1918 మార్చి 27
సంచిక నుంచి

రెచ్చుతుంది. ఆ అమ్మతల్లి ముఖం ఆలాడింది తెలిసి వెళ్ళాలంటే కాళ్ళాడలేదు సుమా!" అంటే సురం గంటకట్టిపట్టు విచ్చిపోంది. "అరవకమ్మోయ్ అంటే బా... ఏంటంటేమో!" సుగుసగా అంది అడగడం. "అ... లేదులే. పట్నం తగిలండింది." అంటే తనదేమిటా అన్నది. అమెర్కీకి కాళ్ళ తూలిపట్టు అప్పించింది. బియ్య పరికింది. తేలితేని రాయి బారి

చాద చుట్టుకున బావిలో వడింది "అయ్యయ్యో! ఆకెమీటే అవరా. చేద బావిలో చేతా" చంద్రావతి కంకాలగా వచ్చింది. "యెయ్య బారిందల్తయ్యో." అమర వంగ బావిలో మానింది. "బావిలోని పళ్ళు మెరుగున్నాయి. ఇప్పుడిది కోరి బావి. తరతరం నుండి ఈ మారవెన్నుకాలాగో నిక్కరంగా నువ్వరంగా

పుంది. తనబావి వాళ్ళ బంధువులు బావిమీద పేసిన చేతలే. ఎంత తోడిపోనా ఆ జం తరగదు. చివరికి ఈ చేతలాగో అదర్హాలు బాదా ఎన్నడో... ఎక్కడో... పుట్టుకున్న తెలి కాథంలే ఆ సనాలు లేకుండా ముగిసిపోతాయేమో!" అమర కళ్ళమంచి రెండు చెప్పి పిళ్ళిల పుట్టులు చెప్పన రాలి బావిలోని నీటిలో కలిసిపోయాయి.

ఆ మాటకి వచ్చే సవ్య అపుకున్నాడు అమలేశ్వర్.

"వసుకటికి ఎవరో కోడిగుడ్డంత బంగారం బేసివారుంటారా అని అడిగాడట ఓ పెద్ద మనిషి— అలా వుంది మీరు చెప్పండి."

"అటులే సిద్ధిగర్ల మనీ ఏం లేదంటావు."

"అవే చెప్పాలి ?"

"అయితే ఒకసారి నీ అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకోరా ?" అని అడిగాడు ఎన్.కే.

"దేనితో ? లాటరీ టిక్కెట్లతోనా ?"

ఆని ఎదురు ప్రశ్న వేలాడు అమలేశ్వర్.

"కాదు గుర్రపుండాతో,"

"వాడు ఆ గోల తెలియదు, ఎందుకొచ్చిన తెడద ?" అడి అడిగాడు అమర్.

"ఇందులో తెలియకపోవడం ఏమంది ? ఏదో ఏడు తోచిన గుర్రం మీద నాలుగు టిక్కెట్లు వేయడమే— వస్తే వస్తుంది శిక్షాతే లేదు." అన్నాడు ఎన్.కే.

"వస్తే వస్తుంది. పోతేపోతుంది. అంటూ వేసి లగటెమకొవడానికి తీసిన డబ్బు లేదు—అంజు ధైర్యం లేదు—నన్నెందుకానోపికో దింపుతారు? ఏదో ఓ ఉద్యోగం ఇవ్వాలి కష్టం, రామ అజ్ఞ కోమలి." అన్నాడు అమలేశ్వర్.

"ఏదీ నీ చెయ్యి!" అని అడిగాడు ఎన్.కే.

ఆ మాటలు వినవట్టు అమలేశ్వర్ తన కుడిచేయ్యి ముందుకు వాచాడు.

"ఓయీ! ఏమిటా కోడ్డు అంత రోజు ఏడు అకస్మాత్తుగా లాభం వుంటే ఇంకా ఎందుకోయి అలా వీనమేషాలు లేక్కనెడతావు?" అని అడిగాడు ఎన్.కే.

ఆ మాట వచ్చిటి జల్లారా సుమధుర నాదంలా పోసింది అతనికి. విజయా! తనకి అకస్మాత్తుగా లాభం వుందా ? అంటే తను ఏ లక్షాధికారో— కోటిశ్వరుడో అయిపోతాడన్న మాట! తన కంఠం ఫలిస్తాయన్నమాట.

మంచి బంగారా—నోకర్లు, నాకర్లు—కాళ్ళు—పొట్టు—అల్లు పూసాంనుకుంటేనే ఇంత అద్భుతంగా వుంది. ఇక విజంగా అనుభవిస్తే ఎంత వాగుంటుందో అనుకున్నాడు తీయని కలలోనే తెలిసేటటు.

"ఏమిటోయ్! అలా తపస్సుచూసికో మునిగిపోయావు ?" అంటూ ఎన్.కే ప్రశ్నించే వంకూ అలా కలం అండ్లోనే తేలిపోతూవున్నాడు అమలేశ్వర్.

"ఏం లేదులేండి—మీరివ్వుడు అన్న మాటని గురించి ఆలోచిస్తున్నాను."

"ఎందుకే ఆలోచించడం—రేపు జరగబోయే రోసేనోకి మనిష్యంతా వెడదాం, వాండాలు." అన్నాడు ఎన్.కే.

"వోండాయా ?" అన్నాడు అశ్చర్యంగా చూసి.

"అవునోయ్! టిక్కెట్లు తెప్పిస్తాను."

టయిన్ రో వెడదాం. లేదంటే బోయో మన కారులో వెడదాం" అన్నాడు వివోడ్.

"ఏమైనా నేను ఆ రో ఏం చేసుకుని చెబుతాను." అన్నాడు అమలేశ్వర్.

"అకోపించుకో! మీ మరదళ్ళి కూడా తీసుకురా! పాపం అనుకుంటున్నా బోంబాయి ఎప్పుడు మాస్తాందరి!" అన్నాడు వివోడ్.

అలాగే నవ్వుకుట్టు తల పూసి లేచాడు అమలేశ్వర్.

"రేపు నేను గుడి నైపు వస్తాను - ఏ ఏడయిన వెళ్ళి." అన్నాడు వివోడ్ లేచి వెళుతూ.

అది తను వెళ్ళమనడానికి మానసగా గ్రహించిన అమలేశ్వర్ నలుకున్న లేచింది అది "అలాగే మరి వెళ్ళివస్తాను." అంటూ గబగబా బయటకు నడిచాడు.

వివోడ్ తనలో తన నవ్వుకుంటూ పైకి వెళ్ళిపోయాడు. ఇంటికి వచ్చినదికి బావగారి రాకకోసమే కనిపెట్టుకుని వుంది నవ్వు.

అతన్ని చూడగానే ఆమె హృదయ భారం కొంచెం తీరింది. అక్కడ పార్క కనావేయడం ఏమిటానో తన బావకి - వివోడ్ కి మధ్య ఏం పురచ రేగుకోందో అని, ఇంటిదగ్గర వున్నప్పుడు చూటేగానే నవ్వుకు మనసు మనవలతో లేచింది.

ఇప్పుడు అది చూచుకుంటూనే కనిపిస్తున్న అమలేశ్వర్ ను చూతూ అంతవరకూ పునవ్వు దానంమునువిప్పు భయ జీవాతానినీ తోలి పోయాడు.

"ఏమిటి బావా? ఏదీచిలు?" అని అడిగింది మెల్లగా.

"ఏం లేకం! చాచావున్నాయి. అలా ప్రియతంగా కూర్చో చెబుతాను." అన్నాడు తన ఎదురుగా ఉన్న కుర్చీ మానింది.

కూర్చుంది నవ్వు. ఆమె ముఖంలో కనిపించే ఆనందం - కళ్ళలో ప్రతి పరిచయం చే ఉత్సాహం గమనించాక అది మనసు నుంచి పట్టి వడింది.

"ఏవోదేగా ఈ రోజు ఒక గొప్ప మాట చెబుతున్నా" అన్నాడు నవ్వు ముఖంతో అమలేశ్వర్.

"ఏమిటి?"

"నాదిచాలా అద్భుతం వంతమైన నయ్యెళ్ళ అని. చేతిలో అకన్నాకు నవ్వుల రేఖ ఏమిటా రోడ్డు అంత పొడవు పుండటం" అన్నాడు అమలేశ్వర్. "అబ్బ! వివోడ్ పాస్తానుమిడిక కూడా చెబుతున్నాడప్పు మాట. మంచిదేగా?" అంది నవ్వులతో నవ్వు.

"మంచిదో కాదో తల్లూ ఆలోచిస్తాం - రేపు ముదిర్చి బోంబాయి రేపినోటి బిళ్ళలు వేయమంటున్నాడు - తులసీబాయి ముదిర్చి బోంబాయి తీసుకుపోతాడట."

"ఎందుకు? ఇద్దర్నీ కలిపి జాయింటుగా

మా రే డు దళం

నమ్మడంలో ముందానికా? ఏదీనమ్మండి లేదని. నీకంత అద్భుతాన్ని పరీక్షించుకోవాలంటే వచ్చేందుకు రావాలి రాలంటే బిళ్ళలు అమ్మకున్నాడు మనవల్కి కిక్కిరిస్తూ అబ్బాయి. వెళ్ళి 12 రూపాయలు తగిలాయి - పోతే వచ్చేందుకోనే పోతుంది" అంది ఇంకాగా నవ్వు.

"ఆ మాట నేను ముందే అన్నాను-అంటే దానికి ఆయన ఏకీభవించలేదు - బహుశా ఆయన దృష్టిలో లాటిల్లో వచ్చేది డబ్బు (కేంద్ర లెక్క కాదేమో" అన్నాడు.

"ఆయన అల్లిపాయలు ఏన్నో మన కేలో! మనకా కేసులు వచ్చే పోరా ఎదుర్కొంటే నవ్వు."

"అలా అంటే ఏదో? మనం మళ్ళీ మన జన్మలో బోంబాయి చూడలేదామా పెళ్ళి బోయామా? మనకేతే గుడితో ప్రేమ నిర్భయ చేయించుకుంటున్నందుకు అతనికీ ఇప్పుడుద బోంబాయి వెడతే సరి. మనకి కాస్త యా గిట్టుబాటువుతుంది."

"నవ్వండి - పిచ్చి ముదిరింది. రోజు తలకు కట్టుకున్నా వెనకటిని ఎవరో. అలా వుంది - అతనిదే అనడం - దానికి నవ్వు వంత పాడటమానా?" "అబ్బ! అంత కోపంగాను

కొను నవ్వు! అతను రేపు ఉదయం గుడి దగ్గరకు వెళ్ళి కూర్చుంటాడు మనం ఏమిటాం?"

"రామం చెబుతాం భయంపేసికి?"

"పెద్దమనుషులతో వ్యవహారం. వెళ్ళకపోతే బాగుంటుందా?"

"పెద్దమనిషి కానినా చెబుతే బావా! అంతా పెద్దలే! ప్రస్తుతం ఆ పెద్దరికం మనకి వచ్చింది చెబుతున్నాను"

"ఆ మాట అయితే అతను వచ్చినప్పుడు సువేమ్యు. ఈరోజు నేనలా బందరు పోయి వస్తాను."

"బండరా! బండరు దేసికి?"

"బోంబాయి నమ్మడం చూడటం ఎలా వడకు-కుందం బాందరు నమ్మడాన్నియ్యా చూసి వచ్చామని, నేను లేచి వెళ్ళవచ్చురా."

"ఆ మాటతో బావగారికి బోంబాయి ప్రయాణం అంటే మోసగానే వుందని గ్రహించింది నవ్వు.

ముఖం గంటు పెట్టుకుంటూ తిరుగుతున్న అతన్ని చూసేసరికి చాలా బాధ కలిగింది. ఎంతైనా అదేమిటి! అతనువులంత కలిసేగా ఆమె వుండలేదు గదా!

"మరి ఇప్పుడు అంటే ఏదో బిళ్ళలు వరకూ పెట్టుకుంటాడమకో. అక్కడ పోలీస్ ఇప్పుడు."

"అది మనమే పెట్టుకోవాలి."

"మరి ఏ దగ్గర డబ్బురా?"

"నీకు తెలియని డబ్బు నా దగ్గరేక్కడ ఉంది?"

"మరయితే బీ బిళ్ళ కూడా వివోడ్ గారిని ఆశ్రయిస్తా?"

"ఎందుకు? నా బ్యాంకిలో వున్న డబ్బు దా చేస్తాను."

"మరి అక్కడ ఏమి చేపుడు మేలుచేస్తే లాభం వస్తుంది లేకపోతే పుస్తకం దబ్బరా పోతుంది అందుకు నిద్రపడి వెళ్ళు" అంది హెచ్చరికగా.

"చెప్పు అంటున్నావు, సుపు రా?"

"నా దగ్గర డబ్బులేదని - బిళ్ళా తగిలేయి దానికి."

"అతని మాట - వున్నది ఇద్దరినీ - నా ఒక్కడినే అని నేను అనుకోవడం లేదు."

ఆ మాటకు నవ్వు హృదయం ఆనందంతో లాస్సంగ చేసింది.

"తన బాద అమాయకుడు - వివోడ్ ఏ ఉద్దేశంతో ఇలా ప్రయాణంలా చేయించి గుర్తుంచుకుంటూ డబ్బు ఎందుకు తగిలే యిస్తున్నాడో అనలు అక్కడ కాదు-ఏమైనా తన బావ తను కనిపెట్టుకోకపోతే ఎవరు కనిపెట్టుకుంటారు? ఆ బులబులం ఏదో తీరితే గాని కనువిప్పు కాదు అతనికి" అనుకుంటూ అన్న

నవ్వులుగా మరచునుపులు

అన్నకులలో నవ్వులు చేయవలసిన వనలుకు మరచునుపుల ఉపయోగాన్ని గురించి పరిశీలనలు జరుగుతున్నాయి. కొన్నాళ్ళకు అన్నకులకు మరచుపుల అవసరం కాదు, మరచాళ్ళకు అవసరం కూడా ఏర్పడవచ్చును "మోడరన్ పాల్స్ కేక్" పుత్తిక ప్రాసింది.

ముఖంగా రోగుల వడలు మార్చ వలసి వచ్చినప్పుడు, మంచిగా మీదనుంచి రోగులు లేవటానికి మరచునుపులు పనికి వచ్చేరు. రోగుల నేపకులుగా కూడా మరచునుపులు ఉపయోగపడతారు.

ఒక అన్నకి ఏం దుండు పాస్తాలో విద్యుచ్ఛక్తితో మిశ్రితం పంపిస్తే అయియూటా తీసుకుపోవటానికి, మంచి అను రోగులకు అందించటానికి, మరచునుపు అని ఉపయోగించుకోవచ్చునని ఈ పుత్తిక చెప్పిస్తుంది.

ఇంకో పుత్తిక నవ్వులారంలో, ఒక దాన్ని వండడానికి కిక్కిమీదట చూస్తూ ఉండి, మరచునుపులంతో అవసరమైన తరగం నడిపించడానికి కూడా ఆ పుత్తిక కోస్తా వచ్చింది!

అహో- వస్త్రాని అందాలు
గత వైభవ స్మృతులను
ప్రతిబింబింప జేస్తాయి.
అహో- వస్త్రాని విస్తృతశ్రేణి -
షర్రింగులు, డ్రెస్ మెటీరియల్స్,
చీరలు, కయాచీడుస్సులు మరియు
గృహోపకరణ వస్త్రాలు.

చేనతలు

దీ ఆంధ్రప్రదేశ్
స్టేట్ హండ్లెడ్ & టెక్స్టైల్స్
కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్
హైదరాబాద్ 500 029

శ్రేష్ఠమైన భావాలకు
ప్రతికలిపే సిల్కులు

నిదరా అనువరించడానే నిర్ణయించుకుంది నమర.

14

తన వక్ర అదవరని నిర్ణయించుకుంది నమర. తన మానీ కృష్ణా నవ్వుకుంది కాంతి.

నవ్వి ఇప్పుడు తనదామయ్యింది. తను లేచి భోజనం చేయడానికి. తను లేచి డ్రెస్ లో తీసుకో - అతను సివిల్ రచయితగా స్థిరపడిపోయాడు.

దబ్బు బాగానే వస్తోంది. ఎప్పుడో ఏ రాత్రికో ఇంటికి వస్తాడు. అతను వస్తేనే సగం నిదరా పులుంబిది నింపాళ.

అప్పుడు తలుపు తీస్తే తూలుకుంటూ వచ్చి మంచమీద వచ్చాడు.

అదేమీ అనిగిడానికి చీలులేదు చీమనా పదాలి - అలా వచ్చాడు నింపాళ. పైగా ప్రతిదానికి అనుమానం - ముఖ్యంగా ప్రవీణ్ తో మాట్లాడే ప్రతి మాటను - ప్రతి కదలికనూ వేయి కళ్ళతో గమనిస్తుంటాడు.

ఇకాకటి దుర్బరంగా పుంది ఆమెకి.

తను బి.వి. హైస్కూలు ఎందుకీ వెళ్ళా ? పాయిగా ఎక్కడన్నా ఉద్యోగం చేసుకోలేదా ? అది మనసు ఎదురుతిరుగుతూ పులుంబిది.

ప్రవీణ్ చాలా సునిత మనస్సుడు. స్వతంగా చాలా తెలివైనవాడు కనుక పైకి చెప్పకోకపోయినా నింపాళ మనసులో చాలా భార పడుతోందని - అమె ఒక ఫ్రాటర్ ఇప్పుడున్నట్టు అనుభవమూ అనేకవ తేయతోందని ముఖం గానే గమించాడు.

ఆ రోజు మామూలుగా కానీలు కలిపి ముగ్గురికి కప్పలో పోసింది నింపాళ.

మెరుకా కాన్ ప్రాగిడానికి బయటకు రాలేదు

మారేడు దళం

గదిలోంచి. అంతే తనే ప్రేరే తీసుకుని ముందు పనికీ ఇప్పుడు ప్రవీణ్ గదిలోకి వెళ్ళింది.

అమెను చూసి పడుకుని ఏడో అలోచిస్తున్న వాడన్నా చలుకున్న లేచి కూర్చున్నాడు ప్రవీణ్.

మోసగానే కాన్ అందించింది. అతనూ మోసగానే అందుకున్నాడు. కాని నవ్వి మలుకు అమెని మధ్యలోనే ఆలుకాయించాడు.

అతని మనోగ్రంథం ముందు కదులాడే రృత్యం చేరు.

నింపాళ కాన్ తీసుకుని ప్రవీణ్ కిన్నడం - అతను ఆమె నడుండున్నా చెయ్యనేసి దగ్గరకు రాకుంటే రెండు బుగ్గలా ముద్దులతో ముంచి చేయడం - ఇదే అతని బుగ్గలలో గదిలా తిరిగేది.

అందువేత నింపాళ అతని గదిలో పులికె మునింబుకుతుంటే అని వాని మానుకుంటూ పులికెడు.

"ఏమిటి అంత పై తెన్నుగా చెప్పు తోకున్నావు ? ఏం చేశాడేమిటి ? ముద్దు చెట్టు కన్నాడా ? దగ్గరకు తీసుకున్నాడా ?" అని అడిగాడు నవ్వి వ్రకంగా నవ్వుతూ.

ఆ మాటలకి మండిపోయినా తనమాయించు కుంది నింపాళ. అయినా ఆమెది చిన్న పదమనే ఉప్పు - కారం తినే మనిషీ ! అనువరంగా అలాదాటు మేమైతే నివరములుకు నింపాళ గలుగు ?

"మీరు అనువరించా మాటలు తూలకండి. కాన్ కన్ను ఇప్పుడనే దగ్గరకు తాక్కుంటూరా ?" అని అడిగింది రోషంగా.

"హీ ! చెయ్య అయినా తనిగించా ?"

ఆ మాటకి అనువరించామానీ అతనికేసి.

"ఈ మనిషి ఎలా మాట్లాడతా ? తాదా తెలియదూ పుంది" అనుకుంది ఉడికిపోతూ.

"నన్ను దశాయించకు. నాడికి నన్నులే మోసా - నీకు వాడంటే మోసా - మెప్పు అతి మోసాకేనే తాళించేది నీకిప్పుడు మోసాకేను తెలిపించడం చేసు కల్గారా మాతా ?" అన్నాడు నవ్వి.

"ఇకనే ? కల్గారా మానందానికి చేరే వ్యాఖ్యానా పుంది" అని అడిగింది నింపాళ.

ఆ మాటలతో వారిద్దరిమధ్యా ఏడో ఉండనే అల్లి సాయానికి వచ్చేకాదు నవ్వి.

"వాకు తెలుసు. మేమే పెద్దవాడిగా కనిపిస్తున్నానన్నది నీ కళ్ళకి. నాకు ఎక్కడా బుగ్గలా కుల్లరాది మునింబుకున్నావు. ఏ మధ్య ఏడో ఉంది నాకు ఇదివరకే తెలుసు - లేకపోతే నాకు వదలకుండా ఇక్కడే ఎందుకు తిన్నేమీడు ? నాడి చలో పెద్దపు - చేసంటే నీకు మోసా లేదు - అందుకే మేమే నా తీవితలోకి కాంతిని రప్పించుకున్నాము. ఆమె ఒడిలో అప్పటికే లాలూ మరిపోతున్నాము." అంటూ నోటికి వచ్చి నట్టల్లా అంటున్న మాటలని ఇటు నింపాళ గాడు, అటు ప్రవీణ్ కూడా చెప్పాడు. తొలి సారిగా అతనికి అప్పుయ్యంటే తనని అనువారం కలిగింది.

అమెదార మంచిపని చేసింది - నరకంలో జీవించకుండా. కాని పాపం అమాయకురాలైన నింపాళ ముకుకూ ఈ గోతరో దిగిఉడిపోయింది.

"ఈ రాక్షసుడి బానిసని ఆమె చెప్పుకోలే బాగుండు అతగాడికి బుద్ధి వస్తుంది." అను కున్నాడు ఏమోతగా ప్రవీణ్ చేరిడిముఖాలు కమ్మిన నింపాళ కన్నువారిని అతి సునాయాసంగా వదిలి ఇతని పరస్థితి వచ్చింది. ఇప్పుడా చేరిడి కలిగిపోయింది - ముఖాలు మృతం మిగిలాయి.

లేచిపోతే అది కారుమేమోం క్రింద మారిపోతే బంబచ్చిన్నీ కురవక మోసాడు

ఒక్కసారి అలా కుంభపున్నీ కురిస్తే తుపోనవరం బిచ్చికి ప్రకారం గంభీర వారానరంలా మారిపోతుంది ఆమె పొడయం.

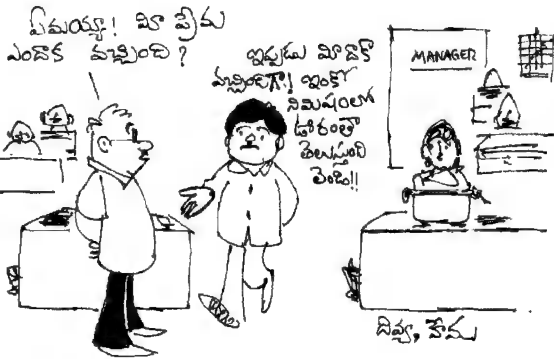
ఆ కుంభ కుంభం కానం ఎదురు చూస్తున్నాడు ప్రవీణ్.

కనీసంగా వాగవాని ఇంపు పుచ్చుకున్నాడు నవ్వి.

"హీ ! ఈ మనిషి తక్కువ పూరిగా తెలుసు కోకుండా తను తొందరపడింది - అందుకు పరితం తనివచ్చు దాగానే అనుభవిస్తోంది." అని క్షణ క్షణమూ బాదనడుతూనే పుంది నింపాళ.

ఇక్కడ పరిస్థితిలు బాదాకరగా వరిల మిన్నున్న కొద్దీ అమెకి తల్లిదండ్రుల మీద మమన పోగింది.

[ఇంకా పుంది]

వాడొంమేం దిగుమతిచేసిన 6-12 కొనల్ని-మా టూత్ బ్రష్ లోని ఆ కొనలు తాకిన ప్రతిసారి మీ చిగుళ్ళకూ పళ్ళకూ యిక ఆరోగ్య చికిత్స

మాయాలు కొనలైతే, మీ దిగుళ్ళను గాయపరుస్తాయి మీ పళ్ళ తాటాకు జీవిత కాలాన్ని తగ్గించేస్తాయి. అందుకే మరి ఒజెట్ సూపర్ డీలక్స్ టూత్ బ్రష్ ను తయారు చేసేందుకోసం కేవలం దిగుమతిచేసిన 6-12 కొనలనే వాడతాం. అంటే, ప్రపంచమంతటా సున్నితమైన, నాణ్యతగల టూత్ బ్రష్ లను తయారుచేసే వారు వాడే వాటినే వాడతాం మరి

ఒజెట్ టూత్ బ్రష్ కొనలు తాకిన ప్రతిసారి, అవి మీ చిగుళ్ళను మధనచేసి, వాటిని ఆరోగ్యవంతంగా, దృఢంగా తిరిగిదిద్దుతాయి. ఆరోగ్యవంతమైన చిగుళ్ళంటే, దృఢమైన గట్టిపళ్ళన్నమాట. ఒజెట్ కేవలం టూత్ బ్రష్ మాత్రమే కాదు, అది మీ చిగుళ్ళు, పళ్ళు, నీటి ఆరోగ్య చికిత్స.

ఇది వోల్టాస్ ఉత్పాదన.

ముఖ్యమంతు మాడండికీ ఆ అనుభవం పొందండికీ. నొక్కి చూడండికీ. అలా పొదిలెయండికీ. చూడండికీ. ఆ టూత్ బ్రష్ కొనలు యిక నెలల తరబడి ఎలా పనిచేస్తాయో ముచ్చటగా.

ఒజెట్ సూపర్ డీలక్స్ పళ్ళకీ, చిగుళ్ళకీ పూర్తిగా పనికొచ్చే బ్రష్

నృత్య మానవ తీతంతో ఎంతో పుంధరము కలిగించే మనస్సె పేరియ ముత్యం! మన సంస్కృతిలో ఒక భాగంగా బాపుదిద్దుకోస్తున్న నృత్యం ఈనాటి మనదాకాదు. తరతరాలుగా మరలడమకంటే మనం పెంచుకోవడా అవసరం. సమ్యాపనాత్మకంగా కళాత్మకమూర్తి వచ్చే ఈ శాస్త్రీయ నృత్యం కేవలం ఏదో ఒక సాధనంకాదు. మన ప్రాచీన విజ్ఞానం కలిగి మానవ. ఏదో గుర్తిస్తూనే వరమవుతున్న భారతీయ నృత్య విశేషం చలరాజు తీరానందం విశేషం. ప్రాయశఃపూర్వం తాండవంకోసం అనేక గోపీకృష్ణుల విలాసం, భావాకలాపం, బిక్షు రాతి వివేకం, మాతృమూర్తి లాంఛన ప్రయోగం లెక్క

ఒక్కటి నృత్య గదానతి పంపనంకేతం!
(నర్తకి : ప్రతిమా కేత)

ఇలా మానవ తీతంతో మధురమటూరి కన్నులకి ఎవరూ ప్రాధాన్యం అందించే మన నృత్య పంచదళ మందిరంలో విలాసం సంప్రదాయ పాత పంచదళ. ఈ మాట తిరుగులేది.

నందికేళ్ళగురి అతిమయ దుర్గాంతో ఒక కోకముప్పది. "నర్తక భవం. ఇప్పుడు దేవం సమస్త విశ్వం, ఇప్పుడు మాట వాగ్దేవి ప్రతి భావం, ఇప్పుడు కదలిక, హాసభావ విలాసం కాటాక్షానికి మాతంకం" అనే అద్భుతమైన ఆ కోకం నృత్యం ఎంత ఉత్కృష్టమైనదో స్పష్టం చేస్తుంది. నందవీరం, హస్త

తాళ భరత నృత్యం!
(నర్తకి : యాదవీ కృష్ణమూర్తి)

గజానుర పంపారం ఏదో కింద విలాసం పంకెత విలాసం! (నర్తకి : కె. కవన)

విద్యాసం, నయన విలాసం, అధర దరహం, కునభరం, కనభరం, అభిప్రయం, అంగం, భావయోగ్యత మధురంగా సమస్తం, విశిష్ట భార్య సుఖం పంకెతం కలిగి నందిన పంకెత సాహిత్య కల్పవృక్షం మన శాస్త్రీయ నృత్యం! భారతీయ సంప్రదాయంలో చాటువే ప్రధానం కాదు. పంకెత సాహిత్య సమైక్యత శాస్త్రీయ నాట్య వైద్యుల నృత్యమవుతుంది. "నృత్యం వాద్యం గీతం" అన్న మన సంప్రదాయం. తెలుగు సంస్కృతి కూడా ఇంతే!

విద్యాసం, విశేషము కూడా కొన్ని నృత్యము, నాట్యము, తాళము, లయ కలిగి నందిన మనోహర కల్పరూపము గానము.

మధుర మోహనమైన అలంకార నృత్యం!
(నర్తకి : వారణి విలాస)

అర్చన, భావము పెంచేమనాది దూసారీన వరకల్పమే కవిత్వము. ఈ మాదిరి కలయిక నృత్యము. ఈ కళాప్రయోగం అనుభవైక వేర్వేరు. జలత్రాగార సమస్తమైన నృత్యగాన కళామాధురి మధురమైన వాదనలో మంచి వేస్తుంది. గానం, నాట్యం, సాహిత్యం - మూడూ సరళమైన శ్రీకృష్ణులనృత్యం ఆ ఉత్తరదేశీ తమిళాని నిలదగిలిగి సత్సత్వ మంది వైమనం మరలించేయాలి సహజ నిందర్య నిర్మిత సహజమిది కేవలంకో ఉండే సాహిత్యం ఉన్న మానవ కాలం. అప్పుడే శాస్త్రీయ నృత్యానికి అందం, నందం, అన్నమా! ఈ అనూహ్య సమైక్యం ఏ నృత్యం కోసం

ఇంట్లో అమ్మ చేసే కాఫీ అందించే ఆ తొలి వేలుగుల తాజాదనపు అనుభూతి కోసం.

అమ్మ ఇంట్లో చేసే కాఫీతో ప్రతి రోజు దినవ్యవస్థ ప్రాకరించడం ఎంత కష్టమో జీవారంభం! అందమైన సైయన్ రెస్టరేన్ట్ కేఫీలో, సుందరమైన బెన్చులో, హాటల్ కమ్యూటీ అంటే ఆ కాఫీ ఉంది, విజయవాడ గొప్ప అభివృద్ధి!

అహ! బోయారంటే ఆ సువాసన, పరిపూర్ణమైన ఆ ఉదయ, ఆ అనుభవాన్ని "తొలి వెలుగు" తాజాదనం! కాఫీ మరో విధంగా పరిశీలించాలి! ఏమి తక్కువ, అమ్మ ఇంట్లో చేసే కాఫీ, రేపిగానే ఆ కష్టపు గ్రామీణి తండ్రి ఆ తాజాదనమే, పక్కలైతని పట్టికంటే ముక్కు ఉత్తేజపరిచింది. ఆ మేరంపిలో అంత పరిశీలన తండ్రికి ఉంటే, నానది అమ్మ తనదే చేసే కాఫీ మార్గంపైనే నిడుదగా మునుపరిగిస్తున్నాం.

పక్కలైతే - అప్పుడేగా అమ్మ కాఫీ చేసే పద్ధతిలోనే తయారుంది అమ్మలాగే, కాఫీ గొప్పదనమంతా పరైసి గింజం

పరిశీలించడంలోనే తండ్రి మేము సురక్షించాము. అందుకే వికల్పదనం, సువాసనా పరైసి మార్గం యిచ్చే కాఫీ గింజంమే ఎంతకీ. రేయడంలో "హి" నిషేధనా క్షేత్రం పొందారు.

ఇంటిలోలాగే, కాఫీ గింజంమే పరిగ్నా, తిరిగింతగా నేయింది, నానాగా పొడి కొడతాం. ఆ తరువాత గ్రామ్యంమే మన పర్యాయంలో పడలేదు. దానితో, ముదురు పంపు తోటి, ముద్దు చేసే సువాసన తోటి ఆ వికల్పం కిక్కిరే తయారవుతుంది.

అనుదినం తండ్రికి మునుపే అందించే సుందర పప్పు కాఫీ ఉంటే నానామట్టు ప్రతి విజయవాడకీ అది సుపరిచితురైంది.

చిక్కని డిజైన్లను సుందర ముక్కు పొడి

ఆ కళలో కిక్కిరే సువాసనగా అందేట్లుగా ర్యావూర్ పొడి రూపంలో మార్చడం జరిగింది.

ఈ పద్ధతిని 40 ఏళ్ల నుండి, అనుభవం ద్వారా పరిపూర్ణంగా రూపొందించారు. అంగాదు నోరును రండులో తుంటే ఆ పొడిలో తాజాదనం సువాసన వచ్చి, అంగా తుంటాయి.

ఆ తాజాదనాన్ని, అలా నిలిపి తొందరం కోసం

ఆ పొడిని బాల్లంలోను, ప్యాకెట్లలోను గింజి, దాని సువాసన, ఉంది, వికల్పదనం చెప్పలేకపోతా అందులోనే తండ్రిలాగ నానది ఏమి చేయడం జరుగుతుంది.

ఆ తాజాదనాన్ని, సువాసనకీ, ఉదయ పి కేఫీలైతా పరీ అస్సాదింక వచ్చును. అమ్మ ఇంట్లో చేసే కాఫీలాగే అప్పుడేగా ఆ రోలి వెలుగుల తాజాదనం అనుభూతి అందింది.

సన్ రైజ్
ఇన్ స్టాంట్

ఇంట్లో అమ్మ చేసే కాఫీకి యోగ్యమైనది బిరుదు.

జ్యేష్ఠ విశాఖపట్నంలో కారదా పై ఆర్ట్స్ అకాడమీవారు ఏర్పాటు చేసిన అభినవంధన సభలో నీన నటించిన సందర్భంలో బాలకృష్ణ మొమలూరి బహుకరిస్తున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం రిజిస్ట్రారు శ్రీ. ఎ. గోపాలకృష్ణారెడ్డి, అకాడమీ అధ్యక్షుడు డా. డి. నవాబరాజు, ముఖ్య అతిథి శ్రీ. కె. గంగారెడ్డి గార్లను చిత్రంలో చూడవచ్చు.

సాధ్యమయ్యే సందర్భాల్లో అకాడమీవారు ఏర్పాటు చేసిన అభినవంధన సభలో నీన నటించిన సందర్భంలో బాలకృష్ణ మొమలూరి బహుకరిస్తున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం రిజిస్ట్రారు శ్రీ. ఎ. గోపాలకృష్ణారెడ్డి, అకాడమీ అధ్యక్షుడు డా. డి. నవాబరాజు, ముఖ్య అతిథి శ్రీ. కె. గంగారెడ్డి గార్లను చిత్రంలో చూడవచ్చు.

భారతీయ శాస్త్రీయ నృత్యం

కథకీ ఉత్తర భారత దేశంలో కానవచ్చే శాస్త్రీయ నాట్య కళ. శృంగారము, రాజసము ఎక్కువ సాధ్యమై ఉంది. అంగీకృతం ఇనుమ దీంతోగాన వర్షరాదిన కంటుంది. శిల్పము నాట్యం చేస్తున్నదేమో వచ్చు ప్రాంతం కలిగి ఉంది. కథకీ దక్షిణ భారతీయం ముఖ్యంగా శారదాసులు నృత్యకళ. ఇందులో సాహిత్యానికి స్థానం లేదు. ఇది కేవలం మూకాధీనమే.

నృత్యకళ పరిపూర్ణ పరిణామ రమణీయమైన మహానైపుణ్య మధురమనోహరమైన విశేషమైన నాట్యరేఖలతో భరతముని అభిసావనదాడు. భరతమునికి ముందు నృత్యకళ ప్రశస్తి కెక్కలేదని అనడం అవివేకం. నాట్యకళను శాస్త్రీయంగా తీర్చిదిద్దిన పునః భరతమునికి దక్కుతుంది. ఈ ముని సేవల భరతనాట్యం వెలసింది. భామకళాపరి; రాజనరకీ, దేవదాసల సంప్రదాయ నృత్యం వెనుక రూపొందిన నమస్కరణసారం భరతనాట్యం! మొదట సామెత నమస్కరణ కృష్టి తిరిగి ఉన్న కాలానికంటే ఆగమాలకు నృత్యసంప్రదాయం విశేషమే కొంత మార్పులతో భరతనాట్యంగా పరిణమించింది భావించడం దోషం కాదు. కూచిపూడి పురుష ప్రధానమైన నృత్యమే భరతనాట్యం స్త్రీ ప్రధానమైన నృత్యం. కూచిపూడికి తెలుగు సంస్కృతి దర్శనమవచ్చు. భరతనాట్యానికి తోటాపూరు వాయలకులు ప్రాణమన వచ్చు. తెలగి భరతదా భారతీయ నృత్యలో ఈ రెండు నృత్యాలకు అభినయ దర్శనం, భుగత్తానం, రమణంబరి గ్రంథాలు ప్రామాణికం.

తెలుగు సంస్కృతిలోను, తమిళసంస్కృతిలోనూ, నృత్యకళ విమలమౌళి కెక్కేది. తెలుగు వారి హరిహర, తమిళుల భరతనాట్యం దేశభావం వారి ప్రళయమే అందుకే. తెలుగువారి తమిళనాట భారతీయమైన నృత్యం వివిధ రంగాలలో ఉంటే మన భారతీయ నృత్యం సాటిలే తెలిసిన వుంది.

నృత్యకళలో అభినయం మనదేశం నుంచి అభిరుచి కలిగి ఉంది చెప్పటానికి ఎన్నో దృష్టాంతాలున్నాయి. అమరావతి శిల్పాలు, శ్రీ శైలంలోని శిల్పాలు, వాగ్గేయకాండలోని శిల్పాలు, సాంపేట రామప్ప దేవాలయ శిల్ప సంపద, పరంగల్ల కోటలోని స్వయం భూరింగేయం శివతాండవ దృశ్యం నృత్యకళలో మన వారు సాధించిన నిర్మాణము ప్రదర్శిస్తాయి. అలాంటి అంగరంగ వైభవాన్ని కళ్ళ ముందు నిలబెడతాయి. పాల్నూరికి సేమనాడు, శ్రీనాథ కవి సార్వభౌముడు తమ రచనల్లో నాట్య విశేషాలను వివరించు వివరాలను మన సంస్కృతిని ఎంతగానో శాస్త్రీయ వివరాలతో కట్టిపెట్టారు.

కాకతి వంశ శిష్యుడు, గణపతిరామయ్య గణపాదేయ నాట్యం సేవాని రచన నృత్య రత్నావళి ఎంతో ప్రసిద్ధి కెక్కేది. గీత రత్నావళి కూడ అప్పటికే. బహుశా శ్రీ. కె. 1254 కాలానీ గీత రత్నావళిలో జానపద నృత్య విశేషాలన్నీ పరిచించబడి ఉన్నాయి. సేరద, తిప్పియ, వంద్యాల, కోటాసుల వంటి పల్లెసానీ నృత్య వైభవాలు ముఖ్యమైనవని వివరించి చెప్పిన మనక జ్ఞానసేనానికి దక్కుతుంది. కోమలి గిరి కొండపేటి రెడ్డి పదుపు రాసినట్లు చెప్పబడుతున్న మనకాశీయంలో కూడ శాస్త్రీయ నృత్యాల ప్రశస్తి ఉంది. కోమలిగిరి కాలంలోని అనుమానం నృత్యం జగత్ప్రసిద్ధమైన వేరుగా చెప్పకూడదు. విజయనగర దేవదాస కాలంలో శ్రీరంగపట్నంలోని దేవదాస నృత్యగాన, గాననగరంలోని రాజ సర్వకీమణుల నాట్యంలలో మరపుకు రానివి రామనాటికి కలవం కీర్తి కేవలం రాబోయే అనంతకృష్ణ కల్ప చాలి చెప్పాలి.

నేటికీ శాస్త్రీయ నృత్యంపద భారతంలో పుష్కలంగానే ఉంది. ఈ నృత్యసేవకు అంతీకృష్ట సౌఖ్యం మహానభావుల ఎందరో ఉన్నారు. అభ్యాసకులు ఎంతమందో! యామినీ కృష్ణమూర్తి, ప్రతిమాలేడి, భారతి శాపా, అంబేలు వల్లి, కాలాధనం, జయనీలు కొందరు ప్రామాణికం!!

భారతీయ శాస్త్రీయ నృత్యం మన వార సత్కృత సంపద. దానిని భద్రపరచి మన తరువాతి తరాలు అందించడం మన బాధ్యత!

- అనంద్

-డాక్టర్ గుమ్మనూరు రమేష్ బాబు

చెప్పవల తులసి బొటపట్ట

జిల్లా కలెక్టరు.

అంబాయి ప్రకారం ప్లానం చేసి, గుడికి వెళ్లాను. చెప్పలు వారూ ఏదీ, తావిగ్గర కాళ్ళు కడుక్కుని, గుడిమట్టా ప్రదక్షిణలు ప్రారంభించాను, కళ్ళు వగల మూసుకుని.

"అ... అ... దూరం... దూరం. తలెత్తాన."

—ఉరికిందే, కళ్ళు తెరిచాను. నా నుంచి దూరంగా జరుగుతూ, జనం చేతులుంటూ, ముందుకు నడుముకు చేరుకోవ్వక్కర్లే.

'గుడ్! కూడా దూరం ఏదో చూడేవుడా?!!...' మూడు ప్రదక్షిణలు పూర్తిచేసి, లోనికి వెళ్లాను. కళ్ళ మూసుకుని, భక్తిగా చేతులు జోడించి వస్తున్నారనివాడు అనుకుంటున్నాడు.

"తలమీది ప్లానం వెయ్యరేలా ముప్పు?" —మళ్ళీ ఉరికిందేదడం వానంతయ్యింది. అదే గొంతు. అతగాడే!

నమ్మి వెళ్ళిస్తున్నాడు. చిల్లాగా మామూలు 16-3-84 అంబాయి జూర్యులు 37

'రేం? పుట్టగా కంపాసి, "మామూలు ప్లానం" అన్నాను.

తం అద్దంగా పూసాడతను— "గుడికి వెళ్ళడా కంపాసి ప్లానం చేసి, పట్టకంగా రావాలి" అని, కళ్ళ మూసుకుని, భజన చేసుకోవడం" నిమగ్నడయ్యాడు— అందరికీ దూరంగా జరిగి.

ఒక్క మండిపొంది వాడు. పరిచయం లేనివ్వక... ఈ నితులేటివే నాకు? తిరు వాదస్త్రపు మనిషి. ముందు గురుగా, అన్న న వరీక్షగా మాసాను అతనివైపు — మధ్య పాడి తీసి, రెండు వైపుల కే "హై లోడ్" దువ్వన తారు లోడ్లలాంటి ముట్టి ఒట్టు, ముటుల పెద్ద కుంకంటాట్టు, రెండు చెల్లెల్లానూ రెండు పెద్ద పెద్ద గుప్పెరు పూలు, తెల్లగా పురికిన వైతామా, లాల్సీ

నా పరిశీలన అంతరాయం—గుడి బయలు అవడంలో ఒక్కసారిగా గోల. అందరితో బాటే మేమూ బయలుకు నడిచాను గణగతా నా చెప్పలు గుర్తుకు రాగా. మరో ఇద్దర్ని వట్టుకు తంతున్నాను జనం— నా దృష్టి రూ చెప్పలు దొంగట. గణగతా నా చెప్పలవైపు మానుకు న్నాను— అందుకో కొత్త ఏ మతి. ఎక్కడ వెళ్ళినది అక్కడే భారంగా వున్నాయి. చెప్పలు భారంగా వున్నందుకు తప్పి చెందిన నా కళ్ళు చాదస్త్రపు మనిషికోసం వెళ్ళాయి. ఎక్కడలేదు. ఒకవేళ గుడ్ వైపుండిపోయాడేమో! గణగతా లోనికి నడిచాను. ఓ మూల కూర్చుని, భక్తిగా భజన చేసుకుంటున్నాడు—

ఒక్కసారిగా, ఇంతకుముందు అతనిమీద నాలో కలిగిన కోపం మాటుమయ్యింది. గుడ్ వైపుడి ముందు నిల్చునికూడా చెప్పలం మీద, బయలు గోల మీద వుంది మా రృప్తి. అతనిక్కడూ మౌనం చెప్పి. తెరలని దైవ భక్తితో వేపుడిముందే కూర్చుని వుండిపోయాడు. మాలాగ చెప్పల గురించి భయం లేదని తనికీ అనవంతుల్ని ముందే నా నమ్మక వ్యక్తికి పరితా...

ఇటువంటి భయాలెందుకుంటాయి — నా మార్పుల్లో కాకపోతేమా?!

అతనివైపు నిశ్శబ్దంగా అడుగులువేసి, కొంచెం దూరంగా మౌనంగా కూర్చున్నాను. మరో పది నిమిషాలకు భజన పూర్తి చేసుకుని, కళ్ళు తెరిచి, "బయలు ఇండాక అ గోల ఏమిటి తమ్ముడా?" అనడంకాడతను.

"చెప్పలం గోల" అని చెప్పడానికి మమ్మల్ని రింగులేరు నాకు.

"చెప్పి బాబూ."

"చెప్పలం లోంగిల్లి వట్టుకున్నారండి. మీరు తప్ప అందరం మా చెప్పలున్నాయో లేవో మానుకోవడానికి బయలుకు పరుగెత్తాం"

అన్నాను కొంచెం పగ్గిపెట్టా.

తెలిగ్గా వ్యూడతను, ముప్పి ద్వారితో. ఎంతో వేదాంతం ద్వారించింది అ నవ్వుతో. వనంత మేరుల, హేమంత తువ్వరం బాసించాయి ఆ నవ్వుతో.

కమ్మలు అలవోడొచ్చి, తం చిన్నగా తాటిమీస, అవ్వాడతను, "వేదాంతానికి వచ్చే బిచ్చుడు ప్రతి నిమిషంలోనూ ముందే జాగ్రత్త పడాలి తమ్ముడా."

—వింటున్నాను అక్కడిగా.

"దేవుడిమందు నిజాదికూడా విత్తం చెప్పల మేరయితే ఎలా?"

—వింటున్నాను వివరంగా.

"అందుకనే నేనెప్పుడు దేవాలయానికి నవ్వురా ఏం చెప్పిస్తో చిలుస్తా?"

—వింటున్నాను అనేకీగా.

"చెప్పలు ఎప్పుడూ బయలు వరదం."

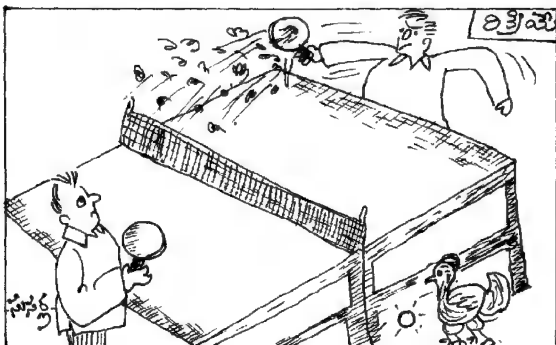
"మరి?"

అంతోకా నవ్వేడతను.

పైజామా రెండు జేబుల్లోకి చేతులు పొదిపి, రెండు చెప్పల్ని బయలుకు లాగుతూ,

"ఇది నేను చేసేది. ఎందుకంటే..."

—ఈ పిరి... నాకు వినిపించడంలేదు పరితా... కనిపించడంలేదు కూడా... ★

“నీ భాగ్యం” తాను ప్రేమ

“నీ భాగ్యం” తాను ప్రేమ

హీరాబాదు లీగ్ పిలిచింది. అరుగు మీద కూర్చున్న గురుమూర్తి, రాజ, గణపతిల పంజాబీలతో మాట్లాడుతూ, “మాతా కదా మన మేటికి ఉంటుంది. ఎలా గణపతిని పోయింది? లేవట్టుంది అన్న మేటిలా మనమే మేమన్నాం. వాళ్ళంతా కొత్త దశం కొనుక్కుంటున్నారని మారాంటి ప్రయోగం చేసి చూడాలి అంటుంది,” అంటూండగా ఆ ఉరి ప్రజలు కర్రలతో వచ్చి రాజా కొవంతి నిలబడ్డారు - వాళ్ళను గుమించుకుంటూనే హీరాబాదు కన రోలర్లతో తాను “లేవట్టుంది మువ్వ పైసలతో వంటలు చెయ్యాలి - ముల్కీ కూడా కరణంగారి భార్యలాంటి కన్నాపిల్లలు కన్నాపిల్లలూ మానె గ్గా మును మన పేసుకో రాలి” అంటూ వాగ్దానం.

కరణం గుడ్డెరయ్యేందుకు మన గణపతి గణపతి వాడుకగా, “ఒరేయ్, పెద్ద ముందుకొచ్చి, “హీరా! లేతా? మేల మేల

కొచ్చారా!” అన్నాడు.

అది మట్టింనుకోకుండా నీ గా ప్పెచ్చి “మృతా పెద్ద! మను పెద్ద - లేవట్టుంది మనమే మువ్వలు... మనమే దుష్టంబుడు ... మనమే అన్నాడు.

గురుమూర్తి ఇక ఏం కొన మునుగు టుంబోను హీరాబాదు పెదపట్టి ఉరి పెద్దం వైపు తిప్పుడు. “నమస్కరించండి ... ఎంత సన్నెంది వచ్చి?” అన్నాడు హీరాబాదు మూండాగా.

మువ్వలు “చాలా సేపయిందికే. నీ చిత్త కాకై వానంబుంది వచ్చింది. విన్న అభివృద్ధిని అంటికి వచ్చాం,” అన్నాడు.

“ఏత్తం!” హీరాబాదు ఎంత పంబర పడి పోయి రాజా కేసి మాట్లాడు, “మన అభిమాను,” అంటూ భుజాలెగిరకాడు.

చిర్రెరితయిన ఓ వ్యక్తి గుంథంబిందు ముందుకొచ్చి, “హీరా! లేతా? మేల మేల

నీ భాగ్యం

పాడిన మచ్చెరా?” అన్నాడు.

“ఏత్తం! అంతా నలురాజు దయ,” అన్నాడు హీరాబాదు చేతులు జోడించి.

మువ్వలు “కొత్తగా ఈ ఉరికి నలన వచ్చిన వక్రం చాలాగానూ! నీ మేల మాన జడుముకున్న వీరత్వానికి లభి వీరేవరాలు అయినవయ్యంటున్నా” అంటూ మీటికొచ్చి, “హీరా! యిలాంటి యింట్లోను ఉన్న యింట్లో కొంత నీకు? పగలంతా వచ్చి పాగా తాగినా మచ్చెనన విందులకు వూళ్ళో పడిమంది పడి పిల్లలు జడుముకున్నాడు. పడిమంది మువ్వలొక్కటి జ్వరాలొచ్చాయి. యిదిగో యిలాంటి యింట్లోను యింట్లోను వేళావంట - మేమంతా జరిపి విన్ను గొడవల ముంది, నీ చేత తనం మేల చేయించాలి - జాగ్రత్త!” అని హీరాబాదు చేతి బయలుదేరాడు.

అందరూ వెళ్లిపోయిన హీరాబాదు ఓ మూలకు ఒరిగి, “అంతా నలురాజు దయ,” అన్నాడు.

పడిన వాళ్ళందరూ పిల్లల వూళ్ళోనూ మానీ క్రీమిన్స్ “నీరా” చిత్రానికి వంశి దర్శకుడు.

“నేను - నేను -

విశేషాలు

-జి.వి.జి.

నందమూరి బాలకృష్ణ హీరోగా
శ్రీ గజలక్ష్మీ కంబైన్స్ చిత్రం
ప్రారంభం

"కాలేజీ లాగాయి, అమ్మాయికి మధ్య జరిగే ప్రగాఢమైన ప్రేమ కథ. మానవజాతిని కలిగించే వివాదం, నెలకొన గల అసంగత్యాలు," అన్నాడు పీఠాంబరం. ఈయన పురుషులైన సై నంస్వ లోని వ్యక్తిత్వ మూలకంగా విశాలమైన అంధారా యూనివర్సిటీ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ ఆవరణలో జనవరి 20వ తేదీన ప్రారంభించింది. "నెలకొన గల సైబ్యూత్ మూలకంగా పురుషులు పోతుంది," అని కథ, ప్రకటన, దర్శనశక్తి వాద్యతలు సహజంగా భారతీయాలకు తెలియజేశారు. పీ. విమలకుమార్, ఆర్. విజయలక్ష్మి నిర్మించిన ఈ చిత్రంలో బాలకృష్ణ, విజ్ఞాన, జ్యోతిష్, ప్రభాకరరాజు, వాగ్దేవ్, సుమనందర్, సి.పాల్. కృష్ణమూర్తి, రమ్యవతి, సీతామణి, తదితరులు. గణేశపాల్ సహదర్శకులు, వేటూరి గీతాబాయి, ఇళయరాజు సంగీతం, ఎం.సి. శేఖర్ పాడుతున్నారని విజయలక్ష్మి తెలిపారు. బి. హరికృష్ణమార్ కల్పించి, బాబు కృష్ణ దర్శకత్వం వహిస్తున్నారు.

ప్రేమలో జ్యోతి

శ్రీ భవరాంబికా ఫిలింస్ ప్రొడక్షన్స్ నెం. 2 చిత్రంలో బాలకృష్ణ, మమలత

"ఈ సన్మానాలు, సత్కారాలు
వాక్యాద్వైత కృష్ణంరాజు

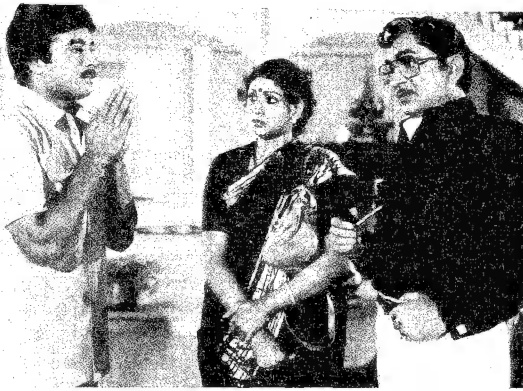
"నార్తా మన గొప్పదానికి కాకుండా స్వయంగా, మన దేశానికి అంకితమిస్తూ స్వయంగా" మేమేదా కృష్ణ మే గుర్తింపు పొందిన వాడేమేక సన్మానాలకు అర్హుడైనా భావింపి, అంగీకరిస్తున్నా. అంతవరకు ఇతర సన్మానాలకు అంగీకరించుకూడదు కన్నా బాధా కరమైన సమయంలో దృష్టిపై మేం సత్కర నిర్వహణం కీమత్ కల్పించి కాదు. అలాగే తెలుగు, గొప్ప అభిరుచి పోటీలో తప్ప స్వాధీన సంస్థలు, ప్రతిభవారు నిర్వహించే అన్ని కళా కార్యక్రమాలకు మంచి వియంపక్షాధిపతిగా గమక నా పేరును విమోచించుకుంటున్నా వారికి విజ్ఞాన మేమున్నాను. అభిమాన సమూహం వూరందడం వగైరాలకు వ్యయమనవచ్చే సైకాఫ్రిమరే విద్యమైన ప్రకటనయొక్క కార్యకలాపం వియంపించి ఎంతైనా వచ్చినాను," అని

హీరో కృష్ణంరాజు ఇటీవల పత్రికాసంపుట నెలకొల్పారు.

అంద్రేథర చిత్రాలకు భీకర కథలు

ఎ.వి.ఎం. సంస్థ టి.ఎల్.వి. ప్రసాద్ దర్శకత్వంలో నిర్మించిన "నాగు" చిత్రావకాశం అనే సంస్థ తమిళంలో వచ్చిన మంచి ప్రారంభించిన "వైపురా ఒండ్రు", రోమనాంసుల్లో నిర్మితమైన సహజంగా "విద్యుత్తు" తమిళ చిత్రాలకు భీకర కథలు సమకూర్చారు. "రక్త తిలకం, నాడేముక్తి నాడేముక్తి" విజయ వంశమైన కన్నడ చిత్రం అనంతరం ఈయన కథలతో తయారైన కన్నడ చిత్రం "కాకి రాజు". దానిని రాయలసీమలో ప్రధాన పాత్ర ధరిస్తూ, దర్శకత్వం వహించిన "భోంశంకరుడు" చిత్రం కూడా వియంపించింది. "నాగు" రోజు "సంకల్ప సందేహం, ప్రేమమూర్తి, సర్వార్థ, కోటికరుడు" చిత్రాలకు భీకర కథలను వియంపించి వాటిని విడిచివేసి.

మ ర రి, మ జా త, అ క్కి నే ని 'అ మ బం ధం'

'అవరాధి' సుహాసిని

మద్రాసులో "ఉగాది వెలుగు"
నే డు క లు

మద్రాసులో ఏడాది క్రితం తెలుగు సంగీత, నాటక రంగాలకు చెందిన ప్రతిభావంతులను ప్రోత్సహించే నిమిత్తం వెలకల్పబడిన తెలుగు సంగీత ఆఢ్యాది పది కన్నేరిలను, తెలుగు నాటక ఆఢ్యాది అరు నాటకాలూ ఏర్పాటు చేసి, బహుముఖ ప్రశంసలందుకున్నాయి. ఈ రెండింటితో పాటు సుదానూతన సమితి 'తెలుగు సాహిత్య ఆఢ్యాది' కలసి, "మద్రాసు తెలుగు నాటక సంగీత సాహిత్య వక్య ఆఢ్యాది"గా ఏప్రిల్ 1 న మద్రాసులోని స్టామి కంజరవద్ద ఆడిటోరియంలో నాటకపుర గంటల పాటు 'ఉగాది వెలుగు' వేడుకలను విజృంభిస్తూనే రీతిలో జరుగనున్నట్లు, శ్రీ.టి.వి.కె.శాస్త్రి తెలియజేశారు. ఈ సందర్భంలో ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసిన కమిటీచే ఎప్పుడోచిదే శిల్పకళ, పంచద్రుత, సంగీత, నృత్య, నాటక, సాహిత్య, పురీతా రంగాలకు చెందిన సాహిత్య మంది ప్రముఖులు సుసమై సహృదం జరుగుతుంది. వీరిలో గాంధీజీ సమకాలికులైన సన్నిధి నమరయోధుడైన కూడా ఉంటారు. ఈ విధు తెలుగు సువ్యూహి కీర్తి ప్రతిష్టలను తెచ్చిపెట్టే వారితో చరితకత్తె స ఈ సత్కారం చేత సమైక్యతా భావాన్ని పెంపొందించే కేసి ఉత్సవ భుషిన్ దరిమిలా తాతీయ స్థాయిలోనూ నిర్వహించబడుతుందని అధ్యక్షులు డాక్టర్ మంగళంపల్లి బాలమరరి కృష్ణ, అంతర్జాతీయ శాస్త్రాధిపతినివ ప్రముఖుని పాటించుచుగా ఈ మేమెంటులు భవనా కరించబడతాయని తైర్మక ఓమితెడ్డి తెలిపారు.

40 ఆంధ్రవిజ్ఞానపత్రిక 16-3-84

"మాంగలమ్మమా? త్యాగమా?"

"మగువలను అక్కర్లించే ఇతివృత్తం," అన్నాడు ఎన్. బుచ్చేశ్వరరావు. ఈయన కళ, స్పృహ, మాటలు, పాటలు సమకాలాల్ని ప్రేయదర్శకత్వంలో నిర్మించే శ్రీ అరివేలు అర్చి ప్రాడక్షన్స్ వారి పైబ్లిటం షూటింగ్ జనవరి 27న అప్పారావు స్టూడియోలో మొదలై డి. రాజా, వాగిభూషణం, సాక్షి రంగారావు, త్యాగరాజు, మాదా, రాజ్యంషి, నిర్మల, వంజుడయ్య, శ్రీనివాసులు, వెంకటేశ్వర్లు, కృష్ణప్రసాద్, బాపూరావు, మైత్రేయ, శ్రీనిధి, దాసిరి మధురాళి, మనోరమ, వర్మలతి, అషి, గుమ్మం వగైరా నటవర్గం. డి. శంకర్ సంగీతం, సుజాడే ఫాను, బాలు రామారావు యాగ్రాహకులు.

బాపూలో సుధాకర్ నిర్వహణ బాధ్యతలు వహిస్తున్నాడు.

"దేశంలో దొంగలు వద్దారు"

"సుమన్, విజయశాంతి బాయ్ గాయికలు," అన్నాడు టి.కృష్ణ. రజయన్ దర్శకత్వంలో "పేట భారతం". అనంతరం ఈతరం ఏకైక అధిపతి సాహిని వెంకటేశ్వర రావు పైబ్లిటం షూటింగ్ను మార్చిలో ప్రారంభిస్తారు. చక్రవర్తి సంగీత దర్శకుడు. అర్. రామారావు యాగ్రాహకుడు.

'కోడెలా మ'లో శ్రీ దేవి, శోభనీ రామ

“మా హాల్ కుర్చీలు తీసేసి మడత
మంచాలు వేసిన దగ్గర్నుంచి
కలక్షన్లు పెరిగాయోయ్ !”

“ప్రేమ దీపాలు” మార్చి విడుదల.

“ఏమూళ్ళపై న ప్రణయ గాథ. ప్రేమ
వివాహంకు పెద్దలు అడ్డుపడితే, యువరీ
యూవలు యుక్తితో పెద్దలను ఓర్చుచి
వివాహం చేసుకుంటారు. అది చింత
పరిణామాంకు దారి తీస్తుంది. దాంతో కథ
అమాన్యమైన మలుపులు తిరుగుతుంది,”
అన్నామి. ఎస్. బి.ఎ. ఈయన దర్శకత్వంలో,
డా. ఎం. ప్రభాకరరెడ్డి అధ్యక్షంలో తెయ్యారైన
వెంకటేశ్వర ఆర్ట్స్ వారి ప్రేచ్ఛితం మార్చి
మొదటి వారంలో విడుదలవుతుందని నిర్మాతలు
పే. వెంకటేశ్వరరావు, జి. రాగేశ్వరరావు తెలిపారు.

‘మల్ల మంత్రి’ కు స్టూ. అంబిక

రాధ ‘నవ్వాలమ్మా నవ్వాలి’

నటనలో : కవిత, రాజా, శిలపినాయి, భాను
ప్రయ రూపి, రాగిణి, అత్తిరీ షిక్కి, గిరిజా
రాణి, శ్రీలత, చలంతిరావు. ధర్మ నంబూ
షెలలు. పెండ్లూరి పరిశం, ఎస్. రామకృష్ణ
రావు వాయు గెరిమెంట్ హంగం.
“నవ్వాలమ్మా నవ్వాలి”

“చక్కని పోస్టర్తో పాటు రమణరమణ
కథ, గుర్తులు కలిగించే సంఘటనలు, మళ్ళీ
మళ్ళీ వివాదించే మూర్తి - ఇలాంటి ప్లస్
పాయింట్స్ ఉన్నాయి ఈ చిత్రంలో,” అన్నాడు
మన సర్దుం. ఈయన సమర్థించే ఇబ్బంది ఆర్ట్
క్రియేషన్స్ “నవ్వాలమ్మా నవ్వాలి” చిత్రంలో
రజనీకాంత్, రాధ, నరేంద్ర, పేర్కొన్నతల చక్కెరా
లాగాణం. రాజా శ్రీ, భూపాలాపు, ఎం. ఎస్.
విశ్వనాథన్ (ప్రభుల సాంకేతికవర్గంలో సంచయ్,
వంశీ నిర్మించిన ఈ చిత్రానికి మూర్తి. వి.
శ్రీనివాస్ దర్శకుడు.

**తెదలో తు ప్రపంచాంతికా
ఫిలిమ్స్ చిత్రం మూటంగ్**

ప్రతిభాకర్

"తాంత్రిక - రాజ్యాన్ని, తాంత్రిక -
పుష్పలతలను రెండు గీతాంశం కేరళలో
సంపదమైన ప్రాంతాలలో చిత్రీకరించాం."

అన్నాడు కె. విక్టార్. ఈయన కథ, స్క్రిప్ట్స్, దర్శకత్వంలో తాంత్రిక కేరళాపు నిర్మించే

పై చింత ద్వితీయ చిత్రంలో నటనారాణ్యం, శారద, చిత్రా సుధాకర్, రాధాపత్ని, పాశ్చాత్య రంగారావు, గోపీన రామారావు, పాశ్చాత్య, రాజీవ్ ఇతర ముఖ్య పాత్రలు నిర్వహిస్తున్నారు. డి. వి. నరసరాజు సంబాషణలు, వేటూరిగీతాంశ, కె. వి. మూడేవర్ సంకీర్ణం, పంజాబీ నిజమే

అ మా రా ధ ద్రి బు డ్ పి డ్రి

"పులి జాడం"లో జయసుధ

నవాదర్శకత్వం, ము వుత్తాబు నిర్వహిస్తున్నారు. "వివరి పెద్దాల్లో ఫిలిమ్స్ 20 మంది మార్చి 25 వరకు రానున్నదఫురం, పంజాబీ, తాంత్రిక, పుష్పలతల ప్రాంతాలలో జరుగుతుంది," అన్నాడు ఈ పేరాల్ని సమర్పించే నిర్మాత జి. జి. కృష్ణారావు.

**ఎ. ఆర్. జి. పిక్చర్స్ చిత్రంలో
మోహన్ బాబు ద్విపాత్రాభినయం**

"ఫిలిమ్స్ 27 నుంచి మార్చి 24 వరకు మద్రాసు సినిమాలో ఒక పెద్దాల్లో

మూటంగ్ పురపురుంది," అన్నాడు తాంత్రిక ప్రసాద్. ఈయన స్క్రిప్ట్స్, దర్శకత్వంలో కె. ఎల్. ఎన్. వర్. రామచంద్రరాజు నిర్మించే చిత్రానికి పాటల రికార్డింగ్, మూటంగ్ ప్రాంత

భోల్లీనామ ఫిలిమ్స్ 4వ జరిగాయి. మోహన్ బాబు పరమ సుఖాళి, భాషామయి నాయకులు. నటనారాణ్యం, త్యాగరాజు, అమరాధ వర్మ రా తదితర సమర్పం. సమర్పకుడు కె. వెంకట్రామ రాజు సమర్పించిన కథలు గోత్రోత్తం పంజాబీ ఫణిజర్, వేటూరి గీతాంశ రాజు - కోటి వ్యవస్థల వేటూరి, దేవరాజ్ నాయ, కె. రామ లింగేశ్వరరావు, శిల్పం, గూనా వాగ్దేవప్రసాద్ నవాదర్శకత్వం, నాయని మహేశ్వరరావు కూర్పు, డి. నాగేశ్వరరావు సహకార దర్శకత్వం కె. వెంకట్రామయి నిర్మాణ పోరణి.

ముంగిట రంగుల హరివిల్లు
లోగిటు నీండుగా నిరీజల్లు
ప్రతి ఇంది వండగ వరవల్లు

కొరమాండల్ పెయింట్స్ తో ప్రతిరోజూ వండగ శోభ

రంగులతో మెరిసే ద్వారబంధాలు, ఆనందంతో నిలిగే ముఖారవింధాలు - వండగనాడు ఇంటింటా కొత్త కాంతి తలుపున మెరుస్తుంది. నూతన దుస్తుల రెపరెపలు, మాకిట బూరెల బుసబుసలు, వాకిట బూరాదాకాల సరిగమలు - వండగ పూట నందడి చేసే సంగీతం కూడా సంతగానే వుంటుంది.

కొరమాండల్ పెయింట్స్ లో సంవత్సరమంతా ఆ కాంతి ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆ సంగీతం ప్రతిధ్వనిస్తుంది. ఆ నిత్య నూతన శోభకు మూడు దివ్యమైన సంతకట్టెల్లె సనామిల్లే పున్నవి - 'కోరోలెక్స్' 'కోరోలైట్' 'గ్రాల్ఫిన్.' మీ గృహ జాన్మ సౌందర్యమునకు 'సి పి సెమ్' సమైక్య రంగులు కూడా లభ్యము.

నిత్య వచ్చు తోరణాలు
కొరమాండల్ వర్ణాలు

కొరమాండల్ పెయింట్స్
& కెమికల్స్ లిమిటెడ్

విజ్ఞానపట్టణం - 530 003

ఇ రు గు - పొ రు గు

* వై నార్ నటనములకు ఒక చిత్రానికి ఇంత అని రేటు ఉండదు. అందుకే నెంతోమే. మార్కెట్ స్టార్టు ఆ రేట్ కెప్టెన్ రొద్దా వచ్చేందు వందల రూపాయలు. నవనటీనటులకు రూ. 280 ... ఏటా 30 రూపాయలు ఇంక్రిమెంట్.

* శ్రీమతి నటించిన చిత్రం వర్తమాంశం చాలు - మారిషెస్ ప్రజలు విగ్రహం ముచ్చట.

* రొద్దా కోటి రూపాయల వ్యయంతో లోల్ బుయార్ శాస్త్రమీద ఓ చిత్రం అన్ని రష్యన్ థాన్స్ తయారుచేయబడుతుంది. ఆయన పేర్లను ఆయన రెండో కొడుకు అనీల్ శాస్త్ర నిర్వహిస్తారు.

* ఉల్కిక్ నే మార్గ మధ్యంలో కూమారు నర్త "పిన్కీ బు ఇండియా" అనే అంగ్ల చిత్రం ఆటోమోర్ డ్యూకర్లో తయారుచేయబడింది. ఇందులో కూడా "గాంధీ" చిత్రానికి బెక్ కిన్స్ నాయకుడు. ఇటీవల కూమారు, పక్ష్మి, షేషర్ వెర్మింగ్టన్ పద్మ రాధా రాగం చిత్రకరణ జరిగింది. ఇందుకే 1897 ప్రాంతాల్, ఆ స్టేషన్లు ఎలా ఉండేవో అలాగే వేయలు మాయలుతో తీర్చిదిద్దారు. అప్పటి కదా కాం ప్రకారం ఆ వేర్గోక్ ట్రయిన్మీద "మరిటార్ ఎక్స్ ప్రెస్" అని రాయించారు. అప్పటి కూమారు పేరు "చంద్రపూర్" అలాగే కొత్త బోర్డులు రాయించారు. ఈ చిత్రకరణ కోసం డిజైన్ రైల్వే రెండువర్గ కోట్ల రూపాయలు వెర్మింగ్టన్మీద ఒక ట్రయిన్ తగలబడే ముచ్చటగా చిత్రీకరించారు. ఏటా ఎంతో వడ్డీమీద రైల్వే నడవబడే ఆ ప్రాంతాల్ ఇలా ఏటా ఇటువంటి అంగ్ల చిత్రాలు తయారైతే ఆ నష్టం కొంతమటుకు తగ్గి అవుతుందేమో!

* ఇటీవల మాజీ కేంద్ర మంత్రి శ్రీ సి. ముఖ్యమంత్రి "భారతీయ విద్యుత్" కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నానికి ఆమెరికా వెర్మింగ్టన్లు ఆ నమితి తరఫున పిక్స్ ప్రెజింట్ వనరానికి, పర్సన్స్ విశ్వవిద్యాలయానికి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ చంద్రచిత్రాలు ఆయన చేతులమీదుగా బహుకరించడం జరిగింది. ఆయన ఆ చూపుతో ముఖ్యమంత్రి నుంచి బయలుదేరి పిక్స్ ప్రెజింట్ విమానాశ్రయంలో దిగివచ్చారు చాలీనా కాబుడా మోసుకొచ్చిన పిక్స్ కు తోటి డబ్బులు పుచ్చుకోకుండా "అహో! మేముంట అప్పుడు వెంటనే" అని మునిపేయారట. ఈ విషయాన్ని ఆయన ఇటీవల ఒక పత్రిక "హిందూ", "గాంధీ చిత్రం వికాంట్" మేధావులపై నోక పిమ్మన్న మానవులపై పైతం ఎంతటి ప్రభావాన్ని కలిగించింది! అన్నారు.

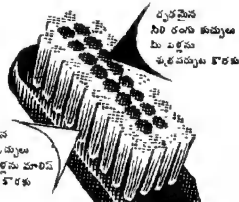
* జనవరి 28న బొంబాయిలో కాన్సర్ వ్యాధిలో నిద్రమై ప్రమాద దుర్ఘటన నిర్మాత, నటుడు పి. ప్రాకాష్ (86) లో భారతీయ టెక్నీకల్ చిత్రం "మాన్యక రాణి" కేంద్ర ప్రభుత్వంపై స్వర్ణపతకాన్ని పొందిన లోలి హిందీ చిత్రం "మర్గాలిక్"ను రూపొందించారు. 1914లో ఈయన గుంటూరులో లోలి పిమ్మ పిక్సీలర్ కూడా. 1925-30 మధ్య పిక్సీలర్ నాటకాలపై ప్రయోచారు. ఈయన చిత్రాల్లో "పుకార్, పికిందర్, పుష్పపల్లె" లు మణిపూసలు. ఈయన దర్శకత్వం వహించిన దినచిత్రం "పిమ్మమార్ కి అమర్ కుమార్". నటించిన చిత్రం "రజిమా ముల్లానా". ఈయన రూపొందిన పిక్సీలర్ లాల్ గ్రహీత కూడా. ఈయన దర్శకత్వం వహించిన పిక్సీలర్ నటించింది.

[- జి. వి. జి.]

టూ-ఇన్-వన్

ఫోర్మోస్
డబుల్ యాక్షన్
టూటెటెప్ మీ పళ్లను
శుభ్రపర్చడంతో
పాటు చిగుళ్లను
మూలిష్ కూడా
చేస్తుంది.

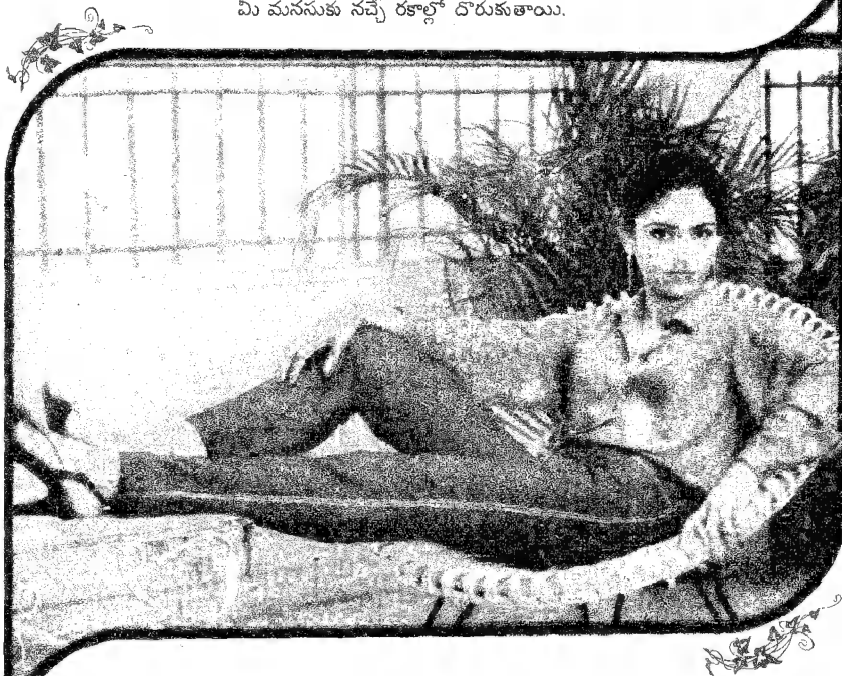
మృదువైన
ఇల్లిన బి.మృదు
మీ దిగుళ్లను మృదు
చేయు కార్డు

దృఢమైన
నీలి రంగు కుమ్మరి
మీ పళ్లను
శుభ్రపర్చు కార్డు

ఫోర్మోస్

టూ-ఇన్-వన్ టూటెటెప్
అడల్ట్ మరియు జూనియర్

ఎలాంటివి ఎంచుకున్నా సరే-
 ఎమరాల్డ్ నూటింగులు, ఫ్లోర్ లైట్ షర్టింగులు
 మీ పంటికి సాగసునిస్తాయి.
 మనోహరమైన రంగుల చక్కని మేకప్‌వింపుల్లో,
 మీ మనసుకు నచ్చే రకాల్లో దొరుకుతాయి.

దావణగెరే

అందరించిందే సమ్మేళనతో నూతన సరళి కల్పన !

ది దావణగెరే కాలన్ మిల్స్ లిమిటెడ్
 హనుమంతప్ప డిస్ట్రిబ్యూటర్స్,
 చిత్రదుర్గ రోడ్, దావణగెరే 577 002.

షోరూములు:
 కామే కడవన్, బెంగుళూరు-560 009.
 దాతాన్ పేట్, హైద్రాబాద్-560 020.
 చిత్రదుర్గ రోడ్, దావణగెరే-577 002.

మెంట్, పట్టినట్టి వర్క్ అంతా అతని మీద పెట్టువచ్చు..." అలోపిష్టా అన్నాడు పారి.

పారి చెప్పిందానికి వెంటనే ఒప్పుకోలేదు పరిభారం.

"ఈ క్రమ ప్రశ్నలందుకు, అసెంబ్లీలో ఒక అసిస్టెంట్, శుభకారంగానే అలా లేచి కదా, మరొక పక్ష ఏడిట్టర్స్ తీసుకుంటామేమో నని చెప్పాడు... మన కంపెనీకి ప్రస్తుతం అంత పెద్ద డిమాండ్ వరకే ఒక మనిషి అవసరం ఉందా అని..."

"ఉండాలంటే నేనే చెప్పలేను... కానీ... నేను చేసినప్పటికంటే ఇప్పటికీ పట్టినట్టి కం... మార్కెట్ సెలరీ రెండూ అతివృద్ధి చెందాయి నాకు తెలుసు. ఎప్పుడూనూ, మొత్తం బాధ్యత ఇద్దరు వ్యక్తులే సమంజసం ఉన్నాయి. మీకు తెలుసు... వాదించాలి? కనీసం పట్టినట్టి, ఎద్దర్బయిట్ మెంట్ పెక్టన్ అయిన మాను శుండుకు ఒక టీజిని మానెజర్ నుండి అవసరం."

"అదికాదు పారి... మన కంపెనీ ఇన్ఫర్మిగా ఒక సేమిటి అవయోగ ఉండిపోయింది. నేనూ, ఇక్కడ సేమిటి అయినా, మా ఇద్దరి మధ్య ఉన్నది అప్పుడప్పుడంటే గతమయిన అనుభవం. ఇద్దరి మనసుకీ, ఇద్దరికీ తేడాలు అంతవరకూ రాలేదు. నువ్వేమో అని అన్నాడుగా "ఇంకో చేరాల్సి... ఇప్పుడు ఎవరో కొత్తగా ప్రేమ వ్యక్తి బాధ్యత అప్పగించాలి..."

"అతను వచ్చి చేరిన వెంటనే, అంతా వెళుతూనే వేళ తో పెట్టి వెయ్యివేళ్ళు ఉంది? గొల్లూరిగా మీరు మానెజర్ వెళుతూనే వెళ్ళుతున్నారా? నిర్ణయాలు తీసుకునే అవకాశం ఇప్పుడున్నట్లేదు... మీ ఇద్దరి అంత తన సొంతం కాదు కానీ, మా పేర్లు ఉన్నాయి రావునీ కాల్గో కాదు కదూ... అతనియే మనకు సనికొస్తామేమింది. గట్టి బుర్ర, తెలివైనవాడు..."

"రోజులు మాస్తే మీకూ తెలుసుంది పాపం తక్కువ ఎలాంటిదో... అయినా ఇది నా పాపం... చూ అలోపింబి చూడండి... తెలిసినది బాధ్యత ఎ... యూ ఊర్వేమే..." లేచి అలోపింబి పారి ప్రసాదు గాస్తిన సలహావచ్చింది. పలంగా రావు, హెడరా గాదు నుండి, కరెన్సీకి ముందు వార్తాడు. సెలెక్షన్ కమిటీకి వరమయింది. హెడరా గాదు పిట్టల అప్పుడ ఇప్పుడూ ఉండి అన్నట్లుగా తెలుసు. మేనేజర్ తో ఏదో తగవు తెచ్చుకున్నాడు. చిట్టయిన అలాంటి హాకి చెప్పలేదు. "ఏదో రోజుకు రమ్మని అప్పుడనారాదు కనుక రోజును" అన్నట్లు గొప్పగా ప్రసరించాడు.

34

రెవెం కరెన్సీ అయిపోయినప్పటికీ రోజూ పార్టీ-84 అందరినీ కూర్చుండి 49

అసెంబ్లీ పట్టింది. ఒకవేళ అని కూర్చోకుండా, ప్రెజిడెంట్ అన్ని సెక్షన్లు తీసుకుంటావుంటుంది. తన పేషెంట్లను, అవసరం ఉన్నవేళ కూర్చుండి తెలియనిది నేర్చుకోవటమో, సహాయం చేయటమో ఎవని సెక్షన్ కుంది.

అరుణ దీక్షి అయినప్పటికీ, "దోర్, రోక్" అని గొడవపెడతూనే పున్నా అమెరి అసెంబ్లీ రమ్మనలేదు పరిభారం. చిన్నకూతులు తానుగా మృత్యువే నర్తకి అనేదు. తల్లి పాయింట్లపై, తన రెండు బాధ్యతలు తీసుకున్న ఆ తండ్రికి, తన కూతుర్లద్వారా మన సత్కారం మధ్య ఎంత తేడా ఉందో బాగా తెలుసు. అరుణకి నంబంబా మున్నాడు. ఏమీ చెప్పటం లేదు.

రావు కంపెనీలో చేరిన ఏడాది రోజు, పరిస్థితి మొత్తం అకలింపు చేసుకున్నాడు. తన కున్న మాదర్స్ అయిపోయినట్లే అన్ని మార్గా అమెరికా పెడితే ఎంత అభివృద్ధి పొందినవన్న అలోపింబాడు. అలోపిట్ (ప్రెజిడెంట్) పెడితే బాగుంటుంది ఏమింది. ముందుగా పారిలో ఆ అయిడియం బాగా ఇంప్రెస్ చేశాడు.

ఈ నిజమంతా చెప్పిందేమిట ఇద్దరూ కలిసి వెళ్ళాడు పరిభారం ద్వారా. "మిరర్స్ ద్వారా వెళ్ళుతున్నది బాగానే వుంది కానీ, అలోపిట్ అంటే మాటలు కాదు. పెద్ద మొత్తంలో ఇన్నోవేషన్ చేయాల్సి వుంటుంది. ప్రెజిడెంట్ మేషను, ప్రాజెక్ట్ కెమెరా, ఇంకా అని ఇవి అన్ని చేరితే అమెరి అంత ఇప్పుడు చేయాల్సిన అవసరం మనకేమిటా అని"

Radha

"అప్పటికే తప్పని వరిగా అవనమా అని కామయి మన కంపెని వ్యాపారాధిపతిని పిరించుట కష్టమిది. మనకు పట్టిన చేతి వల్ల కాని అట్లు అట్టి పాపరాజులతోనే మృదామణి" (సీరియోకి అడ్డర్ చేస్తున్నాం. పిక్కికి మిందుగోలో) వల్లకే నందంబులలోనే, ప్రత్యేకమునందాయ మేస్తుంటాం. అవీ కలెక్టర్ చేసేమంటే అక్కరలేదుగా వుంటుంది. సేల్స్ పెరిగటమూ, రాంట్ బాటు ప్రకటనల మీద ఆదాయం కూడా ఎక్కువవుతుంది. "నువ్వే మంటావు" అన్నట్లు మానెడు రావు పారి మొయి. చిరి, "అప్పటికే మన వర్క్ చేసేవచ్చు (పెన్ బిల్డింగ్ ఫుంచవర్కర్ లెకండా, వేరే అర్గర్స్ తీసుకొని చేసుకోవచ్చు. ఈ మధ్యలో స్వంత (పెన్ లేవ వార్, మాన వ్యతిరేక, వీనిమా వ్యతిరేక కొత్త పిన్స్ చేస్తున్నాయి. వాళ్ళందరికీ ఆర్ వేన్ కలెక్టర్ (సీరియోకి అవసరమే కదా!" అని తనూ చూచు కలిపింది.

కానీ ఇప్పుటికివూ డబ్బు చేసుకుంటుంది. "ఇప్పుడు ఒక్క రూపాయియూ అమ్మ చేయొచ్చి నన్ను ఎండేమాకాని వాని కొనె" అని తనకున్నాడు. రావు ఒకటనుకున్నాడు, ఎంత మొండి వాళ్ళు నయన ఎప్పుడోనారు. పరితరాని లెప్పందడమే కాదు, ఈ ఉరినుండి అన్న అమ్మకుని వెళ్లి, పాపరాజులతో పెద్ద స్వార్థంతోగా మారిన రామకృష్ణయ్యగారి దగ్గరుంచి, అప్పు కూడా తెచ్చాడు అనవరం అయినంత డబ్బు.

* * *
తన తాత తాతలున్నామి తరిసివచ్చి ట్టుంది చేస్తున్నంత అనవరంగా ఉంది ఏళ్ళ మూర్తికి, ఒకరోజు కూతుర్ని దగ్గర కూర్చో బెట్టుకుని, "అమ్మాయి ఇలాంటి నమయంలో మీ అమ్మవుంటే, ఏ అనవరాలేమికో కనుక్కుని, మనమతో ఉన్న కోరికలు తీర్చుట ముందం అయింది. నీకు మరి, అమ్మయినా, నాన్నయినా నేనే. నీకే కావాలియిండా నాకు చెప్పి... నన్ను వంతోషించి, అలోగ్గంగా తిరుగుతూ వుండారి కళ్ళ ముందర... నాక్కానవీరదే..." అయిన "నీమగా అడిగేసరిగి రచనా మనుకో మాట బయటపడిపోయింది. "నాన్నా... నాకేమో... నాకుగలోకాలు ఏదయినా పుచ్చావు తిరిగి రావాలింది..." అని.

అప్పుడప్పుందింది విశ్వాసికి. "నే నెం త మూర్తుల్లో, స్వార్థపరుల్లో. పెళ్ళియగనక, అలా ఏదయినా పాసిమానో అయినా వెళ్ళమని పంప లేదు. ఇప్పుడు ఇక్కడ కట్టపడిన, నేనేమో చాలుగా తిరిగి వచ్చాను" అని.

అల్లుడింటికి రాగానే చెప్పాడు "అమ్మాయి వరదా ఏదయింది... ఒక వెలతోకాటు ఏలయినా తిరిగింది, ఇప్పుడు"

"అమ్మా! వెంటజాలా!"
"చరమంబు... ఏం... ఇక్కడ అంతా

గౌరవం దీపం

నేనువూగా మానుకుంటాను... ఇంక అగోగ్యమూ ఇప్పుడు ఏ కాలంలో కొంచెం గట్టిపడింది. పర్యవేక్షకు లేవాడు" అని విశ్వాం మేస్తూ, రెండు వారాలు మాత్రం వెళ్ళిపోగా (ప్రీట్ ప్లాగ్ చేసుకున్నాడు).

ముందుగా బెంగులూరికి బయలుదేరాడు. తన పిల్లలన్నం ఇలా ఎవళ్ళుగానో కేరుకుంటున్నట్లే అయినా ఈ అనుభవం ఏదో కొత్తగా అనిపించింది రచనకి.

ప్రేమలోపడినవారికి, ఒకరికొకరు అందం గనూ, గొప్పగనూ, కప్పించుకుంటే అక్కర్లేం ఏమిలేదు. తనూనే ఏమిటంటే అప్పట్లో ఆవ గిరితా ఉండి కప్పించుకుందా సయిన పోతాయి, తప్పలు అట్టి పెళ్ళయిన తర్వాత (బోర్డింగ్ మంత పెద్దగా కనిపిస్తాయి... ముఖంగా ఇద్దరు దేవకయ్యల పోట్లాడుకున్నప్పుడూ, కోర్ట్ వాల్ పాసిమన్నప్పుడూ.

మన అందంగా ఉన్నావు అనో, ఈ పీరిలో బాగున్నావు అనీ, ఇలాంటి కామెంటులు చేయటం వారివహారానికి అనభివ్యూధా అలవాటలేదు. కానీ అప్పట్లో తమ అభివృద్ధి గడిచే కొద్ది సేపట్లో, అలాగా పుచ్చుకోనే నీగ్లపడి, అత నేం మాట్లాడినా (శ్రద్ధ గా ఏదీటి, అనలేమి మాట్లాడినట్లుగానూ మౌన శంభావితే, మనముకు నంత్పిండి కలిగించేది, రచనకి.

మరి ఇప్పుడో, అతను పూర్తిగా అసిన వర్క్ లో ముగిసిపోతున్నాడు ఎప్పుడో నెలకు ఒకసారి ఇద్దరు కలిసి ఏ ఏమిమాకో వెళ్ళిపో,

కేవలముకి లేసే మాదులు !

కేవలము వ్యాధికి విశిష్ట చేసేందుకు లేసేకీరణాలను ఉపయోగిస్తున్న ఏషియన్ పరిరక్షణకు విదితోను. దీనికోసం అవీకల్ ఒక కొత్త మాదుం పరికరాన్ని తయారు చేశారు. ఈ మాదిని చక్కలో గుచ్చుతారు. ఈ మాది మొన నుండి వెలువడే లేసే కీరణాలు నేరుగా కేవలము ఉన్న భాగంపై ప్రసరిస్తాయి. లేసే కీరణాలు వెలువడే తలాన్ని నమకలంగాకా, కుండారంగా గూపించించారు అందువలన లేసే కీరణాలు మాది మొన మీద కేంద్రీకృత మవుతాయి. ఈ మాది వి క్యాల్క్ ఫైల్ టో తయారు చేశారు ప్రయోగా శాలలోనూ, వైద్యశాలలోనూ మూలీకి మారుమళ్ళిచేయించింకా ఈ పరికరాన్ని ఉపయోగించారు ఈ పరికరం తో కేరింకో నాలుగు సెంటిమీటర్ల లోతును గరి కొమ్మకేవుకు విశిష్ట చేయకలిగారు.

దాగా టయం అమోదా ఇట్లు చేరదు పారి. ఎప్పుడూ పొందేదికో బయటికి వెళ్ళటమే. ఆ తొందరలో ఆమె నిరా వుంది, ఏ ఏర కట్టుకుంది అని మానో వీలు అతనికి ఏ క్క. డుం ది ? అవుతున్నాక కలిసి కళంకం అని, అతని కోసం తనివీటి నయన (డన్ తిసి ఉంచుతుంది) రచన కానీ అనవచ్చి ముఖం కడిగి కాన్ లోగో సరికే వదిలివేటి, టయం మానుకుంటూ, "పడ్డ పడ" అని లొందగారి బయలుదేరకాడు. ఇట్లు తా మార్పుకునెందుకు టయం ఉండదు. ఇలాంటి పన్ను కొనకలగలే రచనకి. అతను మామూలుగా మూటలుకూడా వారాతప్పనగా మాట్లాడ రాదనీ అనిపిస్తోంది రచనకి. అతనికి తాను మెల్లగా దూరం అయిపోతున్నానా అనీ అనుకుని బాధపడుతుంటుంది. అందుకే కొన్నిళ్ళు ఇద్దరు కలిసి ఏ ఏర లేకుండా గడిచే దగ్గరగా వుండగలిగితే బాగుంటుందేమో అని ఏ ఏ ఏ, తుండ్రో తన కోర్కె మేస్తూ.

రెండు వారాలు కలలా గడిచిపోయాయి. ఏన్ను ఏన్ను లేదా, బాగుంటాకూడా ఆ కలలో భాగలే. ఆ అనుభవంలో, తామిద్దరి మధ్యా ఇప్పుళ్ళుగా ఏర్పడినాదుమి రచనా ఉపాంతుకున్న తేరితే కలిసిపోయాయి.

తెంగులూరులో విధానసాధ మాడబానికి వచ్చిన నలుగురు అవేరికన్ల టూరిస్టులతో మాట్లాడుతూ కొంచెం అక్కసునేనే పిల్చిస్తాయి, రచనకి గమనించలేదు పారి. ఆమెకి బోర్లగా వుంది. ఎవరు కొత్తవాళ్ళ కప్పించినా ఇంటియ్యో చేయటమే; ఎక్కడికేళ్ళనా ఈ బుద్ధి మాత్రం పోదు అని మనగా. ఒక్కరే నడుస్తూ కుడివయపుగా వెళ్ళింది, మెత్తం ఒక రొండు తిరిగి మానసద్ధం. అంతకేనయినా వచ్చిడేమో అనుకుని.

పారి మాటలు అయ్యాయి. నలు గుర్తి కలిసి ఒక పోట్ తీసుకున్నాడు. వాళ్ళ తమ అగడే ఇచ్చారు. "మీ మిగెన్ ఏక్కడ ?" అని అడిగాను, తామూ వాళ్ళకొక పోట్ తీసు కుందామని.

అటూ ఇటూ పొచ్చాడు పారి ఎక్కడా కప్పించలేదు. ఎటు వెళ్ళిందా అని కంకారు పడ్డాడు. "అప్పై ఏమికో" అని తాను ఏదమ నయిస్త నుండి బయలుదేరాడు. ఇద్దరు మధ్యలో ఒకవేల కలుసుకున్నాడు.

"ఏదీ రచనా ! నీకనలేమయినా బుద్ధి ఉండా ? నేను వాళ్ళతో మాట్లాడుతూ ఉండే పిచ్చివెచ్చివెచ్చివెచ్చి పారిపోకుంటే ? వచ్చు కున్న దానిని ఇలా పట్టిటూరి ఏర్పలా చేస్తేవే ? నువ్వు మాట్లాడితే ఏం-నేను వడ్డవచ్చానా ?"

అని పొచ్చు పెట్టి "రా, పొచ్చాం" అని వాళ్ళదగ్గరికి తీసుకువెళ్ళాడు. వాళ్ళు పోతు తీసుకున్నాడు.

ఇప్పుడు పోట్లే చేరకా మానగనే ఉండిపోయాడు. సామాన్య చేసేవారంలో

ప్రేమ్ సబ్బుతో స్నానం రోజంతా ఉల్లాసం

మీ శరీరమునకు మృదుత్వమునిచ్చి సహజ
సాంద్ర్యమును పెంపొందించు సబ్బు ప్రేమ్.
దీని స్వచ్ఛమైన మరగ, పరిమళము
మీ మనసును వలకింపజేయును.

గులాబీ మలీయు అకువబ్బ
రంగులలో లభింతును

జయలక్ష్మి
గుంటూరు వారి తయారీ

కోంపే, 'చాకుక్క'లో తను రూముకి వెళ్ళాడు. ఇద్దరూ ఎవరి ఆలోచనలో చాళ్ళుంది పోయారు.

ఎప్పటిలా రమణ స్నానం చేసి వచ్చింది. నిద్రపోయేముందు, అలసిపోయింది. మంచం మీద పడుకుని కళ్ళకి 'తేలు' అందినానుకుంది.

చేతిలో ఉన్న మేగతీసు పక్కన పడేసి వచ్చాడు పారి.

"దాగ అలసిపోయావు కదా? చేపు ఎక్కువడి వచ్చింది. రెప్పలు తీసుకుందాం పూర్తిగా. ఎట్లాంది రాత్రి పైచూరు వెళ్ళావు" అన్నాడు రమణ పక్కన కూచుని, అమె ఆడ్డంగా ఉంచుకున్న చేతిని తొలగిస్తూ.

అమె ఏమి మాట్లాడలేదు.

"ఇలా కోపం పోలేరా?"

"నాకోకోపం? మీకో దోలేడు కోపం వచ్చేసింది. అయినా నేను కోపపెన్నే మూతం మీకు తెచ్చేసింది!"

"ఛ! ఆటేం మాటలు? నువ్వు కోపం నేను మాట్లాడకపోతే నాకు నిద్రలేస్తే నట్లు పోతుంది. పిరి డియర్! ఇంకెప్పుడూ నిద్రలేచి మిమ్మల్ని నవేరా? ఏది ఇలాచూడు, నావలెవు. ఆకో అలలు మేపుటం మరిచేపోయాను, పోయింది. నా మీద కోపంతో బుంగిమూతి పెట్టుకుని ఎంత ముద్దుగాడిచావో తెలుసా? వచ్చి కిపిర్చి కదా అని ఉంచుకున్నాను... అలలు ముద్దలతో అంద మయిన దానిని నాకిప్పుడప్పుడే తెలుపాలింది రమణ!."

"అయిం. ఇప్పుటికేయినా బుర్ర నరిగా పనిచేస్తున్నందుకు సంతోషించాలి!" అంది రమణ మునిముసి నవ్వుతో.

ఇలాంటివేళ్ళ తగవులు వార్చినప్పుడు గోపమూ, విసుగు కలిగినా, అ కదలాడుకానీ. గడిచి, మళ్ళీ దగ్గరపలం మరుసరోగా ఉండేది. అలాంటప్పుడు, "నవరాలేడు, మానాకిమాటలు

గోరంత దీపం

దాగనే వస్తాయి. దాగ బలిహంబారు. పిగులు తారు. నేనే పిచ్చిదాన్ని ఏదోదో ఉపించుకొని, అయిన నన్ను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారని దాద్ర పడ్డాను" అనుకుంది రమణ. "అతను చేస్తున్న ఉద్యోగమూ, దాద్రలా అలాంటిది. తను చాలిక్కు ముఖ్యంకాదు. అతను తనని దాగ మాడటం ఏమిటి? ఈమె అతన్ని దాగ మానుకోవాలి! అతనికి దోలే కోపం తీరక ననుయలో దగ్గరుండి, అతడు మిళితంగా, సంతోషంగా ఉండేలా చూసుకోవాలి" ఇలా ఎన్నో నిర్ణయాలు చేసుకుంది.

పారికికా కొవ్వులన్న ఇలా మిళితంగా ఉంటారని, రమణకి దగ్గరగా కేరీ పీగ ఉండాలని ఉన్నా, అప్పుడప్పుడు విశ్వమూర్తి గుర్తొచ్చి నన్నుదా, అయినకే పని ఎక్కువయిపోతుంది, వెచ్చిపోవాలి త్వరగా అనుకుంటాడు. తనకి, తన ఇష్టానుకూలకే, రమణ ఇచ్చే ప్రాముఖ్యత చూస్తే, తనని గురించి తన కంటే ఆమెకే దాగ తెలుసేమో అనిపించేది ఆతనికి. "ఈ అమ్మాయికి నేనంటే ఎంత ప్రేమ! ఈమెకి ఎప్పుడూ కష్టం కలగకుండా చూసుకుంటాను. కాస్త దగ్గరుండి, నాలుగుమాటలు వెలితే చాలు, ముఖం విసిరుంటుంది. అల్లు సంతోషి ఇలాంటి దాన్నా తాను, తన పనిలోపడి అనలు చలుకు రించటమే మరిచి పొందింది!" అనుకుని పోయినాడు.

పైచూరులో బుందావన్ గా ర్న గ్లస్ చూసారు. కావేరి కాలువలో బోట్ పైరు నెచ్చారు. ఇద్దరూ పక్కపక్కన కూచుని పిల్ల మీద ప్రయోజనమూ ఉంటే, "బాగానీ! ఎప్పుడూ ఇలాగే ఇద్దరం కలిసి జీవించుతూ ప్రయాణించాలి!" అని అనుకుంది రమణ మనసులో.

పారి పెద్దలో కలుసుకుని, మాట్లాడిన అరుణిని, అమె అదాన్ని మరచిపోలేదు, 3. చాక్. వి. రావు. కావేరిలో అప్పుడు గడ్డే చోరాలో కొంచెం ప్రాగ ప్రవర్తించగలిగాడు. ఇప్పుడు, చాక్చోరాలో ఉద్యోగి అను. అవతే పరకలాంటి తనమీద అంత మంచి అభిప్రాయం ఏర్పడలేదు. ఆ పనిపీరితో మొదలు కనీసం ఇంజనీరేనే, తన పాతపేర్ గట్టిపరచు కోవలసి ముఖ్యం తనకి. అందువల్లనే అరుణతో పైపాపు పాడేగించాలనే కోరికని మనసులోనే దాను కుప్పాడు రావు.

పరకలాం దగ్గర ఉద్యోగం అలవాటు అప్పుతూ వుంది. ఆయనని చాలాసార్లు అలవాటు, వద్దతులు అని తనకుందేరా, కానీపేని అయినది తనకేమిట? అనవసరంగా అయినది వ్యతిరేకేనే తనకేం లాభం? అనుకుని బాగ్గలా తన వచ్చులో ఉంటూ వ్యవహరిస్తున్నాడు.

పారి విశ్వమూర్తి అప్పుడు కావలంతో రావుకి ఆశ్చర్యం ఏమీ అనిపించలేదు. ఇద్దరూ ప్రేమించుకున్నాడు. పిక్కంటే ఇష్టమయే పెల్లి అయిపోయింది. కానీ కంపెనీలో పారి మాటకి వున్న విలువ, పరకలాంతో పో అందరూ అతనికేన్నే గౌరవం చూస్తూంటే వింతగా తోస్తుంది. "ఇంత త్వరలో ఇంతమంది అని మానాన్ని ఎలా సంపాదించాడో ఏడు?" అని రోకోపలే ఆశ్చర్య పోతుండేవాడు.

ఆ ఆశ్చర్యమే అనుయగా మారిపోయింది, పారి 'గోరంత దీపం' ఎడిటర్ అయిన తర్వాత.

"ఏది మొహం ఏదీకేం తెలుసుంది, అంత బాధ్యత అప్పగించారో? ఈ 'పరిచయ'కను బుద్ధిలేదు," అని తిట్లుకున్నాడు.

తను కర్నూలులో వచ్చి చేసినప్పటినుంచి, ఎన్ని రోజులుయినా ఒక్కసారికూడా పరకలాం ఇంటికి వెళ్ళే అవకాశం రాలేదు. కర్ణుల రోజూ అసహనమిందిగానీ, అరుణ మాత్రం ఇటువలెను ఎప్పుడూ రాదు.

ఒకసారి తనే అసీనుమంది ఇంటికి పోకే కాకుండా, అటు ఇటు ఎవరూ లేకుండాచూసి. అరుణ పోకే తీసి 'చాక్' అన్నానా.

"చాక్, నేను రావుని, ఆ పీస్ మంచి మాట్లాడుతున్నాను. మీ దాడి ఉన్నాదా?"

"దాడి అసీనులే లేరా?"

"నా! అందుకే కొంచెం పని ఉండి పిరిచాను... పోనీలేండి. ఎటుయినా వెళ్ళకేమో బయటికి... అవును... నేనూ మీకు గురువానా? అనేక మా ప్రేమ పెద్దలో చూసేందే మిమ్మల్ని."

"గురువేరేం? మీరే వచ్చి ఇప్పుడు యింది! ఇలాగే వెళుకున్నావు, అదీ అనుకో

మం సంసారిం చక్ర గా వుండడానికి

కొరియం మా ఆవిడికి చల్లారం నాకు తెమడే! ఆవిడిమాట నాకు వినపడదు నేను చొసనిది ఆవిడికి ఉనపడదు!

పూర్వం వరంతునునే మరచుచు-అప్పు
వర్షానా తెలిసివచ్చినది ఉండెను. అనిపి
సినది కాకయునే వర్షాన్ని నా నమమ వర్షానా
నేర్చుకొన్నాడు. కాకయునే మిక్కిలి విను
చుచునుండిన గురువును "ఏ ఏం కే వా
అనిపిస్తే ఆ ముక్తి ఎంతో అనివాసం ఉండే
నది. వర్షానా పూర్తి కి గా నే కాకయు
"మరచుచు" తమకు మేను గురువడిగా అను
చుచునారే మెచ్చుచు" అని అనెను. అయిన
"చాయూ! నిన్ను ఏమీ ఇవ్వకుంకలరేదు. నిన్ను
వచ్చునను గురువడి, వినుచు చేరినవారు
చాయూ. విర్వచారంగా ఖాళీయి" అని
చెప్పెను. కాకయునే అది శ్రద్ధా కలిగించలేదు.
గురువడిగా ఇచ్చారనే దుర్గంగా నేనెకరించి,
నేను రెండవవర్షానా గురువును అడే (నీర్పిం
చాడు. ఈ నీర్పించడం వల్ల వరంతునినే
అత్యంత "కొంప" వచ్చి "నవ్వు నవ్వునింద
అనుగుతున్నాను. కాబట్టి - నీర్పించు గు
రవలెను వర్షానాను కట్టి - నీర్పించు వర్షా

==భర్తృ సభం==
అవిలస్స వేంకట రమణయ్య

దస్త్రప్రతిస్కరణలు

ఇప్పుడు అని అన్నాడు. తొత్తుడికి దీనిని, అక్కర్లేమో కలిగియు. పర్వతానుకోట్లా ఎక్కువ తేదదం ? అయినా ఆయన కోరిక వెల్లించక తప్పదని, అంత పైకం ఇవ్వగల రాజు ధర్మ మహారాజే అని గ్రహించి ఆ రాజు నదకు వెళ్ళాడు.

రఘు మురోజా కొద్దికాలం క్రిందటే విశ్వవిద్యాలయే తన పర్యవేక్షణ దానం చేసి కట్టుగట్టలో ఉన్నాడు. మట్టి పీడతలతో కౌత్సుడికి అధిష్ఠం ఇచ్చాడు. దానివల్లనే అతని లేమిని గ్రహించి కౌత్సుడు “మరోక రాజును యాచితి” నంటూ తన

పల్నాటిలోని రఘు మహారాజుకు చెప్పాడు. "మీరు నా వద్దకు వచ్చి, కొంత తీరుకొంటే నేరకా చట్టానికి బాధకా" అని కురుచుడు. మీరికేమిటి ఉండదు. రేపు ఉదయమనే మీరు వీరన గృహం చేర్చి యానా" అని, కురుచుడు మీరికి యుద్ధానికి సిద్ధపడ్డాడు. రఘువు అడవిలో కురుచుడు కావడం. కానీ, యూహించడం రాజుల వద్దటి కాదు కాబట్టి, అతణ్ణి జయించడంలో ఉన్నా తేవాలని నిశ్చయించాడు.

కుబేరుడికి ఈ సంగతి చారులవల్ల వెంటనే తెలిసింది. అతడు రమ్మ మహారాజుకు భయపడి తెల్లవారేసరికి రాజకోశాగారంలో బంగారంవర్షం కురిపించాడు. అది ఎన్నో కోట్ల ధనం !

ఆ ధ నా న్నం తా తీసుకోవలెనని
రఘుమహారాజు కౌత్యుడితో అన్నాడు. "నాకు
కావలసినది వధ్యునిగుక్కల్లే ! అంతకంటే
ఎక్కువ నాకక్కరలేదు. వేసు తీసుకోను" అని
కౌత్యుడు ప్రమాదాన మిచాడు.

“నీ కోపం నేను కుజేరుదీ మీదికి
యూద్ధానికి పోదలచగా ఈ ధనం వచ్చింది.
ఇదంతా నీదే! తీసుకోక తప్పదు” అని
అన్నాడు.

ఈ దాత గొప్ప త్యాగానికి, దానం
తీసుకోదలచిన కౌత్యుని ఉత్తమ స్వభావానికి
అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

ఇలాంటివారు ఉండడం చాలా అరుదు.
ఉత్తముల పృథ్వీదాసు ఎలా ఉండేది తెలిసి
కొనుటకు ఈ కథ చక్క వి ఉపదేశం.

అశారహిత స్వభావాన్ని తెలపడానికిన్నీ
ఇది మంచి దృష్టాంతమే ! ★

కుండా ఫోన్ పిల్చినందుకు" ని మ్మొరంగా అన్నది అరుణ, ఎన్నాళ్ళుగానో, అతని ఫోన్ కాల్ కోపం ఎదురు చూసినదానిలా.

నంతోపాటు తల మునకలుబోయూడ రావు. “సోరి...” బాధపడ తున్నాడలాగా. మరుసటి రోజు ఆటలుముగిసి పుట్టి ఫోన్ చేశాడు. అప్పటికి అతను పేరుకు డాక్టర్ అడవుతూపు, ఫోన్ చేస్తున్నది అతనినోమి విషయం అర్థమయ్యింది. ఎందుకంటే ముందు రోజునా నానకం అప్పటిలోనే ఉన్నాడని విషయం కైరవపూర్వం తెలిసింది అమె. అందుకే అతను పుట్టి ఫోన్ చేస్తే దేవాను కావకుని ఫోన్ చదివే తూపుడు.

అనుకున్నట్లుగా ఫోన్ రింగయింది.

“మీక్కావలసింది నేనా, నాన్నగారా ?”

చివరిగా అడిగిందరుణ.

కున్నానే! అనుకుని'

“నీకోసమే చేశాను” చెప్పేశాడు.

“ఈ ఫోన్ దిశనెన్ ఎందుకు? స్రీగా ఉంటే ఇంటికి రండి. కాఫీ తీసుకుని వెళ్ళొచ్చు నీమంటారు?”

“మి ఇంటికొ” బాపుండదేమో అయినా!
 పసి ఒక వేద వేదాం. సామంతం మీ ఇంటికీ
 అవతలి పర్యంగం దూరంకో స్నేహంకో, నిన్ను
 ఆరిగొడి ఉన్నాయి మూడు, అక్కడి కొన్నాయి
 అంటే... దేవానామ... మీ వాదనాగిరికి
 తెలియదా నువ్వు నన్ను అభ్యర్థించడం సరికాదు.
 నేను రాజును సరికాదు. అందుకని నేను చెప్పి
 నట్లు చెయి ... ఏ కిష్టములులేన సమా...
 నుండి రాక వేదేనా అభ్యర్థనం ఇంత అను
 మదము. ఇంకెవరూ తెలియరాలేదు”

అనేసి, ఆమె అంగీకరించక ముందే ఫోన్ పెట్టిసాదా రావు; ఆరవికి తెలుసు, ఆమె వస్తుందని. తన మాటచాతుర్యం మీద ఆ మాట తం నమ్మకం ఉంది రావుకి.

“ఇతనేమిటంత అధికారంగా మాట్లాడి రమ్మన్నాడు?” అనిపించినా అదీ సంతోషంగానే ఉంది ఆరుణకి

టయిం హుసింది మూడున్నర అయింది
 సరూలేదు తయారవడాని కింకా బోలెడంత
 టయిం వుంది - అనుకుని పెడక మీద
 స్ట్రక్డ్ దన్ను, అంటేనే చరకులు మేలుగు వెళ్ళింది
 నైక్కి, ఈవేలీ కింకా నెం పిన్స్ వందలకు
 జేర్ యిస్తుంది, ఎవరయినా ఒక స్ట్రక్డ్ వెంటు,
 పినిమా తాలంట తిరుగుతున్నానని, అలాగే కోపం
 పిన్చుతో పిన్చు పుట్టాడంటున్నానని చదివే
 నన్నుకు, ఆ ఇద్దరుకో తానోకే అయింది.
 ఆ స్ట్రక్డ్ తననే ఎవెంక చేసుకున్నట్లు కంట
 కంటుంది. ఇంకా మాత్రం ఏ పినిమాస్ట్రక్డ్
 రోజు హుసింకా, గ్రావి యాక్టర్లు ముఖం
 రోజు కనిపిస్తా న్నాడు.

(ఇంకా వుంది)

అమ్మంటే తెలిలండో నాన్నామా!

అవధానుల జుర్రాక్షణాల్లో - మల్లం పల్లి నాగేశ్వరరావు

ఈ పదిహేను రోజుల్లో ఇది నాలుగో ఉత్తరం, అమ్మ దగ్గర్నుంచి. ఉత్తరాన్ని చించి, ముక్క ముక్కలు చేసి, కిటికీలోంచి బయటికి పారేయించినాందింది.

కోపిస్తూ కాస్త విగ్రహించుకొని, కసిగా ఉత్తరాన్ని ఉండవట్టి జేబులో పెట్టుకున్నా. ముప్పయ్యేళ్ళు వచ్చినా, ఏమీ తెలియని చిన్న పిల్లలాడేలా వస్తు మానీ ఈ అల్లుడుంటే నాకు మరో చిరాకు.

అంటే మేలని పెరిగిన తేలుట్టున్న ఇంట్లో పూదా నాలుగు రోజులు నడుచుపోలేని అమ్మని మనలో అర్థం కాలేదు.

మేమి పుట్టివెంటనే నాన్న పోవడమే ఈ అవధానిల్లోకి కారణమేనా?

కాలు (క్రిందపడితే కందిపోతాడన్నంత అల్లుడూనగా పెంచుకున్నా... క్షణం వరదంటే ఈ అభిమానం...

ఉప్పిలి తిప్పిలిచేసే ప్రేమా. ప్రాణాలు తోడేసున్నాయి అనిపిస్తోంది.

ఇలాల్లోకి నమంగా తవని మా ముఠా యింట్లో నదిరి నెల్లూరుయింది - ఈ మాత్రం దానికే నా సునింది యింకా బెంగా?

నేనేం మరి చిన్న పాపాయిని కాన?

నాకూ పెళ్ళియింది...! త్వరలోనే తండ్రిని కాకోతున్నావాదా!

పెళ్ళయి నెంచుకొన్నార అయిందన్న మాటేనా...

రాదో లంబిగా గడవడం... రాదే తేలి వలం రుచి మాడ్చడం ఈ నెల్లూరు మార్గమే.

పెళ్ళయి ఉత్తరా నంపారిన పెట్టిరా... ఇంటికి నిండుగా, ఇద్దరికీ నీడలా, ఎక్కడా చూపా అమ్మ.

రాద తల్లి కాకోతుందని తెలిసిన దగ్గర్నుంచి... అంతకు ముందు పెట్టె ... కానీ కూడా పెట్టెనుండం మానించేసింది అమ్మ. గట్టిగా వచ్చుకుందామన్నా పీలురేది అమ్మి కొంచెం అమ్మగారి ఎంచే వచ్చేనే ఉన్నారన్న ఆలోచన, వా అనందానికి ఎప్పుడవదలాడు కలిగి చిందో చిలా చెప్పను అమ్మ.

అందరి అత్తల్లా... కడల్లోకి అరల్లు పెడుతూ, అమ్మ కూడా ప్రవరిస్తే నదిట్టులు మరగా ఉండేవేనా?

తల్లి కూతుళ్ళు కూడా యీలా ప్రవరించ

రేమా ... అనిపిస్తుంది రాధని అమ్మని మామంటే.

అమ్మకన్నా అరాకులు ఎక్కువన్నట్లు ప్రవరించేది రాధ. ఆరుమీద మూడు పడ్డా, మూడుమీద ఆరు పడ్డా, అమ్మకి భగవద్గీతలోని శక్తికాలు వినిపించి వచ్చేగాని... రాధ దర్శనం జరిగేది కాదు.

కడుపులో నలుసు వడేత వరకూ, ఉదయూస్తే పూజలో ఉన్న అత్తగారికి కానీ పెట్టి తాయెందం రాదేమంటే.

ఆ తర్వాత ఆ డ్యూటీ కూడా అమ్మే తీసుకుంది... కోడలిక్కడ అంటేపోతుండేమామని.

ఎన్ని మరుదమైన రాళ్ళు అమ్మ భగవద్గీత శక్తివంతం కోమా, మధుర అమ్మన ఉదయూలు, ఉదయూస్తే మారోదయానికి ముందే చేసి పెట్టి యిస్తే కానీకోమా కొట్టుకు పోయాయో ... ఎవరికి చెప్పకోమా? తమ చెప్పకో కొట్టిరా, చిరునవ్వుతో నూనచగం తీర్చున్న రాధ అమ్మమీద మాత్రం ఈగ వాలనియారు.

మనమలోని ఈ బాధల్ని ... రాదతో చెప్పి అభిమానపడడంకన్నా తెలిచిత్తున్న తనం మరొకటి లేదు.

అతీవలం కలంకాయం కలిగిస్తూ అసోసి లేచిపోమిది ఇంటికేమీ పోనీ (లేనిగు ... లేనిగు ... లేనిగు మనీ మ్రోగింది. దీనివే పోరా.

"పోనీ! ఆ లాశేలేలే రోడ్డు కాంట్లాక్కు పిగిగియిన పారాలు తెన్నుంటారా పోనీ! తమరు చేపట్టింది పారం రోజుంటేలు పెంపుతో ఉంటారా" అన్నాడు వివయంగా పాడే క్లక్కిరిచినా.

"స్వీట్ డింగ్ డేవో .. బం .. ఆ వచ్చే బన్నడు మన జేబుగా. గర్లు కూడా రమ్మని చెప్పండి ..." అని పోనీ కేటేమీద పెట్టాడు. అప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది .. నాయంలం (ప్రయాణం నంకింగ్) కాళికాలో వాక్కి (డ్రై వర్ని నేరమని చెప్పాను పూర్వం).

"పోనీ!" అన్నాడు (డ్రై వర్ని డేవీడ్).

"దండో? కాదు రేడియో?" అన్నాడు

త్వరలోంచి తల ఎత్తుకుందా.

"అవును పోనీ! ఆయిలు, బ్రేకులు, రైట్లు, లెఫ్టు అసోసి పేర్-పేక్స్ ఉన్నాయి. అసోసి డేవీడ్ దయ పోనీ!" అన్నాడు డేవీడ్.

వచ్చుకున్నాను మనసులోనే డేవీడ్ నమ్మకానికి. పైకమీద నంతకాం వనులు కానిచ్చి, అందరికీ చేయవలసిన వనులు విడిచిపెంచి, ఎంతో ఆనందంగా కారు వెళ్ళాను.

"రాధ ఎంతో హాయిగా ఉందికదా... ఈ వెస్ట్రెల్ లాల్తో లంబి (ప్రయాణం)" అన్నాను స్వీరింగ్ తీసుకు.

"అబ్బాయి గారు నాన్నెళ్ళకదా... రోడ్డు తేసి మాడ్చడం ఆరోగ్యానికి మంచిదేమా?" అంది రాధ కిటికీలోంచి బయటికి చూస్తూ.

"ఎక్కసున్నది (డ్రై వర్ని డేవీడ్ కాదని, తమ శ్రీవారు రాజాతో అని తెలుసుకుంటే కాస్త బాగుంటుందేమా?" అన్నాను రాధపై నె బరుకుతూ.

"రాధ వెస్ట్రెల్ లాల్... నువ్వంటే లాదు రోడ్డు మీద కాదుకే ప్రయాణం... కన్నులు ఎండవైన బంటు... అప్పటికేమింది... అనుచైన ఏకాంతం... స్వీట్ కోవో కోవో" అన్నాను రాధను దగ్గరగా తాక్కుంటూ.

"మాడు బుట్టి! మనిద్దరం వెళ్ళిస్తుంది హానివనకీ కాదు. రావుంటే... వా పుట్టింటి కని జ్ఞాపకం పెట్టుకుంటే కాస్త బాగుంటుంది. అట్టే పాదాపుడి చేస్తే... అమ్మ పెనుకేట్లో లేదని అబద్ధంకాదు ముమ్మల్ని... మీ అబ్బాయి అల్లరి పెడదేమా? అంది రాధ దగ్గరగా బరుకుతూ.

ఎండకో అనిపించింది... ఆ క్షణంలో రాధ మామూలుగా లేచింది, కొంచెం కోవం గా ఉండని... వెంటనే తెలిచిపోయింది రాధ కోపానికి కారణం ఏమిటి!

"రాధ! అమ్మని ఇంకా తీసుకురాదేని కదామెప్పిందా!" అన్నాను.

అమ్మ పేరు చింతే రాదు... రాధ బుంగ మూల కోపాను ములుమాలుమవుతాయని తెలిసి.

"వా కేం కు కూడా మధ్యలో కోవం? అల్లయ్యను తీసుకురాకోయినా, అనిదే మికు (వ్రాసిన ఉత్తరా మానూ కూడా మునించకపోయినా, ఉత్తరా లాల్చేది మీరు అబద్ధాలు అడిగా... నేమెద్రైను మధ్యలో కోవం తెచ్చుకునేందుకు?" అంది రాధ బాధగా.

"నిజం రాధ! ఉత్తరాలు ఆ పులు లాల్చే" అన్నాను. పొంగవనం చేస్తూ దొరికి పోయిన దొంగలా.

అనుకంపంగా చేయి పేంట్ తేలుమిడికి పోయింది. ఉండవట్టి నడవిన ఉత్తరం అలాగే ఉంది.

"అబద్ధాల్లాంటివికన్నా కూడా కాస్త తెలిచి పేలులు కాలా. మరి అల్లయ్య నాకు వ్రాసిన ఈ ఉత్తరం నంకిరేటి?" అంది రాధ జాకెట్లో మదవిట్టిన ఇంటాండ్ను పైకి చివ్తూ.

అన్నటి చిల్లు-అత్త హత్య!

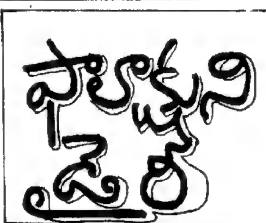
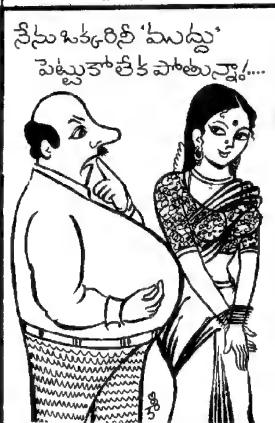
కనకాచే ఇమ్మారెమ్మ చిల్లుతో తనను జీవితకాలమూ పేదపెట్టు తననిచ్చి నివారించు కోదానికి ఇంగ్లండ్ రికమండేటు వెంట జాన్ విజెట్ అనే 45 ఏళ్ళాయామప్పతో చేరి, ఆ అపరాధము దివ్యంగా పూరితమేమని తిల్లుచూసి, దిక్కుచప్పుపోయాడు. అతని ఇమ్మారెమ్మ 300 పాపంయితే అనుపతి తిల్లు 15 వేల పాపం. ఈ తిల్లు కట్టుదానికి చిల్లులేక, పోనలేక, వేరే గత్యంతరంలేక, గండె రాయి చేసుకుని కావన్న అత్తహత్య చేసుకున్నాడు.

రక్తంలో డైట్లో రావిన పోదగ్రంథం!

12 వ శతాబ్దంలో మలకు అనే జానీ మహారాజా రాజ్యంపై ముఠాదళ్ళ కారాగార వానిం చేయవలసి వచ్చిందట, బోధమతస్య డయిన ఆ మలకు తాను క్షై లతో వున్న ముఠాదళ్ళతో తన రక్తంలో లంకార్మమాత్ర అనే పోదగ్రంథం వున్న కాపు 10,500 మాలంతో రాకరట. అలా తాను రాస్తే బుద్ధుడు తనను కనకరించి తాను పోగొట్టుకున్న స్థానాన్ని తిరిగి తనకిచ్చి డని ఆయన అనేవాడట. అలానే ఆయన తిరిగి 1144 తో సింహాసనానికి వచ్చి 20 ఏళ్ళ రాజ్యపాలన చేశాడట.

ముద్దుల మొనగాడు!

ఇంగ్లండుకు చెందిన కైన్ స్టేడ్ లో 1978 వ సంవత్సరం సెప్టెంబరు 22 వ తేదీన తేన్స్నేలే అనే ఒక ముస్లింరావు ముద్దుట్టుకున్న అమ్మాయిని ముద్దుట్టుకోకుండా ఎనిమిది గంటల కాలంలో 4049 మలలి అమ్మాయిలను ముద్దుట్టుకున్నాడట. గంటకు అయిదవందలా మందిని ముద్దుట్టుకున్నాడట!

శోకాన్ని పాతకంగాలు చేసేమనుడు!

కెంగుకూడు హిందుస్తాన్ ఎయిర్ వాల్స్ క్లబ్ కి బిటేటకు చెందిన టి. పంజప్ప అనే వో మేదని మామ శోకాన్ని నిట్టలలుపుగా 25 లాగాలుగా చిల్లి ప్రపంచ చరిత్రనే చిల్లి చెందాడినాడట. గుయేమ్ బుక్ ఆఫ్ నరకర్మ రికార్డ్ లెక్కం ప్రకారం ఇంతవరకూ వెంట్లకును 16 నిలుపు బాగాలుగా చిల్లిగమే నమోదయిందట. ఈయన ఒక బియ్యపు గింజ మీద 4160 అక్షరాలు కూడా వ్రాశాడట. అంతేగాక ఒక బియ్యపు గింజమీద రామాయణం, మహాభారత ముఖ్య ఘట్టాలనూ, హెచ్. ఎ. ఎల్. వారు తయారుచేసిన విమానాలలో కొన్నిటిని కూడా చిత్రించారట. అహో! ఇటువంటి మేదావులను ప్రపంచానికి తెలిసెలాచేసి, వారిని పాపించి, తద్వారా శిక్షిస్తే, తప్పని పాపంకాదని దేశం!

చిత్ర నిర్మాణ

వ్యయంలో ప్రపంచ రికార్డు!

ప్రపంచ చరిత్రలోనే అత్యంత ఇయ్యతో తీసిన సినిమా స్టార్ బ్రక్ అనే హాల్వుడ్ సినిమా అట. ఔని రావ్ జెర్రి యా చిత్ర నిర్మాతకు. రావ్ జెర్రి యా సినిమాకు రెండు కోట్ల డలర్లు ఖర్చయిందట. 1979 డిసెంబరు 6 వ తేదీన హాంకంగ్ లో యా సినిమా చివర్లు పోయాయి.

శరీరయుగ భీమము!

యు.యన్.ఎ.లోని జార్జియాకు చెందిన పోల్ అండర్సన్ అనే యరనైయ్యేళ్ళ యువకుడు 1975 వ సంవత్సరం జూన్ 12 వ తేదీ వో పెద్ద కేసులోమీద 6270 పాపం- బదులుకల ఇమన పాపమన్నట్టి పెట్టి ఆ కేసులు కేంద్ర దూరి, రెండు కేసులతోనూ అమాంకం ఆ కేసులు పైకి ఎత్తాడట. ఇంతవరకూ అంత బరువు ఎత్తిన మనిషి కేసు ప్రపంచంలో.

ధీరీకి అగ్రరాంబాలం!

ధీరీలో స్త్రీల వాపులలో వోళ్ళ కాలి మనిషివడంలో ధీరీకి ప్రథమ స్థానమట. ఏ యిలర కేంద్రపాలిత ప్రదేశాల కన్నా ధీరీలోనే యీ వాపులెక్కువ 1977 లో 311 మందిల. ఆ సంఖ్య 1982 లాటికి 610 గా పెరిగిందట. ధండహాలో 1982 లో 44 మూ తమేమట

హెచ్చరించే కార్డు!

బ్రిటిష్ శరీరం కార్డు కంపెనీ వో కొత్త రకం కార్డు తయారుచేసిందట కార్డు శ్రేణులు నరిగా ఎని కేసుకపోయినా, పెట్టాలు అయి పోయినా, ఆ కార్డులోని వో కార్డుని వినమ్రం డట. 32 మాలలు ఎల్లెక్ట్రానిక్ టేబుల్ ఫుండ్, నమయానుపాతంగా హెచ్చరికలు మ్రం డట. ప్రపంచ చరిత్రలో నటుడే నోకేలే మేక్ కేని కేత యా 32 మాలలా మల్లా డంచారట.

పసిపిల్లని బలిగానన్న వింత ముద్రం!

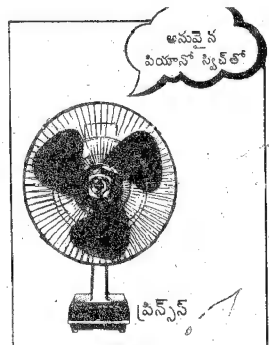
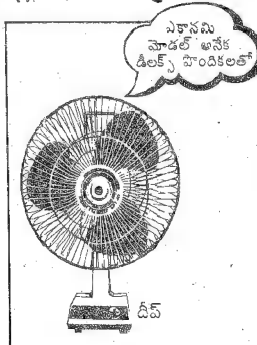
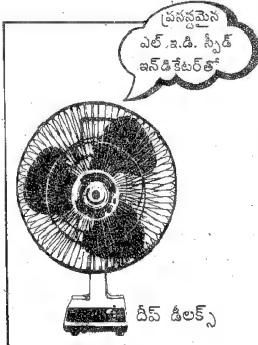
దోదావలం తాలూకా చిన్న మార్కా పూరుకు చెందిన వో వ్యవసాయ కార్మిక జంట తమ రెండు పిల్లలను తమకూడా పాలానికి తీసుకువెళ్ళి వో వోల వడకొట్టెల్ని వనరికి వెళ్ళిపోకి తోడేలు అకారం, వంటికి నల్లని వారలు, పాడైన మెడకం వో వింత జంటువు ఆ పిల్లలను వోల కరెంతుకుయిందట. ఆ దంపతులూ, మట్టుచెక్కలవారూ క్లరలో వెంటబడినా ప్రయోజనం కలుగలేదట. ఆ మర్నాడు ఆ పిల్ల తల పాదల్లో చొరికిందట ఆ తలో మెడ కు కూడా ఆ శంకువు తిసిరిందట పాపం!

బాదల్ ఫ్యానులు

చల్లని పవనాల ప్రశాంతతకు

ప్రముఖ ఫ్యాన్ డిలర్లందరివద్ద లభించును

ట్రైలో

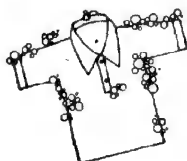
ఉపయోగించడానికి మీకొక
మంచి కారణం:

ఇతర ప్రముఖ డిటర్జెంట్ బిల్లలకన్న
దీని ధర 30% తక్కువ.

ఇదిగో, ఇంకా మూడు కారణాలు:

మరింత నురుగు

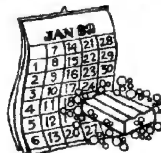
దీని సమృద్ధమైన నురుగు మరే
డిటర్జెంట్ బిల్లకన్న ఎక్కువ
బట్టలను కుత్రం చేస్తుంది.

మరింత ఉతికే శక్తి

అతిగా మానీన బట్టల్ని కూడ
చక్కగా కుత్రం చేయగలది ట్రైలో
అందులోనే ఉన్న ట్రినైల్
బట్టలకు వాటి అసలు తెల్లదనపు
మెరుపు తెస్తుంది.

మరింత మన్నిక

ట్రైలో సులువుగా మెత్తబడిపోదు.
అందుకే అందులో వ్యతాపాదేది
ఎంత మాత్రం ఉండదు. పూర్తిగా
అరిగిపోయేదాకా ట్రైలోను వాడవచ్చు.

ట్రైలో — మరింత ఉపయోగకరమైన నీటి డిటర్జెంట్ బిల్లు.

Godrej

కలనాశమైతే...!

- చినుకొండ సునీలాదేవి

ఆ రాత్రి కిరీటికి విద్రవ పట్టలేదు. మీనాకిని గురించే ఆలోచించ సాగాడు.

"మీమలా కిరీటీ! విద్రవ రావడంలేదా!" సారధి అడిగాడు.

"లేదూ!"

"మీ నాశ్చి గురించే ఆలోచిస్తున్నావు కదా!"

"అవునా చనిపోయిన మీనాశ్చి ఎలా బ్రతికిందా అని సంభాషించా వుందిరా" కిరీటీ అన్నాడు.

"మీనాశ్చి చనిపోలేదురా!"

సారధి హఠాత్తుగా అన్నాడు కిరీటీ పురికిపెద్దట్టు చూశాడు.

"అవునూ! మునుప్పూటికి నీవంటి!"

"అంత ఇబ్బందిగా ఎలా చెప్పగలను తున్నావురా?"

"మీనాశ్చిని నా కళ్ళతో చూశా కాబట్టి!" సారధి అన్నాడు.

"అమ్మ చనిపోవడం నా కళ్ళతోనే నేనూ చూశారా!"

"కిరీటీ! తోకంతో ఎన్నో వింతలు జరుగు తుంటాయి! చనిపోయినవాళ్ళు మళ్ళా కొంత సేపట్లో లేచి కూర్చున్నారని మనం అనుకున్నాడు 'సెలెస్ట్' వార్తలు చదువుతుంటాం! ఇదీ ఎటువంటి వింతలో ఒకటి!"

"అయితే మీనాశ్చి చనిపోలేదంటారా?" మల్లా అడిగాడు కిరీటీ!

"లేదు! ఆమె తిరిగి బ్రతికింది!" సారధి దృఢంగా చెప్పాడు!

సారధి మాటలు కిరీటీని ఆ తోచింప చేశాయి!

సారధి చెప్పిందికూడా నమ్మగానే వుంది! తనూ 'పెన్డెల్' అంటుంటే ఏం తలెన్నో చదివాడు. సారధి చెప్పినట్లుగా మీనాశ్చి తిరిగి బ్రతికి వుండొచ్చు! తను ఆమె చనిపోయినప్పుడు అక్కడే వున్నాడు! దాక్కు ఆమె మరణించిందని చెప్పగానే ఇక శ్రమలకూడా వుండలేక వచ్చేశాడు! హాస్పిటల్లోనే కాదు! ఆ ఫ్రాంటోనే వుండలేక ఏరానర్ స్ట్రీట్‌లోపు వెళుతూడ బంజెక్కినీ సారధి దగ్గరకిచ్చాడు! అయితే తను అక్కడి నుండి వచ్చేసిన కొద్ది క్షణాంత ఆమె బ్రతికి ఉండొచ్చు! తనకా ఏమియం తెలిక - తనామె మరణించింది అనుకుంటున్నాడేమ!

(గతపంచిత తరువాయి)

"కిరీటీ! ఇక ఆలోచనలు కట్టిపెట్టి వెళతాంరా వుందరా!" సారధి అన్నాడు.

"అదికాదురా! నాకొక అనుమానం కలుగు తోంది! మీనాశ్చి బ్రతికుంటే ఇప్పుట్లా నమ్మ కలవకుండా వుంటుందా?"

"ఏమో! దానికి నేను మూడనం చెప్ప తేను! వచ్చేవారం మీనాశ్చి చెప్పేంది కానీ నవ్వు పోయినా విడదొడ!" అన్నాడు సారధి కళ్ళు మూసుకుంటూ.

"చచ్చేవారం వరకూ అక్కర్లేదురా! రేపు నేను హైదరాబాద్ వెడతే అంతా తెలుసుంది" అన్నాడు కిరీటీ ఎంతో దీమాగా.

కిరీటీ ఎందుకు హైదరాబాద్ వెళు తున్నాడో గ్రహించుకున్న సారధి హాసంగా వుండేసాడు.

ఎంతో ఆకతో హైదరాబాద్ వెళ్ళిన కిరీటీ మూడోరోజునే పుల్వేడునిరాళిలో తిరిగివచ్చాడు.

"వెళ్ళడం చని ఏవయింది?" సారధి అడిగాడు.

"ఏం కాలేదు!" ఏవారంతో అన్నాడు కిరీటీ. "అనలు నువ్వెందుకు వెళ్ళావో ఇప్పుడైనా చెప్తావా?"

"మీనాశ్చి గురించి తెలుసుకుందామని

జరిగిన తథ-2: హైదరాబాద్ ఉప్పొనియా హాస్పిటల్లో చనిపోయిన మీనాశ్చి బ్రతికిచ్చింది సారధి ద్వారా తెలుసుకున్న కిరీటీ మనమతో అలాడే రేగింది

జ్ఞాపకాలు చుట్టుముట్టాయి - కిరీటీకి మీనాశ్చి ల్యాంకుతో పరిచయమవుతుంది. కిరీటీ అన్యాయంపై ఆతని ఇంటికి నమ్మింది మీనాశ్చి. అతనివద్ద నేనుంటి. నేర్చుకోమని తియ్యాలిగా చేతులుంది. మీనాశ్చి ఆరోగ్యం మంచిది కాదని తెలుసుకొని బాధపడతాడు కిరీటీ. ఆమె తనని ప్రేమిస్తోందని తలుస్తాడు. మీనాశ్చిని సారధికి పరిచయం చేస్తాడు. గత స్మృతులతో నుండి బయటపడతాడు కిరీటీ - మీనాశ్చిని తనొక కళ్ళతో చిన్నలో చూచినట్లుగా చేస్తాడు సారధి. కిరీటీ ఒకసారి హైదరాబాదు వెళ్ళరాను ఏర్పయించుకుంటాడు.

మందు పుస్తానియా హాస్పిటల్‌కి వెళ్ళాను. హాస్పిటల్లో చనిపోయిన వాళ్ళ పేర్లు, డిజి రికార్డులో ఎక్కిస్తారని విన్నాను. మీనాశ్చి చనిపోయి వుంటే ఆమె పేరు కెళ్ళి వుంటాయ కదా! కానీ నేను కదా! ప్రయత్నించినా తెలుసు కోలేక పోయాను!" కిరీటీ బాధగా అన్నాడు.

"ఏమింకవి?"

"రిజిస్ట్రార్లో పేరు మార్చడం లేదు!"

"ఆ మాటతో సారధి కళ్ళు మెరిశాయి.

"అయితే ఇంకేం" సంకోషంగా అన్నాడు. కానీ కిరీటీ నవ్వుతేడు.

"అది కాదురా సారధి! ఆ రిజిస్ట్రార్లో చనిపోయిన వాళ్ళ పేర్లు సరిగ్గా నోట్ చేస్తే వున్నట్లు వాకనిచ్చినాడు. నాలో పేరుకు కాళిగా వున్నాయి. ఆ దగ్కూలే నమ్మని లాశ్మడ కారణమై వుండొచ్చు. మీనాశ్చి పేరుని కూడా ఏర్పించడం చూపిస్తాయి వుంటారు!" అన్నాడు కిరీటీ.

సారధి ఏం మాట్లాడలేకపోయాడు

"అక్కడి నుండి మీనాశ్చి వాళ్ళ ఇంటి వెళ్ళాను. అక్కడ నాకు నిరాశే ఎదురైంది.

వాళ్ళ హోమ్‌లో కాబోలో ఫ్లాట్ తీసుకుని వుంటున్నాడు. ఈ ఫ్లాట్‌లో వుంటున్న వారికి ప్రక్క ఫ్లాట్‌లో వరుసలున్నారో కూడా తెలియదు.

వాళ్ళ గురించి ఒక్క విషయం మాత్రం చెప్పాడు.

"ఏమిట?"

"మీనాశ్చి చనిపోయిన రాత్రి వాళ్ళందరూ కలిసి వున్నారా వెళ్ళిపోయారు."

"మద్రాసు! ఎందుకు?" సారధి అశ్చర్యంగా అడిగాడు.

"ఏమో అది వాళ్ళకు తెలియదు."

"మీనాశ్చి గురించి విన్నాను చెప్పారా?"

"అది అడిగాను. వాళ్ళ కనలు మీనాశ్చిని హాస్పిటల్లో చేర్చించినట్లు కూడా తెలియదు.

మానానా సారధి! మానవుడంత వారికెంతా జీవిస్తున్నాడో?" కిరీటీ వ్యంగ్యంగా అన్నాడు.

సారధి ఏం మూడనం చెప్పలేకపోయాడు. కొద్దిసేపయ్యాక "కిరీటీ! రాత్రా అనిపోయిన నున్నావా? స్నానం చేసి రమ్మ తీసుకో. ఆరోగ్య కూడా దృఢంకను కేంపు పెట్టావా?" అనడంగా సారధి.

"అ!"

"అయితే నేను అఫీసు వెళుతున్నా!" సారధి వెళ్ళిపోయాడు!

ఆ రాత్రి పడకలోయేమియం సారధి "కిరీటీ! ఏమొక మాట అడగా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"ఏమిటా అది." లేచి కూర్చున్నాడు కిరీటీ.

"మీనాశ్చి వెళ్ళిపోవడంపై 'అమ్మ ఒక గాత్ర బొమ్మ' అనేవాడిని! అంటే అర్థం ఏమిటి కిరీటీ?"

ఆ మాట విన్నానే కిరీటి ముఖం మృగ
మైంది. అది చూసి సరళి— “ఇష్టం లేకపోతే
వెళ్ళుకురే! ఆ పాత విషయాల్ని గుర్తు
చేసి విన్ను అవసరంగా భాధ పెట్టావేమో”
అన్నాడు.

“లేదురా! చెప్పాను! ఆ జ్ఞాపకాంతు
మళ్ళా మళ్ళా తలుచుకోవడం నాకు భాధతో
పాటు అనందం కూడా కలిగిస్తుందిరా!”
అంటూ కిరీటి గతంతోకి వెళ్ళాడు.

* * *

“మీనాక్షి! వారానికి ఒక రోజు వచ్చి
వేర్చుకుంటే గాని పనికిరాదు. కనీసం రోజు
ఏదో రోజు అయినా వేర్చుకోవాలి!” అన్నాడోక
రోజు కిరీటి మీనాక్షితో.

“రోజు ఏదో రోజు రావడం కుదరదండీ!
కానీ వెలుస్తూవున్నాడు పోను” అంది.

దానితో అనందవర్ధాడు కిరీటి.

మీనాక్షి మనసు వెలిసింది కాబట్టి కిరీటికి
ఇదివరకుంటే పంకోచం పోయింది.

ఆమెని చూస్తున్నప్పుడు — ఈమె నా
స్వతంత్ర అనే అభిప్రాయం కలుగుతోంది. కానీ
ఎప్పుడూ అతి చదువుని చూపలేదు.

మీనాక్షి చదువయితోయూక ఆమెకి తన
మనసులోని మాట మెప్పు. ఏగ్గరిలో నాలిపోయే
కళ్ళనూ, గులాబీ మొగ్గలయ్యే చెక్కిళ్ళనూ
తనివీరిలా చూడాలి. ఆ తర్వాత అవసరమయితే —
ఆమె తన మనస్సు మీపై చెప్తారంటే... మధుర
సంగీతంలా మనపైరా వివారి.

ఆ క్షణం కోసమే కిరీటి ఎదురు
చూస్తున్నాడు.

మీనాక్షి పరిశీలయ్యాను.

తను ఎదురుచూచిన ముహూర్తం వచ్చిం
దమకున్నాడు కిరీటి.

అదివారం మీనాక్షి వచ్చినప్పుడు —

“మీనాక్షి! పరిశీలయ్యాను. తెలుపులే!
లేపు రాకూడదు!” అన్నాడు.

“చెబుతున్నారెండి!”

“కాదు! తప్పక తారాలి!”

“అలాగే” మాలీవ్చింది.

కిరీటి పొంగిపోయాడు.

రోసే...తను — మీనాక్షి మనసులు విప్పి
చూట్టాడనుకొనీ! అంతేకాదు తను పెళ్లి
ముహూర్తం విజృంభింపజేసేటట్లు కూడా రోసే!

ఆ పంకోచంతో — కిరీటి ఎన్నో కేర్తనలు
మధురాలి మధురంగా వాయింబాడు! ఆ గాన
సుధాలవారిలో మునిగి తేలుతున్న మీ నాక్షి కి
షయం వెలిలేదు.

కిరీటి వయొలిన్ (క్రిందపట్టి లేవరికి
బాగా చీకటి వడంది! కిరీటి శైలు తోడు!

మీనాక్షి కూడా లేచింది.

“రోజుకంటే ఇవ్వాలి చాలా బాగా వాయిం
బారు.” మీనాక్షి మెచ్చుకుంది.

ఎవరి కలువచాలా?...

క ల ని జ మై తే !

"రేపిండా బాగా నాయున్నాను ! మీనాక్షీ ! "

అన్నాడు.

"మీనాక్షీ ఏమేం ! " నవ్వుతూ అంది.

"రేపు నీకే తెలుసుంది ! "

"అయితే రేపటి వరకూ నన్నెన్నో

అన్నమాట ! "

"అవును మీనాక్షీ ! నిరీక్షణలోనే ఆనందం

వుంది" అన్నాడు కిరీటి ఆమె కళ్ళలోకి చూస్తూ.

"నరే, ఆ ఆనందాన్ని నేనూ అనుభవించా

లెండి ! పస్తాను" అని నవ్వుతూ వెళ్ళిపోయింది.

* * *

మధ్యాహ్నం - మూడు గంటల వేళ కిరీటి

బ్యాంకులో కూర్చుని పని చేసుకుంటున్నాడు !

శరీరం యాంత్రికంగా పని చేస్తున్నా - మనసు

మాత్రం శూన్యం లెక్కపెట్టుకుంటుంది !

తక్కువ కాలం గడిచి...

సాయంత్రం అయిపోయింది.

మీనాక్షీ వస్తుంది... తామిద్దరూ కలిసి

పెళ్ళి విషయం నిర్ణయించుకున్నాడు - బజారు

తెచ్చాల్సి.

మీనాక్షీకి పట్టుదీర కొనాల్సి ! మీ నాక్షీ కి

కోవా అంటే చాలా ఇష్టం. బాంజే స్వీట్స్

షాపుకు వెళ్ళి...

"సారే..."

కిరీటి లోకంవల్లకు వ్రేలు పడింది! అతని

చూడడు.

పూర్వం చలనచిత్ర కలెక్షనాడు !

"మీనాక్షీ ! "

"మీకోసం ఎవరో వచ్చారు ! "

కిరీటి లేచి బయటకు వచ్చాడు.

ఎవరో కులాడు గేటు దగ్గర నిలబడి

వున్నాడు ! కిరీటిని చూస్తూనే ముందుకు

వచ్చాడు.

"మీరేనా కిరీటి ! " అతడడిగాడు.

"అవును ! "

"రావుగారు మీదగ్గరకు వెళ్ళారు."

"రావుగారా ! ఎవరాయన ! "

"మీనాక్షీ తెలుసా మీకు ! " ఎదురు ప్రశ్న

వేశాడతడు.

"ఆ ! తెలుసు."

"మీనాక్షీ మా అక్క. రావుగారు మా

నాన్నగారు. మీనాక్షీ పుస్తానియూ హాస్పిటల్లో

వుంది ! "

కిరీటి ఆశ్చర్యపోయాడు.

"హాస్పిటల్లోనా ! ఏమయిందామెకు ! "

అలాంటిగా అడిగాడు.

"ఏమో తెలియదు. రండి వెడదాం."

కిరీటి ఏజింటుని పర్సన్స్ అడిగి అతడి

వంట అటోలో బయలుదేరాడు

62 ఆంధ్రవిప్లవకవిత 16-3-84

కీటి వెళ్ళేసరికి మీనాకి స్వప్నాతో తడు.
అమె ముట్టు మెరెనో? పున్నాడు.

“మీనా కీటికి ?” అక యాల్లె చిట్ట
వెళ్ళి కీటికి అడవిని.

“అవును !”
అయిన ఒకసారి తిరస్కారంగా కీటివేపు
యూని తం తిప్పుకున్నాడు.

కీటికి అదేం చెప్పింనుకోలేదు. అతని
దృష్టంతో మీనాకి మీనా వుంది.

మీనాకిని గురించి తెలుసుకోవాలని వుంది
కనీక. కానీ ఎవరైనా, ఎలా అడవిలో వెళుతాడు
తడు.

అతనికి కలగాయగా వుంది. బాధగా వుంది.
కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరుగుతున్నాయి.

తను ఈ రోజు కోసం ఎన్నో కలులు
కన్నాడు, మెరెనో కాలం నుండి ఎదురు
చూడని కానీ సరిగ్గా ఈ రోజునే మీనాకి

చాప్పిలతో వున్నారని స్థితిలో వుంది.
మీనాకి తేమైందోకాదా తెలియదంటేదు.

తెల్లటి తెడేమీద నెలిన మల్లెల వెంటూ—
వాడిన కలులం దండలా నెడుకున్న మీనాకి

దగ్గరకు వెళ్ళి అమె తని ఒడిలోకి తీసుకుని—
“మీనాకి ? ఏ తేమైంది ? చెప్పు. నీ కేసం

వా ప్రాణాలయినా పదంగా వెడతాను !” అని
చెప్పించి వుంది.

కానీ మీనాకికి తనకూ మధ్య ఎన్నో
వేమైళ్ళ దూరం. మీనాకి దగ్గరకు వెళ్ళడం

ఎలా ?
కీటికి మీనాకివేపు చూస్తూ వివారంగా

నిలదొడ్డు.
ఇంతలో—

ఇందానికి కుక్కలాడు మీనాకి దగ్గరకు వచ్చి
“కీటికిగారూ ! ఇలా రండి !” అంటూనీరివారు

కీటికి అతని వెనకే వరండాలోకి వెళ్ళాడు.
ఆ కుక్కలాడు తేలుకోని ఒక కవచ తీసి

కీటికి కిచ్చాడు.
“చూ అక్క మీకేమిచ్చుంది” అని చెప్పి

వెళ్ళిపోయాడతను.
కీటికి ఆ కవచం విప్పి చూశాడు. దాన్నో

ఏదో కాగితాలు కప్పించాయి. అదేదో పుక్కిరంగా
వుంది. చాలానే ఎక్కువ చదవాలా అని కీటికి

ముట్టు చూశాడు. కానీ తని ప్రవేశం కలదా
తడు. అక్కడి నుండి గజగదా కొండకు వెళ్ళి

చెట్టు వీడన కూర్చుని పుక్కిరం విన్నాడు.
పుక్కిరం త్వరత్వరగా వ్రాసుకున్నది, అడవి

కొంత గతించినా వున్నాయి.
కీటికి ఆ కలగా చదవసాగాడు !

కీటికి,
మీనా రోజు నమ్మి తప్పక రమ్మని కోరాడు.

వా రాకకేసం ఎంతో అంతో ఎదురుచూస్తుం
టాడు. కానీ వేసు మీ దగ్గరకు రాతని స్థితిలో

16—3—84 ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం 63

తరించి తరించి పోవాలని వుంది

చూడాలని వుంది విష్ణు
చూడాలని వుంది
అందమైన ప్రభావతో
గంధర్వదత్త మహారాజు
నే పరిభాకర వన తరువు
పూర చర్మం కురిపిస్తూ
మురిసి మురిసి పోవాలని వుంది

పుడదు మందలంలా
వా పుడదు వన నాటికలో
వివారించగా
పాగమంచం దిట్ట
పాగమంచం నడుమే
మంచమీటి ముఖాల్లో
నిడు మంచయ్యాలని వుంది

మర్నాడు స్థాయి నీ స్వరముతో
వా పుడదుతలంతులం మీలుకుతుంటే
తమనే పాగ గావించేస్తూ
తరించి తరించి పోవాలని వుంది.

— శ్రీమతి వీరాశరత్తులద

వున్నాడు. ఇంకొద్దీ సేపట్లో మీరే వా దగ్గరకు
రాతీతున్నాడు.

కానీ మీకు కలుకు తెలిసి—మీరు వా
దగ్గరకు వచ్చేసరికి వేసు వున్నారని స్థితిలో

వుండొచ్చు. లేదా వా ప్రాణాలు అవంత
చాయువుల్లో తరిపిసాము.

అప్పుడేక—ఈ గుప్పెడు మనసుతో దాన
అవంతమైనారాలు మీకే విప్పించవేమోన—

మీ కేసం ప్రతి వెయిలదిన ఈ వెయిలదీ మీకు
ప్రేమగాలు విప్పించుకుందా? ఈ తీగలు
తెగిపోయేమోనా? అదేంతో—అదీకే తేక
పోయినా ఈ నాల్గు నాళ్ళూ వ్రాస్తున్నాను.

కీటికి! వేసు తరుకు వా గురించి చెప్పి
కుంటూ “వేకా గాజా”మృనంతో అడవిచ్చి.
మీరు ఎన్నోసార్లు దాని అర్థం చెప్పమని
అడిగారు. నేనే ఒకరొక మీనా విషయం
చెప్పానని చూపిస్తాను. ఆ చూలు నిలబెట్టు
కోకుండానే వెళ్ళిపోవేమోననే భయంకూడా
కొంత కారణం.

కీటికి! పుట్టుకతోనే ఈ గుండెలో లోపం
విచ్చింది. వేసు అమె అప్పుడే చనిపోయేదాన్ని
కానీ బాంబే చాప్పిలలోని దాక్కర్లు వా విష్ణు
గుండెకు అవశేషమే ప్రతినిధియారు. వా
చనిపోయే ఏలు వాకు మల్లె అవశేషమే చేశారు

అప్పుడే కాదు—ఇప్పుటి వరకూ వా
నాన్నమేమో నాకు స్పష్టంగా తెలియ. వేసు
భయపడతానని తెలియకూడా దానూ. వాకి చాలా
నుకుమారమైన శరీరమని—వేసు ఏలువంటి
అవేశానికి, ఉద్దేశానికి లోనుకాకూడదని దాక్కర్లు
చెప్పారు. కొద్ది అలవికూ కూడా వా శరీరం
తక్కువకేలేదు. వేసు ఎక్కువ కాలం జీవించా
రంటే వా శరీరానికి, ముఖ్యంగా వా గుండెకు
ఏలువంటి వత్తిడి కలగకూడదట నాన్నగారు
వా గుండెని ఎంతో జాగ్రత్త తీసుకున్నాడు. వా
ఈ చచ్చి గుండె ఏ జీవన అగోచరుండోననే
భయం—నాన్నగారికి మనశ్శాంతిని కరువు
వేసింది.

నాకు కూడా అప్పుడప్పుడు వా జీవితాన్ని
గురించి భయం కలగింది. ఆ భయాన్ని మర్చి
పోవడానికి వేమోన ప్రయత్నాలు చేస్తుండేదాన్ని.
(నెతికడం ఏదో దిగులు. వివారం నమ్మ చెప్పాడు
తుండేది.)

ఆ స్థితిలో నాకు మీ విషయం కలగింది.

**ఇన్ని ఇళ్ళ మార్చిన ఎప్పుడూ పైపోర్షన్ కొవాలని
పట్టుపడటాడేంటిరా... ఆ గుర్తుదంగాడు?**

**ఒకరి కింద బ్రతకాలంటే
పడదట వాడికి...**

ప్రెస్

వారో - పుల్కాపాం - భవ్యుత్పన్నై ఆశ కలిగాయి. మీ మాటలు, మీ సంగీతం వారో పూరించేస్తున్నట్లుంటే. నా గుండెల ఎంతో బలాన్నిస్తున్నట్లుంటే. (ప్రతిక్షణం మీ పాపు హిట్ల కోరికను ముప్పై నా పరిస్థితి తెలిసి కూడా మీతో జీవితం సంతోషించి పుండేది.)

మీ పుస్తాకం పుల్కాపాం అని మీ మనస్సు తెలిసింది. ఆ రోజు ఎంతో ఆనందించాను. అయినా మీ హాటంబి ఆ మాటలు వినిపించింది. నిన్ను వెళ్ళిపోయేందుకు మీరు - నీతో ఒక ఏడయ్యాం చెప్పాలి! రేపు తప్పక రమ్మని చెప్పారు.

అదేమిటో నేను కొద్దిగా (గ్రహం) చు కున్నాను. నేనూ ఆ రోజుకోసం ఎదురు చూస్తున్నా! అది రేపే! ఆ ఆనందంతోనే ఇంటికి వెళ్ళాను.

కానీ ఇంటిలో వాతావరణం దిద్దుకావుంది. అందరూ (డాయర్లు) టూన్స్లో వా కోసం ఎదురుచూస్తున్నట్లుగా కూర్చున్నారు.

"ఇంత చీకటి సందేహకూ ఎక్కడున్నావో" అనుచు అడిగింది.

మీ సంగీతం ఎంటూంటే నాకు సమయమే తెలిశేదు! ఇప్పుట్లా నేను చీకటి నడకమండి వెళ్ళుతున్నాడం అనేమా దిద్దుకోకే నీ సందేహమూ తెలిశేదు! వాళ్ళ అడక్కపోవడం వలన నేనూ మీ గురించి చెప్పలేదు. "ఇప్పుడు సమయం వచ్చింది చెప్పక తప్పదు" అనుకుని మీ గురించి అమ్మ పాపుకు చెప్పాను.

నావూరికావాలా వినిగానే వివరించేసేనా కోసం వచ్చింది. మిమ్మల్ని నిందించడం మొదలైతూంటే! అదే నాకూ కోపాన్ని కలిగించింది.

నేను కిరీటిని మూడంకూ పుండలేనని అందితగా చెప్పాను!

నావూరిగా ఆవేశంతో నా చెంప మీద ఒక్కటి వేసారు. "ఇక ఇంకా కదలానాకి వీళ్ళేమో" అన్నారు.

నాకు పెరికోసం వచ్చింది! అవేశంతో నా ఒక్కంకా చెమటలు పెట్టాయి! రోమ్తో చీదో

1986 లో హేరీ!

76 సంవత్సరాల అరుదైన హేరీ రోకమక్క. మళ్ళీ మనకి 1986 ఏప్రిల్ 26లో కనిపించును. అత్యంత ఆసక్తికరమైన ఈ రోకమక్క గురించి సరికొద్దన అన్నదే సవ్యాసాయి (ప్రారంభ మయనాయి. ఈ రోకమక్క (క్రీ. పూ. 466 నుంచి క్రీ. పూ. 76) సంవత్సరాల కొకసారి కనిపిస్తున్నది. (ప్రముఖ శిశు శాస్త్రవేత్త వర్గ ఏడ్యూర్డ్ హేరీ వేరుతో, ఈ రోకమక్కను విలసిల్లుస్తారు. రోక మక్కల ఆవిర్భావం గురించి విచార పుడమైన నీ డౌం టాలు వాడుకో ఉన్నాయి. మీకో విధి నిజమే, ఈసారి నిర్దిష్టించబడిన వీలవుతుందని అను కుంటున్నాను.

కలనిజమైతే

అవడోయూ! అంతే - ఒక్కసారిగా గుండెలో. అయితే అన్నదే సరికొంది. గుండె పెట్టుకుని కుప్ప కూలిపోయాను.

మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచేసికి హేరీలలో ప్రవేశం! నాకు రెండువే ఆవిర్భావం చెప్పాంటే. అప్పటి నుండి చెప్పాను.

నాన్న తన మూలంగానే ఇలా అయిందని ఎంతో కుమిలిపోతున్నాను. నానం ఏదీ నాన్న అయ్యి మాస్త్రాంటే నాకు జాతీస్తోంది. ఈ రాకని వర్ణించడం ఎంతో సార్థం!

కిరీటి! మళ్ళీ ఆవిర్భావం నాకూ ఎందుకో భయం కలుగుతోంది. మన గురించి ఎన్నో అనుమానాలు, మిమ్మల్ని పెళ్ళాడి - మీతో సహజీవనం పొందాలని మన సంపాదక మధుర సంగీత భరిత కావడంగా పుండాలని చివో కలలు కన్నాను. అని తీరే యోగం లేదేమో?

నానీది! ఏదేమిట! ఎవరికెంత

(ప్రాప్తమే అంతే అయ్యే! దావూరుగారు వస్తున్నాడు! అయిన వెనకలే నన్ను ఆవిర్భావం దియేటలోకి తీసుకెళ్ళడానికి (ప్రస్తుత వస్తోంది. నేను వెడలుతున్నా.

మీ అమ్మది చేత మీకు కలుగుతున్నాయి, ఈ పుస్తకం కూడా మీకిస్తాను. ఇప్పుడేమిటో కూర్చున్న వెలుగుకలలు ఏమి కుంటున్నాయి. సూర్యోదయ మౌనం.

నా తోటలో కూడా మా రోడ్ల దయ మౌనం? వెలుగుకలలు (ప్రసరిస్తాయా! అనే సందేహం కలుగుతోంది.

నావూరిగా నా దగ్గరికి వస్తున్నాడు! ఇక ముగిస్తున్నాను

కిరీటి! ఈ ఏడరి షూటర్స్ నా దొకటి కోరిక - మళ్ళీ కళ్ళు తెరచాలి - కళ్ళు తెరచినా మీరు కనిపించాలి -

నా కోరిక నెరవేరుతుంది కదూ! -

మీ నా డి. ఆ పుస్తకం చదివేసికి కిరీటి కళ్ళు రెండు మీకో నిద్రపోయాయి.

మమ్మని ఆవేశంతో దహించుకుంటుంది. ఇదిగోనీ (ప్రతి అణువు మీనా కోసం అలాంటిదేనానీ.

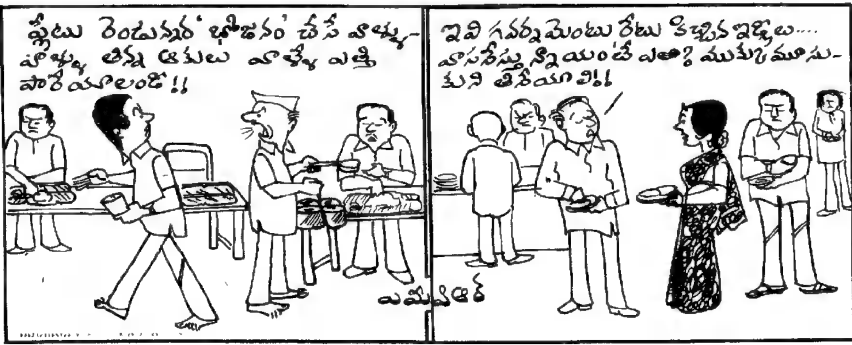
తన కారణంగానే మీనా నాళ్ళతో పోల్చాడింది. తన పల్లె నేనానా (ప్రమాదవృత్తి తెచ్చుకుంది.

"మీనా కీ! నిన్ను (అతిపించుకుంటాను!" అనుకుంటూ కిరీటి హేరీలలోకి పరిగెట్టాడు.

కానీ అతడు వెళ్ళేసరికి మీనా కళ్ళు కాళ్ళకంటా మూతలు పెట్టాయి.

కిరీటికి ఏమిక్కొస్తున్నాయింది! ఆ బాదకి అక్కకోరకపోయాడు. ఇక అక్కడ షణం కూడా పుండలేకపోయాడు. రైతేకిరీటి బెజువాదాకో పున్న సారిత దగ్గరకు వెళ్ళాడు.

(ఇంకా వుంది)

టి. వి. యన్. పి. —

హిందూపురం

నాకు 34 సంవత్సరములు. లావుగా వుంటాను. పతి దినం ప్రార్థన రెండు నిమ్మ పండ్ల దం తీసుకుంటున్నాను. ఇది ఆరోగ్యానికి మంచిదా? లావు తగ్గుతావా?

★ లావు తగ్గుట అనేది నిమ్మరసం (త్రాగటం) మీద ఆధారపడి ఉండదు. తీసుకునే ఆహార ప్రమాణాన్ని తగ్గించటం, తీసుకున్న ఆహారం తక్కువ మేట్టుంటుండుకు తగిన వ్యాయామం చేయటం చాలా అవసరం. క్రొత్త వర్కాల వాడకు పూర్తిగా తగ్గించుట, పిండి వర్కాల వాడకు కట్టుదిట్టం చేయటం చాలా అవసరం.

డి.ఎల్.జె.వి.పి. — మార్కాపురం

నా వయస్సు 19 సంవత్సరములు. 10 సంవత్సరముల వయస్సులో కీళ్ళనాళము వచ్చినది. మరల ఇప్పుడు వచ్చినది. చేయి పెండ్లి చేసుకోవచ్చునా?

★ కీళ్ళనాళం వచ్చినప్పుడు, వెంటనే వైద్యుల సలహా ప్రకారం చికిత్స పొందుట అవసరం. దుమారానికి ఆరోగ్రేటిన ఉప్పువారు వైద్యుల సలహా ప్రకారం లాంగ్ ఆక్సిజన్ పెర్మిట్, పాటిస్కోప్ — వాటితో ప్యాడగం రాకుండా చూసుకోవచ్చును. తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకంటే వివాహానికి అనర్హులు కావలసిన అవసరం ఉండదు.

యల్. ఆర్. — చాల్దేరు

మా అప్పుడున్న మొదటి పుత్రుడు జన్మించి 2 సంవత్సరం 6 నెలలు దాటింది. ఇంత వరకు అమ్మా, నాన్న అప్పు నెలలు తప్ప వేరే మాటలు రావటంలేదు. భవిష్యత్తులో వేరే మాటలు రావచ్చునా? మాటలు రావాలంటే ఏంచేయాలి?

★ కాలంతో మాటలు తప్పక వస్తాయి. మాటలు రావటానికి ప్రత్యేకంగా మందులేవీ లేవు.

16—3—84 ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం 65

ఎన్. ఆర్. ఆర్. — హైదరాబాద్

మా నాన్నగారి వయస్సు 56 సంవత్సరం 2 సంవత్సరం వైదలో సంచలనమైన మంచి క్రింద పడటం జరిగింది. డాక్టర్లు వరీక్ష చేసి ఏమీ లేదన్నారు. ఏదైనా "గల" ఏమో అని ఊహిస్తున్నారు. కొంత కాలం తర్వాత కుటుంబ వయస్సుల వల్ల స్త్రీమితం తప్పితే కరెంట్ ట్రీట్ మెంటు చేశారు. నెల, రెండు నెలలు కొకసారి పేర్లు మార్చు ఉంటాయి. ఆ సమయంలో ఏమీ వెంటనే మరుగు నున్నట్టిది.

★ ఈ ఉబ్బడం గ్రాండ్ మార్ ఎసిస్టివి తెలియజేస్తుంది. ఈ రోగానికి మ్యూరాలజిస్టుల సలహా మేరకు గార్డినార్, డౌలెస్టన్, ప్లెయిన్ మెయిన్ మార్కెట్లను నిర్ణీత హోటాల్లో వాడవలసి ఉంటుంది.

ఇటీవల కేంద్ర సాహిత్య అకాడెమీ బహుమతి పొందిన డాక్టర్ రావుగారి భార్యగారిని ఆంధ్రనదీకి ప్రథమ లింగ గ్రంథాలయం — పరిశోధనాలయం (పైదరాజు) వారు ఆదనం చేసిన సందర్భంగా దేవికొత్త శ్రీ. సి.ఎన్. బాబు, డా. భరద్వాజ, పైదరాజు అకాదెమీ కేంద్రం ద్వారా కుమారి లింగాదేవర, ప్రసంగిమమ్మ డా. వి.ఎల్. సరస్వతిరావు, పైదరాజు అకాదెమీ కేంద్రం అధ్యక్షుల ద్వారా డా. ఆర్. ఎ. వద్దనాథరావు గార్లను చిత్రంలో చూడవచ్చు.

కె. కె. ఎం. — తిరువతి

5 నెలలుగా శరీరంపై తెల్లని మచ్చలు కలవు. స్వల్పజ్ఞానం ఉంది. ఏ మందులు వాడాలి?

★ శరీరంలో తెల్లని మచ్చలు చాలా కారణాల వల్ల ఏర్పడతాయి. ఎటిలెగ్, బ్యాక్ డెర్మా అనేవి పుట్టుకతోనే సంక్రమించి కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత శరీరంపై కనిపించతాయి. ఈ మచ్చలకి చికిత్స కష్టం. పంజాబ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సర్జరీ తెల్లమచ్చలు ముదురు వాడకం వల్ల తగ్గిపోతాయి. పోరటూపిన్ అనే రోగం వల్ల వచ్చే మచ్చలకి చాలా కాలంపాటు మందులు వాడాలి. తెల్లని మచ్చల వల్ల మచ్చలతో స్వల్ప జ్ఞానం ఉంటుంది. ఈ మచ్చలు డాక్టర్ అనే మందు వాడకే తగ్గిపోతాయి.

టి.ఎస్. — నరసారావుపేట

పాల్కల్ గాని, మూత్రంకోగని పురుగులు ఉంటే గర్భంలో ఉన్న పిండానికిగాని శిశువునకు గాని ప్రమాదం జరిగే అవకాశం ఉందా? మూత్రం విసర్జించే వేల పురుగులు పాకిపట్టు ఉండి దురదగా ఉంటుంది.

★ కడుపులోని పురుగులకి, గర్భంలోని శిశువుకి సంబంధం లేదు. మూత్ర విసర్జన ద్వారానే దురద అనేక కారణాల వల్ల వస్తుంది. మలంలో పురిపురుగులు ఉన్నవారికి, ప్రికో మోషన్ వెజ్ నెలరీ అనే ప్రీమియం ఉన్నవారికి, గిన్నెయూ మెయిన్ రోగాలు ఉన్నవారికి, దురద వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. లేక డాక్టర్లు ప్రత్యేకంగా పరీక్షించి పిచ్చి విధానం తీర్చానిన వెంటే ఉంటుంది.

★

అతి కష్టమేద కమ్మరిని చూసేందుకు
అనుమతి సంపాదించాను. కటకటా వెనుక
స్వప్నాయంగా, రోస జాబ్బుతో అన్నవల్లుమైన
మానసి చీరతో మోకాళ్ళతో తలదూర్చుకుని
కూర్చున్నది మా కమ్మరి అని గుర్తుపట్ట
దానికి చాలా దైమే పట్టింది. నా కడుపులో
పేగులు మెలి తిప్పినంత తాదా -

నా పిలుపుకు ఉరిక్కినది తనని కమ్మరి
చూపు-పులివంటాకు పిక్కి 'ప్రణం పోవడం
ఖాయం' అని తెలిసిన లేడిమాన అతి చూపు
అది. చాలారోజుల్లోనే కమ్మరిలో ఎంత
మాయ్య? -

పెంబేటిగా వరుగులు తీస్తూ వస్తు
వరుగులు పెట్టిందే కమ్మరి -

ఒక్కక్షణం విసుగూ విరామం లేకుండా
వసమట్టా వాగుతూ నాకు ఉపరి సంపదించి
కమ్మరి -

ఫ్యాషన్ పేరుతో తనకి కావలసిన వస్తు
పులు దొరికేదాకా రోజులకి రోజులు వస్తు
కాళ్ళరిగేలా తిప్పించి ముప్పతిప్పలు పెట్టి తను
పైరానపడిపోయే నా మేనగడలు కమ్మరి -

ఈ రోజు జైల్లో మానసిచీరతో-మూగ
వోయిన పేటా వృద్ధులగా - ఈ ప్రపంచంలో
సర్వస్వం కోల్పోయిన విరాగిలా అలా
కూర్చుంటే - నాకు దుఃఖం కట్టలు తెలి
పోతున్నా అను ఇంకా జైంటేరిల్లి పోయిందని
బలవంతాన అనకట్ట చేసాను.

కమ్మరి :-

నా రెండో పిలుపుకి - చీరలో తేలి నడు
స్తూన్నదానిలా కటకటా దగ్గరకొచ్చి ఒక్క

మీమనసు అల్లకల్లుకొట్టేస్తుంది!

కమలా ఎ.వి.శేషారెడ్డి

ఉడుటున ఉద్దేగంలో నా చేతులు పట్టుకుని
పట్టి అంతలోనే పదిలేసింది తప్పచేసినదానిలా -
చేతుల్ని వదలేదే మామకుంటూ జైలు
ఊపల! తలకొట్టుకుంటూ బాపురుమంటున్న
ఆమె తలనిమరుతూ ఉందిపోయినా క్షణం
నేను.

నా జైల్లో గడియారం కొట్టినంబు -

కాం విలువ తెలుపుతూ నన్ను పాపురించింది.
"ఏమైంది కమ్మరి! నాకేమి చూడు.
నువ్వేం తప్ప చెయ్యలేదు. భయపడకు" -
వీధిదానిలా నాకేమి మానంది.
"ఎందుకు మానయ్యా! నన్ను ప్రభు
పెడతావు? నాకు తెలుసు. నా జీవితం నర్త
నాశనమయిపోయింది. నేను... నేను... నాళ్ళ
చేసాను, నాకు క్షమ..."

"అలా అనుకు. నేను మంచి లాయర్ని
పెడతాను"
"ఎవ్వ! నన్నలా అనానుకంగానే చచ్చి
పోనీ! నేనెక్కడిలా జైల్లో ఉన్నట్టు అమ్మా
నాన్నలకి చెప్పకు. కమ్మరి అక్కడెంటో చచ్చి
పోయిందని చెప్పు. అందుకే నేను నీ అడ్డపిస్తాను."
అమ్మా నాళ్ళకి నా మూలం చూపవలెను."
కన్నీరు పొంగింది వరదలా.

“ఎండకో చిదిరిగిగా విష్ణు మృతం చూచాననిందింది. అందుకు పిళ్ళ ఉత్తరం వ్రాసాను. ఎంతో తెలివైనదనిమి కదూ అనే వాడివి. చూసినా నా తెలివితేటలు బాగా వచ్చినవంటిది రమ్మడికి చెప్పలేదు నీకుదా నన్ను కంఠంకాబలి చేయి.”

ఉప్పుబుడిచి పోగొడి నవ్వించి కమ్మరి- “మీట మావయ్యా గాండి శివ్యాలనివి కదూ పడినవిరాడివి. శివ్యాలని చూసి గాండికి ఎలా నవ్వుకున్నాడో చూసినా?” - నిలవిష్ణు న్నట్టు లేలుపట్టి ఉక్కడి బోటో చూసినంది కమ్మరి.

దేశానికి అసాని పిద్దాంతంలో పోతల్లంతం నవించింది పెట్టుననే అందంలో వచ్చుకున్న మహాత్ముని బాహుబలితం నిలువెత్తున - కైలు గొడవ అతుక్కునిఉంది - అది - ఈ దేశంలో అత్యంతైన రక్షణలేని అడవికొని - వాళ్ళని తోడేళ్ళలా పెట్టాడు అన్న కామకులను రక్షిస్తూ - రక్షించలేనన చేయు మేనమ్మనైన కంఠం నవ్వునాయంగా చూస్తూ - “మేమి పుట్టిన దేశం ఇదా?” అని తీర్చి రక్షణ నవ్వునైన నవ్వునాయగా ముట్టుకు ఒక చెంపను కొడితే నేరకా చెం ప న ను చూపాలనే పిద్దాంతానికి విష్ణు వయస్సైనా - మహానానా అంతకన్నే కమ్మరి వాళ్ళు నేనుకంటే నేనకాదు, అమెను తెలిసిన ఎవరూ నవ్వులు.

మెల్లి మెల్లిగా బుళ్ళగింది, పువ్వులో ఓటయిస్తూ కమ్మరియ్యల జరిగిన పదమూపుని అలసంతాన చేప్పించడం (బహుశరమే అయ్యింది నాకు. అటు కథనం విష్ణు నేను అనేకమంది కైలులు వాడేసి పాపురించేవరకూ అలాగే ఉండి పోయాను.

* * *

“మావయ్యా!”
రొక్కానంటే చదువు ఎందుకూ పనికి రాలని తెలిసింది ఆ రోజే. అడవియ్యల రోగమున్నగా, చ రా ప్టి లో బాగాగా చూసినే నమూనాలో పగం జనాభాకు స్వేచ్ఛలేదనే చెప్పాలి.

మార్కెట్ల మయమవుతోంది. పుడమిల్లెనిది ఒంటిగా వదిలి వెళ్ళాలి వస్తున్నందుకు అలసంతాన బూబాబ్బి దిగ మ్రొంగుగా ముఖాన్ని ఎలాగా చేసుకుని దిగులుగా నవ్వునంటే (కుంగిపోతున్నాను రోజే రక్షించు).

పిళ్ళ పదమూంటే - దుష్టత్వం విజృంభణకు వినవలగా రగగినిధియే మేముంటూ వచ్చేమేమన్న బాధకులకు గుంపులు గుంపులుగా గూళ్ళకి తరలిపోతున్నాయి పక్షులు.

శత్రుగా మారడం చేయకున్న పిల్ల ఒకటి దారికాని - మిగిలిన పక్షులు - కనకాలకు కనకం - కొట్టుపెట్టాడుతూ అనేకమంది

ఒంటిగా అకాకంట్ అటూ ఇటూ అలంగం తిరుగుతోంది.

ఆ పిల్ల ప్టితీకి, నాకూ పిమ్మ తేదా లేదని పిందింది.

చేతో విష్ణు మాట్లాడేవో నవనవారం లేని ఆ విష్ణుస్వేచ్ఛతో కనుపిళ్ళలో ఒంటిగా దిగులుగా విలసిల్లేసాము నేను. “మొదలు బాగగొట్టి లేదాళ్ళ గతి ఇంతో” అన్నట్టు అయినగా చూసి వా బలానికి నవ్వు వదిలేసి ఒక్క ఉడులున బయలుదేరిన కైలు అభావిపట్టె కవినిం చేరా కా మామూర్తికి పోయాను.

వా బయ్యా కవిపట్టె పట్టువాడు ఆ పొర్ల. అనునయంగా -

“బయలే. బన్ను టెనకాడ దింపుతా పడ” - అంటూంటే అతని లాడు, ఆ పిక్వవన ప్రయోగం కల్లకతోరంగా అనినందినా, మరో గట్టకరకాలే అతన్నునుసరించాను.

“గుంటూరుకు డై రెక్టుగా పోయి బండి ఎన్నిగంటుకుందో తెలుపా? - ఇంకా ఆక చావలేదు నాలో.”

“అయ్యా ఇప్పుడేంద మమ్మ! తరిలి తొమ్మదిపర్వత. అది నజాత్తగా వచ్చేదో లేదో అడిగితివి!” పైకి చూసించాడు.

ఇంక ఈ రోజుకి గుంటూరు చేరే ఆకకి పోగొడితామని, ఒకవేళ కత్తుగా (పైకి) వచ్చినా అది అక్కడకు చేరేసేది ఏ అడ్డంకం అందో -

“అడ్డంకం!” అనుకోగానే రాష్ట్రం ఉత్తరం గుంపుల్నింది.

“కమ్మరి! రోజు రోజుకి మా పూర్వాల పనిల్ని మరి అర్థావసరమయ్యాయండే. పిళ్ళకి పడ్డాక మా పూర్వాలదా రాకు నుమా! నువ్వంటే ‘ఎక్స్ ప్రిమెంట్’ వచ్చింది, పైగా అమాయకురాలివి.

రాత్రి పన్నెండుంటే ఈ ఊళ్ళో అడవిబాళ్ళ ఒంటిగా కనిపించారంటే వెళ్ళున్న పనికి నల్లన బుజాబ్బ చూసినవంటేచేతో - ర - మరీ అడవికొని. పోలీసుల ఎక్కువయ్యే, పొంగిపోతుంది. ఒకరిని వేసే అను గుంపించాను. అమ్మకి నీ రి యు నీ గా ఉందిన, పల్లిన నేను - తొల్లనేసేది మళ్ళీ అనేమికి వా బలవాలనే నంగులులో రాత్రికి రాత్రి దిగబడాలి వచ్చింది. ఆ రోజు నా అద్దంట్ల బాగుండబట్టి బతికి పోయాను. గేట్ల లోకి కత్తుకే లేకపోట్ల కైలు లోకిపట్టు నా దగ్గరే ఉండిపోయి, అదీగా ఆ పోలీసుకో కాస్త ముఖ పరివంశం ఉంది కనుక అవమానంనంది బయలుపడ్డాను. అయినా ఎందుకొచ్చిన గొడవనా నవ్వు రాత్రిపూట రాకు తల్లి! - నా కొంపలో రిస్క్ చేయుకునే దుకు మగిదిక్కుకూడ లేదు. ఎక్కడై వేసే స్వేచ్ఛకోస్తాను. రాకపోయినా నీ దగ్గర అడ

నుండికనుక ఈతగా ఇల్లు పట్టుకోగలవు. వచ్చే ముందు వ్రాయు.”

ఒకే కంఠం ఒకేమంతంగా (బతికి ఉద్వేగం మూలంగా చెరోమూతకి వేసేరేయి అడ్డంకాన్ని నాలుగిట్లు తలకాళ కలుసుకోబోతున్నా రా - నన్నుగొడవ వెలరామని వేరా ఉడులుని ఉండే చిక్కుకుపోయి - ఇల్లు చేరతానే లేదనేది నన్నుగొట్టి పడ్డాను.

వోట్ల వాలంటర్లు ముక్కులున్నాయి. దేశమంతా చుట్టేయగలననే పిల్ల అవకాశంలో బాక్సీ సెంపుపెట్టి పూన్నూ అంత విష్ణువాడు ‘సమ్మనా చదువునూ పూరంగా అవమానిం పడవేసుట’ని వచ్చే పిమ్మన్నాను.

పాడెక్కినాలో రాష్ట్రం ఊళ్ళో ఇల్లు దొరకల్లా అన్న వడలావేసామని అప్పునూ నా పెట్టుకుందా రైలుకి నమ్మి తరిమేస్తూ అమ్మ -

“ఇల్లు దొరకల్లాలో తిరుగుతుంటే వెంటనే నవ్వులు. అడవిని ఉడులుని ఊళ్ళో ఇల్లుంది పడిపోతా” - నాలుగిట్లుపట్టి వరాయి ఊళ్ళో ఒక్కతెనూ ఉద్వేగం చేయవచ్చునని విషయం మర్చిపోయి బాగగొట్టి చెప్పేంటి అది అమాయకత్వానికి నవ్వుకొన్నామని అడ వనము పాపురికను గురించేననేకమామ - విధి పగట్టి ఆ రోజు నవ్వునూనే నవ్వు తుండవలసిందే -

బయలుదేరిన గంటకి పడిపోయిన ఇంజన్ మూసే కై రైల్వేది రిజ్ వెయ్యా బస్సుల కనకం పచ్చింది వాకు. కాని కలిసిపో కోపానికి గాను కళ్ళి ఉంటే పోయి తేలగా వచ్చే కై రైల్వేది - నమలు రోజులు అందీదో మనే లక్షలాది జనం కలిసిపో కోపానికి కై రైలు ఎన్నడో మాడి మవయ్యేది.

నేనంత రిల్లాగా పైటగా చూసినా ఇంజన్ బాగుండేవరకేకదా ఇదీగో అదీగో అంటూ మరో కన్నె స్వేచ్ఛనుంది ఇంకో దొడ్డు ఇంజన్ ము తెచ్చి కైలుకు కదిపేసేది మరో మూడుగంటలకి తక్కువ పట్టి లేదు.

ఈరోజు కనకంపెంటంటా పన్నెండు రిచ్చయ్యే గోలగో. మరో స్వేచ్ఛ పిమ్మల మన్నా ఆ దిక్కుమారిన స్వేచ్ఛనే ఏ స్వేచ్ఛనా అగలేదు. అయినా ఇది కచ్చయ్యేదేమోననే ఆక.

ఆ రోజెందుకో కైలు బాగా రక్షిగా ఉంది. రిల్లాగా ఉంది నాకు. దానికితోడు మరేక కచ్చ కొడుతున్న గడ్డకల్ల పీదరగా పిండికి బాట్టుతో ఎదురుగా నుంచున్న ఆ స్వేచ్ఛ మరీ పిమ్మల కంఠంకాబలిచింది. అల్లి మిగిలినా విల్లువేళకి మిచ్చినట్టున్న ప్టితీకి బాలి కలిగినా, ఎరుక్కున్న కుల్లాడి ముక్కు, నమ్మడంతా అయిపోతున్నా పట్టించుకున్నట్టు లేదు. వాడు మిగిలిన వచ్చుకు వివరించవచ్చుదా, దోకు వచ్చినంత వచ్చేయేది నాకు. నాకు తెలుసు ఆ రిజిస్ట్రేషన్ కంపెన్సే మెంటులో ఎవరోమందిరాగి అమమరూ టీకెట్టు 16-3-84 ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం 67

మీ బుణం తీర్చుకోలేను

వచ్చుమయిన పై సెల్లో తనకే నిమిత్తం
లేనట్టు రైలు వచ్చారంగా కార్యాలయ కలా
వాయికలా పిగుతూ విజయవాడ చేరేసరికి
వాలుగయిపోయింది.

ఆ ఊరు మీదుగా వెళ్ళడం అదే మొదటి పాఠేమో మేం స్టేషన్ అందచందాల్సాల్సిందేమోనా కొంచెం ముంచుకున్నాను. నేను కూర్చున్న కంపార్టుమెంట్ ను డిటాచ్ చేసుంటే అదేమంతా కలిగిపోయినట్లు విషయంగా తోచలేదు. పైగా అనవసరంగా కలిగిపోవడే ఆ వాగిరుతుల మధ్య నా చివరపును అవసావరచరచలునుకేరదు.

కాని రైలు మార్గం వస్తు దారుణంగా
అనూనించే ఆ దిక్కుమాలిన ఊళ్ళ
పడేంది.

అప్పటికా రైలు కదిలిన దగ్గర్నుండి ఆ
రూట్‌లో పండ్లానుయంలో ప్రకృతి అందాలు
పరవశించిపోతున్న వా మనసు గంట గడిచినా
గుంటూరు రాకపోవడం—పైగా ఏదో తెలియని
సేపన్న పేరు కదిలిపోతుంటే ఉలిక్కి పడింది.

అప్పటిదాకా అందంగా కవిపించిన ప్రకృతి
— నా పాతీట శాపంలా నన్ను మింగడాని
కొస్తున్నట్టు. కవిపించింది. నా చదువును
చట్టు బండలు చేసిన అవివేకాన్ని తిట్టు కుంటూ

కండక్టర్ వైపు వరిగెత్తాను.

చదువుకున్నట్లున్న నా రూపురేఖలకు నన్నమీ అనలేక జాలిగా మ్రాతం మాన 'వన్నె' స్టేషన్లో దిగిపోండి లేదా పైర్రాబాడ వరకూ పోవాలి. విజయవాడలోనే ఆడలేకపోయారా - 'పై'గా చదువుకున్నవాళ్లలా కనిపిస్తున్నారు' - చెబు మని టగిరింది వాకు.

అటూ ఇటూ చూసాను. ఆ చింపిరి
జట్టామె ఎక్కడో దిగిపోయినట్లుంది.
'అలాక్కనిపించినా వా అజ్ఞానానికి జెప్పిస్తే
మండే' అనిపించింది.

'ఇదేనమ్మా బన్ స్పేషల్, బయపడక మీ ఊరెల్లిపో' - నమ్మ బస్టాండులో దింపమన్న కండక్టర్ మాలాల్ని తూచ తప్పకుండా ఆపరించి స్వామిభక్తి పరాయణుడైన హనుమంతుడిలా వెలి సాయాడు పోర ర్.

అది పెద్దదీ చిన్నదీ కాని ఈ దు.
బాపాండుకి నడుమ స్వంతమే 'దగ్గర' అనే
తున్న వెంట నడుమాన్వంతమే సార్వ
నమమానమానే వచ్చాను. ఈ రోజులో
జరుగుతున్న మోసాలు పెంటాంటే ఎవరిని
నమాలో అర కావడంలేదు.

ఆ బసాండుమ చూసి నా కళ్ళు తిరిగాయి.

పక్కడదేదో అక్కడ గోతులు, బురద, పిళ్ళో
సరమ చందాలగా ఉంది. 'అమ్మ' అని
బోర్డుపై అక్కడి పాఠశాల బిడి తాగుతూ తీవ్ర
కూర్పుపై ఓ ముసలి శాస్త్రీ- ఏదో దివ్య భవంతి
ఉన్నదా కొయ్యకూర్చిమంచి పోతున్నాడు.
ఆ రాత్రి గుంటూరువేలి రాజం వదిలిన

సమాధానం: పదంకుంటే ఎలాగో విజయవాడ చేరుకుంటే అక్కడ నీకు పిప్పిగారింటోళ్ళా తల్లి కుండినాయి తెల్లారి గుంటాయి పోవచ్చునవుకువి విజయవాడ పోయి బమ్మ ఎన్నింటికుందో అ మునలాదున్నీ - ఇష్టంలేకపోయినా అదాగల్గి వచ్చింది.

అక్కడే మాట తిరుక్కి భిన్నంగా ఉన్న నమ్మక ఆశ్రయదాతలనే వేరొడ్డి వ గాది మా పనిచేయించింది. చింతాపూరిత 'కవచింద్ర వల్' అని నేరేల మూనుతున్నాను. చెన్నూనాద్రి అను కుంటానో - పల్లె అంటే అచారాధారం అని పీకడేళ్ళుంది దదదం భువనంరేకే క్షున్నంగా వా పనికిది చెప్తున్నా. ఆ పాక తా గాక కులు నాలుగు ఎగిరిపోతూ నవ్వుతు. అక్కడ కింద కూర్చున్న గోవిందాళ్ళ వాకే అయిదుకాగనే చెప్పా న్నా న్నా మండినేమంది నాకు. అయినా తనదే. తొమ్మిదింటికీ బయటేరు.

అరగంటకోసారి ఆ మునలా యన నే
కూరునా చెక్కుబరి దగ రకొచ్చి 'కావీ కావాలా'

దీలక్కవారి రక్తాక్షి సం॥ర

కానుకలు

డాక్టరుగారి భార్య [దైత్యు వలం] కొమ్మూరి	20-00
జేపూపిలరావు	
జాలిలేది జాలిది	15-00
వో ర తి	12-50
వెన్నెల శీరాలు	20-00
(బయ్య ముడి	16-00
మోహన రూప	15-00
అమ్మత కలంశ	15-00
భగవద్దత్త-కె-బిల్-ఖాన్ [వెండితెలుగు]	
దూనిపాక రామమూరి	20-00

ఆంధ్రకి ఆంధ్రబాబులో నుండి ఆరంభించుచున్న
కాశీమజిలీ కథలు 12 భాగములు 240-00
(మొత్తం పెనుగా గాని విడివిడిగా గాని లభించును.)

డీలర్స్ పబ్లికేషన్స్,

విలూరు రోడ్ : : విజయవాడ-2.

శుభాకృతిని, ఇతర సైన్య
సేనలను అణగారినట్లుగా
చూపించి, సోదరి మామలు
అనేకరులు మౌనంగానే
సంధ్యావంతులందు ఇష్ట
యొక్క పక్షమున నిల్చి
(ప్రీతి పుడుపు)
వందల సంఖ్యలో వారిని

వివరములు ఉచితం
ఫోన్ ద్వారా ఇకిచ్చి గలదు.. ఈ మాస్
మీలాలో స్వయంమీగా సంపదించుకున్నా

— వెనాలి —

గురువారం ఆదివారం	మధ్యాహ్నం - గం. 12-00 నుండి సాయంత్రం - గం. 5-00 వరకు
---------------------	---

మంగళవారం } విజయవాడ
 బుధవారం } మధ్యాహ్నం 10.12-00 నాటికి
 శనివారం } సాయంత్రం 10 5-00 వరకు

శ్రీనాథ్ నర్స మూలికా ట్రేడర్స్
వెల్డేజ్ పుక్ వద్ద, రామాలయం రోడ్, 2వ ఫ్లోరు కేదార్ నర్సన్ ట్రేడర్స్
తెలంగాణ 522 202   9849555555   522 202

[illegible]

సోదా కావాలి' అంటూంటే కీడును శంకించి నా మనసు వణికిపోయింది. అక్కడున్నవారంతా ఇండుబొంబుగా ముందు బమ్మిక్కో చెల్లి పోయారు. కాంకెళ్ళీ నమ్మబూ ఉమ్మూ ఉన్న ఒక్క అడదానిదే నాకు వదలి పోయింది కలగలేదు సరికదా ముసలాయన, ఆ స్త్రీ ఉండుబడి వాణి మానీ మాటాడుకుంటుంటే, వినిపించిన ఒకటి రెండు మాటలు ఆ యానకి ఆర్థంకాక - వాళ్ళ వామద క్షుటవస్తువుల్లునిపించింది. మళ్ళీ వలకరించిన ముసలాయనకి ఈసారి నా ముఖంలో చిరాకు ప్రస్థులంగా కనిపించి న్నట్లుంది - జంకుమానే అన్నాడు.

"దూటి అయిపోయి ఈ బమ్మిక్కో పోతున్నా. విజయవాడ పోయిందట బాగా పొద్దు పోతుంది కానీ తాగు బయవడ" అంటూ దుమ్ము రేపు కుంటూ ఆగిన బమ్మిక్కో ఎక్కిపోడు. నా కళ్ళలో నిల్చి తిరిగియు. తల్లిమండే తప్పిపోయిన రోగిమండలా ఉన్న నా కొనమే మరో అరగంట కూర్చున్న ఆ ముసలాయనకి అప్రమత్తుగానే చెయ్యబోతున్నాను.

కదిలిపోతున్న బమ్మిక్కోని తల కా య బయలుపెట్టి "బోద్దు మానీ బ ప్పె క్కు" అంటూంటే ఈసారి నేనేమీ అవమానం పీలవ లేదు - వచ్చింది మాటల్తో గొప్పలు చెప్పే కిడుకు మాటలకి మునిపిపోతున్న కన్నుకెండి పాపురీను న్నుట్లుంది.

అప్పటి నా స్థితికి నామీద వాకే చెప్పలేనంత జారి కలిగింది. చెప్పనట్లుంది పద్మయ్యను కుటుంబంలో పెరిగి ఉద్వృత్తులూక్ష్మి కూడ పది కుటుంబాల రోగిగట్టి నిర్భయంగా బ్రతుకు తున్న నేను - బమ్మి రుదందం అలవ్వం అపు తున్నకొద్దీ ఆ చీకట్లో అనుమానాస్పదమైన ఆ అడకోడుతో ఆ పాకలో నరకం అనుభవించాను. అప్పుడు ఈ ఊరిలో నా భయం పోగట్టి నమ్మ మరణితంగా ఇల్లు చేర్చినవార్య బులుగు ఈ జన్మకి తిరడు. కానీ ఆ ఊరిలో నమ్మబుతునే వాళ్ళికి? అప్పటిదాకా జీవితంలో పేనె మెక్కెక్కీ ఏదో గొప్ప పనిచేసి సంతోష పేరుతో ఎందరినో ఉద్ధరించి ఏదో బావుకోవాననే గొంతెమ్మ కోరికలున్న నేను - "ఈ రాత్రికి కేవలం తలదాచుకునే మరణితమైన చోటు దొరకడం కంటే జీవితంలో సురం కొరుకోమి" మనసారా భావంతుడిని - కనిపించకుండా పారిపోయిన - నాలాగి తప్పిపోయిన దేవుడిని కోరాను.

అడదానికి మరణితమైన చోటు ఈ దేశంలోనే లేదని నా కన్నులదాకా తెలిలేదు.

చెడిన బమ్మిక్కో వచ్చింది కానీ ఆ రోజుకది బయలుదేరదని అక్కడే తల దాచుకుంటుందని తెలిసి నాన్న ప్రాణాలు పైనే పోయాయి.

కాంకెళ్ళీ అడద కండ్లకులో నవ్వులు మాట్లాడుతుంటే వాళ్ళిద్దరూ కలిసి

నవ్వువ్వాయింది చేపా రేమోననే భయంతో ఆమెను పోయింది అడగడం విరమించుకున్నాను. ఆమె కూడ నవ్వుతో అడగబోయి నా కళ్ళలో కనిపించిన భావానికి కాబోలు జంకి ఆ చీకట్లో ఒక్కతే పడుచుకుంటూ పోయింది.

ఆ ఊళ్ళో పోతున్న పేష్ వన్ ఎక్కడుందో? "పేష్ వర్ లో రోజూ చదివే వార్తలు నాతో భయాన్ని రెట్టింపు చేశాయి. కానీ ఎలా? ఆ బమ్మిక్కోని రౌతంతా గడవడం అపారధ్యం - ప్రమాదం.

కిక్కి కొట్టు దగ్గర నలుగురు జంపిరంవాళ్ళు విలంబము - ఉండండి నాకేమి మామూ సువసలు పోతుంటే ఏడుపాచినా బలవంతాన దిగమింగి ఉపాయం అలోపించాను.

చిన్న మెరుపు మెరిసింది. గుండె చీకట్లుట్టుకుని ఆ అకలి అగ్నిని ప్రయోగించాను. బెడిసికొట్టకపోతే -

"ఎన్. ఐ. గారిల్లో ఎక్కడో వెళ్తారా?" ఇద్దరు వెనకడుగు వేసారు.

"జనార్దన్ గారా? ఇక్కడికి మైలుందది. ఏమవుతావు పారికి?"

"ఆయన మా బాబాయి. నా ఉత్తరం అంది ఉండదు. బస్టాండుకి వస్తా రేమోనని ఇంతదాకా చూశాను. నమ్మ వారింటికి కొంచెం దిగబెడతారా?"

నలుగురూ చెవులు కొడుక్కువ్వాడు. వాళ్ళేం కూడబలుక్కువ్వాలో నా కండ్లలోలేదు. కానీ ఓ ఒక్కరిజ్జా ప్రాణిని ఎంచి నవ్విరిజ్జా - కూర్చోబెట్టారు.

భావంతుడిమీద భారంవేసాను. మనిషికి ఆఖరి మజిలీ అదే. అప్పి అప్పలు విపల మయ్యాక "తప్పమేన తరలం" తప్పదు. వానీ చూసాను.

పదిన్నెపురుతోంది. ఏదో పండులు గొందు లోంచి పోతోంది రిజ్జా. ఆ ఊరి నేవక్కాడున్నానో నాకర్థంకాలేదు.

నా జీవితం దిక్కు దిశగాంటే ఆ ఊళ్ళో అంతం కావాలనే రాసిపెట్టి ఉంటే ఆపడం ఎవరికంటా?

ముందు రిజ్జాగుతున్న ఒక్క ప్రాణం - వెనుక యమకింకరుల్లాంటి నలుగురు వింమ్మ.

అర్ధ రాత్రి - ఒంటరిగా ఆ చీకట్లో చల్ల బడిపోతున్న శరీరంలో - నాలుక పీడనగట్టుకు పోతుంటే ప్రాణాల్ని గుప్పెట్లో పెట్టుకుని అలా చెల్లువ్వావ్వుకుంటుంటే నా గుండె ఫెప్పుడో, ఊరిలోనో అగి పోతుందపిసింది.

'స్త్రీ అబలకాదు, సబల శక్తి స్వరూపిణి' అంటూ ఈ దేశంలో ఎందరు ఎంతగా గొంతులు విండుకుని బల్లబుగర్లు అమ్మ పడుతున్నారో నాకు తెలియదాకాని-స్త్రీ దేర్బాగానికి ఈ ఊరిలో ప్రతినిదినయిన నేనేమై పోతున్నానో అంతబుట్టడంలేదు.

వెనుక నమ్మ పాళ్ళేం అమామకులు కారు నేను ఎన్. ఐ. బంధువునని నమ్మదానికి. నమ్మనట్లు పాళ్ళ మూలో చెప్పావ్వాను. మరి నన్నెక్కడికి, ఎం చెయ్యదానికి తీసుకుపోతున్నారో - భగవాన్ -

ఇటీవల గుంటూరు హిందూ కళాశాల హిందీ విభాగంవారు ఏర్పాటు చేసిన 'హిందీ సెమినార్'లో డా. భాను పోల్గొన్న సందర్భంగా తీసిన చిత్రం. ఫోటోలో కళాశాల పాలకవర్గం కార్యదర్శి శ్రీ మధువనాద్రి రాధాకృష్ణమూర్తి, శ్రీ ఎన్. కె. సిన్హా, శ్రీ జి.కె.ఎల్.కె. శర్మ, డా. భాను గార్లని చూడవచ్చు.

కటకటాల వెనుక కూలబడిపోయిందే
కన్నూరి. చిక్కిపోయిన ఆమె చేతుల్లో న
చేయి. కన్నూరి నలకిపోతోంది. ఆమె కళ్ళ
ముందింకా ఆ దృశ్యం కదలాడుతున్నట్టుంది.
కన్నూరి నాకు దక్కాలంటే ?

అపిల్లను మాపే చచ్చిపోయిన వా చెల్లెలు
గుర్తొచ్చింది. వా చెల్లెలు ఎలాంటి భయంకర
మైన పరిస్థితుల్లో చచ్చిపోయిందో వాకు బాగా
గురుంది. అది చచ్చిపోలేదు. చంపేసారు.

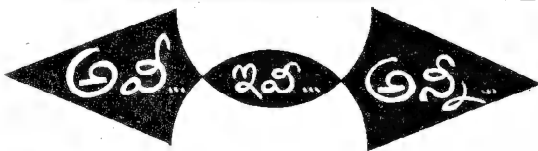
కానీ ఏమైనా జీవిత సమాంశంలో
ఇప్పడోక్షణంలోనో ఆగిపోతున్న సుందరిని లేచి

ఇన్ని అనర్థాలకు కారణమైన రైలు ఏమీ
ఎరగనట్టు, పట్టనట్టు నిర్వికారంగా పోదోతూనే
వుంది. ★

[illegible]

ఇటీవల విజయవాడలోని తుమ్మలపల్లి కళాక్షేత్రంలో 'కళారంజి' సంస్థచారి అధ్యక్షులతో జరిగిన ఒత్తప్ప నృత్య ప్రదర్శనలో ఒక దృశ్యం.

ఫోఫోలోలో సంత్రాంతి వేడుకలు

ఫోఫో అంధ్ర విజ్ఞాన సమితి సభ్యులు, బి.ఎ. ఇ.యల్. పాస్పాతిక భవనంలో సంత్రాంతి వేడుకలు జరుపుకున్నారు.

పట్టు బొద్దు అనే సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ అధ్యక్షులు (మధ్యపదమ్) శ్రీ వి. ఎస్. రావు అధ్యక్షత వహించారు. సమితి అధ్యక్షులు శ్రీ ఆర్. సుబ్బారావు గారు, ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ పి. వి. కృష్ణారావు, శ్రీ మల్లే నారాయణరావుగారు ప్రసంగించారు.

అనంతరం పాస్పాతిక ప్రదర్శనలో విరంజీపులు అంజన, మనాలి, కిరణి, సత్య, లక్ష్మి నృత్య ప్రదర్శన, శ్రీ పి. వి. వాయుడు గారి 'వరుదొంగ' ఏకపాత్రాభినయము.

శ్రీమతులు ప్రసాద్, తేజోవరరావున విర్యహించి ఉడిన లలిత సంగీతము, వాద్య సంగీతము జరుపబడినవి.

శ్రీ యంజనూరి వీరేంద్రనాథ్ రచన "ముట్టయడ్డం" విశాంకత శ్రీ హరగోపాల్ దర్శకత్వంలో ప్రదర్శించబడినది. సమితి సభ్యు

గోల్కొండ కేంద్రీయ విద్యాలయ విద్యార్థి బి. ఎస్. రవిచంద్రరావుకి బాలల చిత్రకళలో సోవియట్ లాండ్ నెహ్రూ అవార్డుని బహూకరిస్తున్న సోవియట్ సమాచార శాల ఉప అధిపతి శ్రీ వి. ఎల్లయ్యేన్ విత్రంలో చూడవచ్చు.

లయన శ్రీ టి. వి. యస్. శంకరాచార్యుగారు నాటక కళ యందు సమితికి చేసిన కృషికి యశ్శాబులతో సత్కరించారు.

శ్రీ వి. ఎస్. రావు కళాకారులకు మొమెంటోను బహూకరించారు.

సభ్యులు కార్యదర్శి శ్రీ పి. కృష్ణారెడ్డి వందన సమర్పణ చేశారు. (ఓ.వి.)

విజామాబాద్ లో సాహిత్య సభ

ఇటీవల విజామాబాద్ సభుత్వ సాయం కళాశాల, ప్రభుత్వ గిరిరాజు డిగ్రీ కళాశాలల ఆధ్వర్యంలో సాహిత్య పథ బదిగింది. స్రీనివాస్ డా॥ అచార్యులు అధ్యక్షత వహించారు.

ఇటీవల విజయవాడ నగరపాలక సంస్థ విద్యుహించిన రాష్ట్రస్థాయి నృత్య పోటీలలో ద్వితీయ బహూమని జేచి ఎం. మాధవకి అందజేస్తున్న అం. ప్ర. విద్యామంత్రి

శ్రీ ఆనంద గజపతిరాజు. శ్రీమై శ్రీ ఎం.డి. గిరి కృష్ణారావు.

తెలుగు కవి శ్రీ గుంటూరు శేషేంద్రశర్మగారు ఇండ్ అంగీయన్ కవయిత్రి శ్రీమతి రాజకుమారి ఇందిరాదేవి ధన్ రాశిగర్ ముఖ్య అతిథులుగా విచ్చేశారు. రాజరావు, సతీశ్ చంద్రాచారిగారు అలవించారు. రాజరావు, వీరబ, పాల్వపనాద్ అతిథులను పూం మాలతో సత్కరించారు సాయం కళాశాల ఇంధార్మి వీనిస్సార్ శ్రీ అచార్య గారు అతిథులకు సాయం కళాశాల జరుపు: మొమెంటోను అందచేశారు. శ్రీ బాలయ్య వందన సమర్పణ చేశారు.

(ఓ. వి.)

దగ్గరకొచ్చి గమనించండి

సూపర్ రిన్
చిమ్ముతూన్న మరింత తెల్లదనం
దీనికి సరిపడే డిటర్జెంట్ బిళ్ళ మరొకటి లేదు.

సూపర్ రిన్ తెల్లదనం
 మీరు మిట్టం కొల్పోతుంది :
 దగ్గరగా వచ్చి చూడండి.
 అక్షరశబ్దమైన, కొత్త ర్యాపర్,
 మరి దాంతోపాటే తాజాదనం
 చింతే సరికొత్త మనాసన!

**ఉన్నతమైన
నాణ్యత**

**ప్రియలోన
వుంది**

ఎన్నిక చేసిన దినుసులన్నీ సమపాకంలో
మేళవించి అద్భుతమైన రుచులతో
రూపొందించినవే ప్రేయ పచ్చళ్ళు.
మీ భోజనానికి సంతృప్తి సరిజోడు-ప్రియ
ఈనాడే మీ ప్రేయను మీ ఇంటికి తీసుకువెళ్ళండి.

ఎంతోరుచి... ఎంతోరుచి... ప్రేయ

**ప్రేయ ఫుడ్స్
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్**

Marketed by:
MARGADARSI MARKETING
PRIVATE LIMITED